

დეზინფორმეტი

პრორუსული და ანტიდასავლური
დეზინფორმაციისა და პროპაგანდის
წლიური ანგარიში

ავტორები:

იაკობ ლაჩაშვილი, ნიკა მამულაძე, დავით ნაროშვილი

რედაქტორები:

პაატა გაფრინდაშვილი, მარიამ წიწიკაშვილი

ანგარიში მომზადდა „საქართველოს რეფორმების ასოციაციის“ (GRASS) მიერ „პარტნიორობა ღია ინფორმაციისთვის“ (Open Information Partnership (OIP)) მხარდაჭერით. ანგარიშში გამოთქმული მოსაზრებები ეკუთვნის ავტორებს და შესაძლოა არ გამოხატავდეს OIP-ის პოზიციებს.

© საქართველოს რეფორმების ასოციაცია 2020

www.grass.org.ge

www.factcheck.ge

შესავალი

კრემლის ჰიბრიდულ არსენალში დეზინფორმაციასა და პროპაგანდას ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი ადგილი უკავია და მისი გამოყენებით სხვადასხვა ქვეყანაში, მათ შორის საქართველოში, მისთვის სასურველი პოლიტიკური ცვლილებების განხორციელებას ცდილობს. საქართველო ერთ-ერთი პირველი სატესტო პლაცდარმი აღმოჩნდა, სადაც რუსეთმა ჰიბრიდული ომის ინსტრუმენტები გამოსცადა. სხვადასხვა მედიისა თუ ინტერესთა ჯგუფის გამოყენებით, რუსეთი განსაკუთრებულ აქცენტს საქართველოს მიერ დეკლარირებულ ევროპულ და ევროატლანტიკურ საგარეო კურსსა და დემოკრატიული ინსტიტუტებისადმი საზოგადოებრივი ნდობის ეროზიაზე აკეთებს. აღნიშნულით კი, საბოლოო ჯამში, საქართველოში ღიად პრორუსული (ან მინიმუმ ნაკლებად ანტირუსული) პოლიტიკური ძალის ხელისუფლებაში მოსვლასა და ქვეყნის რუსულ გავლენის სფეროში დაბრუნებას ისახავს მიზნად.

„საქართველოს რეფორმების ასოციაციამ“ (GRASS) 2020 წლიდან ორთვიანი ანგარიშების სერიის, „დეზინფორმეტრის“, გამოცემა დაიწყო. ანგარიშების მიზანს საქართველოში კრემლის და მისი გავლენის აგენტების ანტიდასავლური და პრორუსული გზავნილების გაანალიზება და მათში არსებული ტენდენციების გამოკვეთა წარმოადგენს. 2020 წლის ფარგლებში 5 ორთვიანი ანგარიში¹ გამოიცა. „დეზინფორმეტრის“ წლიური ანგარიში აღნიშნულ ანგარიშებს ეყრდნობა და წლის განმავლობაში არსებულ ტენდენციებს გამოკვეთს.

ერთწლიანი მონიტორინგის შედეგად გამოიკვეთა, რომ რუსეთის ინტერესების მხარდასაჭერად პრორუსული აქტორები საქართველოს შიგნით თუ საერთაშორისო დონეზე მიმდინარე მოვლენებს აქტიურად იყენებენ მათ მიერ წლების განმავლობაში ნაზარდი და პოპულარიზებული სტრატეგიული გზავნილების გასაძლიერებლად. 2020 წლის განმავლობაში პრორუსული და ანტიდასავლური პლატფორმები, კორონავირუსთან დაკავშირებული საკითხების გარდა, განსაკუთრებით აქტიურობდნენ ქვეყნის შიგნით მიმდინარე ისეთ მოვლენებზე, როგორებიც საარჩევნო რეფორმასთან დაკავშირებული პოლიტიკური კრიზისი და 2020 წლის 8 მარტს მიღებული შეთანხმება, არჩევნების წინა და

¹ დეზინფორმეტრის ორთვიანი ანგარიშები ხელმისაწვდომია შემდეგ ბმულებზე:

- დეზინფორმეტრის დეკემბერ (2019)-თებერვლის (2020) გამოცემა - <https://bit.ly/2MvbAFE>
- დეზინფორმეტრის მარტი-აპრილის გამოცემა - <https://bit.ly/3sEFYgp>
- დეზინფორმეტრის მაისი-ივნისის გამოცემა - <https://bit.ly/2ZWg1MP>
- დეზინფორმეტრის ივლის-აგვისტოს გამოცემა - <https://bit.ly/3ksWb5n>
- დეზინფორმეტრის სექტემბერ-ოქტომბრის გამოცემა - <https://bit.ly/2O9QFs1>
- ანგარიში ასევე მოიცავს 2020 წლის ნოემბერ-დეკემბრის პერიოდში გავრცელებულ დეზინფორმაციულ გზავნილებს, თუმცა ამ პერიოდზე ცალკე ორთვიანი ანგარიში არ გამოცემულა.

შემდგომი პერიოდი იყო. წინასაარჩევნო პერიოდში დავით გარეჯის საკითხი პრორუსული მედიების დღის წესრიგის ერთ-ერთ მთავარ საკითხს წარმოადგენდა. თუმცა, წინასაარჩევნო პერიოდამდეც, აზერბაიჯანის „ოკუპანტ“ სახელმწიფოდ წარმოჩენა და „ერთიანი ნაციონალური მოძრაობის“ დავით გარეჯის სამონასტრო კომპლექსის „გაყიდვის“ საქმეში დადანაშაულება ფიქსირდებოდა (მაისი-ივნისის პერიოდში). საქართველოში მიმდინარე პოლიტიკურ საკითხებზე კომენტარებისას, პრორუსული და ანტიდასავლური ჯგუფების მთავარ სამიზნეს, ერთი მხრივ, დასავლეთის, მეორე მხრივ, კი პროდასავლური ოპოზიცია წარმოადგენდა. აღნიშნული ჯგუფები „ქართული ოცნების“ გუნდის საწინააღმდეგოდ პროპაგანდირებდნენ, თუმცა, პროდასავლურ ოპოზიციასთან შედარებით მასშტაბები ნაკლები იყო. საერთაშორისო მოვლენებზე, პრორუსული და ანტიდასავლური მედია განსაკუთრებით აქტიური ბელარუსში მიმდინარე მოვლენებთან და ამერიკის არჩევნებთან დაკავშირებით იყო.

2020 წლის მთლიან საანგარიშო პერიოდში კორონავირუსი პრორუსული და ანტიდასავლური მედიის ყურადღების ცენტრშიც ხშირად ხვდებოდა. მსოფლიოში მიმდინარე პანდემია, მათ დასავლეთის დისკრედიტაციისთვის და ავტორიტარული რეჟიმების კრიზისებთან მართვის ეფექტურობის წარმოსაჩენად გამოიყენეს. ღიად პრორუსული აქტორების გარდა, კორონავირუსმა საქართველოში განსაკუთრებით გააქტიურა ანტივაქსერთა და შეთქმულების თეორიის მიმდევართა ჯგუფები, რომლებიც კამპანიურად ავრცელებდნენ დეზინფორმაციას პანდემიასთან და მასთან დაკავშირებულ საკითხებზე. აღსანიშნავია, რომ პრორუსული და ანტივაქსერული ჯგუფების გზავნილები ხშირად ემთხვეოდა ერთმანეთს.

მეთოდოლოგია

ანგარიში მომზადებულია „საქართველოს რეფორმების ასოციაციის“ მიერ გამოცემული ორთვიანი „დეზინფორმეტრის“ ანგარიშებზე დაყრდნობით. მონიტორინგის ფარგლებში მოხდა 13 ონლაინ მედია სააგენტო², 5 ტელევიზია³, 22 Facebook გვერდი⁴, 7 Facebook ჯგუფი⁵, რომლებიც „საქართველოს რეფორმების ასოციაციის“ პროექტ „ფაქტ-მეტრის“ ონლაინ, სატელევიზიო და სოციალური მედიის რეგულარული მონიტორინგის ფარგლებშიც ხვდება. წინასაარჩევნო პერიოდში, ასევე დამონიტორინგდა რიგი პოლიტიკური პარტიებისა, რომლებსაც ტრადიციულად პრორუსული და ანტიდასავლური გზავნილები და დღის წესრიგი აქვთ. ამ კუთხით, ანგარიშში მოხვდნენ შემდეგი პარტიები: „პატრიოტთა ალიანსი“, „ქართული მარში“, „ქართული იდეა“, „ნინო ბურჯანაძე-დემოკრატიული მოძრაობა“.

საერთო ჯამში, ანგარიშისთვის სულ დამონიტორინგდა 3751 მასალა, საიდანაც ანგარიშში შესულია 1006 მედია პროდუქტი. ანგარიშში მიმოხილულია ის მასალები, რომლებშიც ყველაზე მეტად გამოიკვეთა პრორუსული და ანტიდასავლური მედიის გზავნილები და რომლებიც კამპანიურად ვრცელდებოდა. მონიტორინგის შედეგად გამოვლენილი ანტიდასავლური და პრორუსული დეზინფორმაცია, მათი სამიზნეებისა და გზავნილების შინაარსის გათვალისწინებით, რვა ძირითად მიმართულებად და დაწესებული.

² „ნიუსფრონტი“, Geworld.ge, Sputnik-South Ossetia, „საქინფორმი“, „თვალსაზრისი“, ალტ-ინფო, hotnews.ge, tvn.ge, isari.ge, ალია, რეზონანსი, EaDaily.com, religia.ge.

³ ტელეკომპანია ობიექტივი, Mefe TV, პატრიოტი TV, TV ქართული აზრი.

⁴ Facebook გვერდები: სტალინი, პოლიტიკანო, დედაქალაქი, კარდჰუ, ანტი-პარადოქსი, ახალგაზრდული, მოძრაობა ძლევაი საკვირველი, ალტ-ინფო, ანტილიბერალური ლიგა, ეროვნება ქართველი, თავისუფალი სული, თურქეთი ოკუპანტია, საქართველო უპირველეს ყოვლისა, ანტილიბერალური დოქტრინა, Spacenews.ge, ახალგაზრდული ერთობა, შუა გზაზე, მნიუსი, საერთო გაზეთი, ბიბლიის მორწმუნე ქრისტიანები.

⁵ Facebook ჯგუფები: „კოვიდ-ფაშიზმის საწინააღმდეგო მოძრაობა !!!“, „ანტი-მასონობა. „ანტიქრისტეს“ ახალი მსოფლიო წესრიგი (NWO), ანტი-ეკუმენიზმი“, „ახალი მსოფლიო წესრიგი და კორონა აფიორა!“, „საერთო სახალხო მოძრაობა ქართველი ერის გადარჩენისთვის!“, „კორონამაფია და საქართველო როგორც საექსპერიმენტო ქვეყანა“, „კორონა მაფია“, „შევაჩეროთ 5G საქართველოში“.

ტერმინების განმარტებები⁶

დეზინფორმაცია - გულისხმობს როგორც მცდარ, ასევე შეცდომაში შემყვან ინფორმაციას, რომელიც იქმნება, ქვეყნდება და ვრცელდება მიზანმიმართულად, რათა საზოგადოებრივი ზიანი გამოიწვიოს და სამიზნე აუდიტორიაში გაურკვევლობა და დაბნეულობა დანერგოს.

პროპაგანდა - გულისხმობს პოლიტიკური მიზნით ინფორმაციის სელექციურად შერჩევას. პროპაგანდა მიზნად ისახავს ადამიანის დარწმუნებას, მის აზრებზე, ქცევაზე, ემოციებსა და დამოკიდებულებებზე ზეგავლენის მოხდენას და ცდილობს მისი „არჩევანის განსაზღვრას“, მათ შორის, სიმართლის გაზვიადებით ან დაფარული მესიჯებით.

ყალბი ამბავი (Fake News) - ცალკე აღებული ამბავი (განსხვავებით დეზინფორმაციისა და პროპაგანდისგან, რომლებიც უფრო მასშტაბურ და განგრძობით პროცესს უკავშირდება), რომელიც შეცდომაში შემყვან ინფორმაციას მოიცავს. ყალბი ამბავი შესაძლოა სრულად გამოგონილი იყოს ან ნამდვილ ამბავს შეიცავდეს, რომელიც კონტექსტიდან ამოგლეჯილადაა წარმოდგენილი, გაზვიადებულია და საერთო ჯამში, მომხმარებელი შეცდომაში შეჰყავს.

ანტიდასავლური - პირი, ორგანიზაცია ან პოლიტიკა, რომელიც მიზანმიმართულად ეწევა დასავლური ღირებულებების, მათ შორის დემოკრატიის, ადამიანის უფლებების, კანონის უზენაესობის და თავისუფალი ბაზრის პრინციპების დისკრედიტაციას. ანტიდასავლური აქტორების სამიზნე ხშირად ხდება შეერთებული შტატები, ევროკავშირი, ნატო და მათი მოკავშირეები.

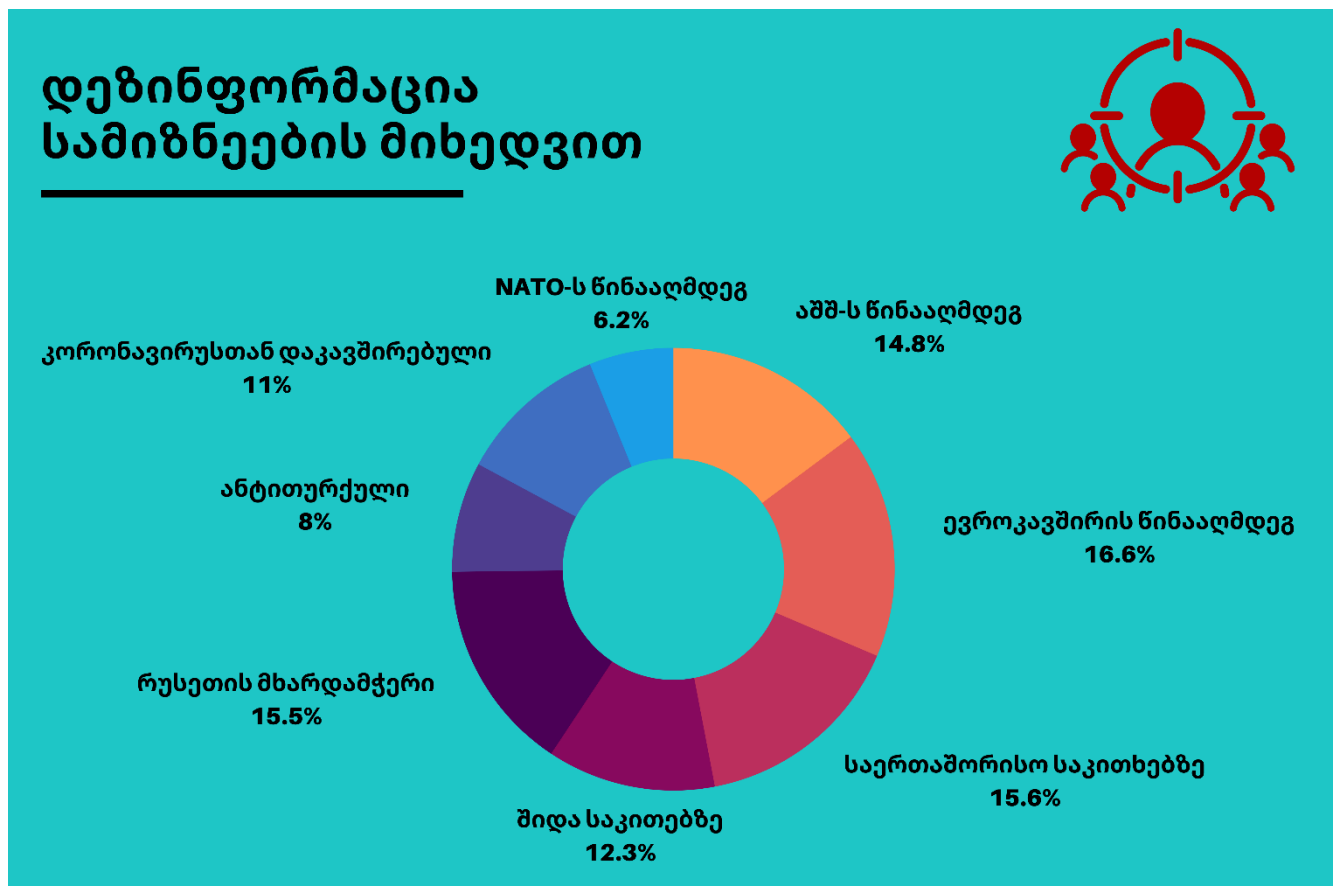
პრორუსული - პირი, ორგანიზაცია ან პოლიტიკური სუბიექტი, რომელიც დაინტერესებულია წარმოაჩინოს ან რომელსაც ცალსახად სჯერა რუსეთის, როგორც სახელმწიფოსა და იდეის უპირატესობის კულტურაში, საშინაო და საგარეო პოლიტიკაში; ეწევა ამ იდეის აქტიურ დაცვასა და პროპაგანდას, ხშირ შემთხვევაში დასავლური ღირებულებების დისკრედიტაციის ხარჯზე.

⁶ ტერმინთა განმარტებები ეყრდნობა საქართველოს პარლამენტის თემატური მოკვლევის ანგარიშის „საქართველოს სახელმწიფო პოლიტიკის გაძლიერება ქვეყანაში ანტიდასავლური დეზინფორმაციის და პროპაგანდის მიმართ“ და საქართველოს რეფორმების ასოციაციის მიერ მომზადებული სახელმძღვანელოს „ანტიდასავლური დეზინფორმაცია საქართველოში და მისი გამოვლენის გზები“ განმარტებებს. ვრცლად იხილეთ - პარლამენტის თემატური მოკვლევის ანგარიში - http://www.parliament.ge/ge/ajax/downloadFile/136131/Disinfo_Report_FINAL_27.01_2020_GEO საქართველოს რეფორმების ასოციაციის სახელმძღვანელო - <https://grass.org.ge/uploads/other/2020-11-16/799.pdf>

დეზინფორმაცია სამიზნეების მიხედვით

„დეზინფორმეტრის“ 2020 წლის ანგარიშში მოხვედრილი დეზინფორმაციული და პროპაგანდისტული მასალები სამიზნეების მიხედვით 8 ძირითად კატეგორიაში გადანაწილდა: 1. NATO-ს წინააღმდეგ მიმართული დეზინფორმაცია 2. აშშ-ს წინააღმდეგ მიმართული დეზინფორმაცია 3. ევროკავშირის წინააღმდეგ მიმართული დეზინფორმაცია 4. რუსეთის მხარდამჭერი პროპაგანდა 5. ანტითურქული დეზინფორმაცია და პროპაგანდა 6. საერთაშორისო მოვლენებზე გავრცელებული დეზინფორმაცია 7. დეზინფორმაცია ქვეყნის შიგნით მიმდინარე პროცესებზე 8. კორონავირუსთან დაკავშირებული დეზინფორმაცია.

ქვემოთ მოცემულ გრაფაზე ნაჩვენებია 2020 წლის ანგარიშში მოხვედრილი დეზინფორმაციული და პროპაგანდისტული მასალების პროცენტული გადანაწილება სამიზნეების მიხედვით.

წყარო: „დეზინფორმეტრის“ ორთვიანი ანგარიშები, ავტორების გამოთვლა

სარჩევი

NATO-ს წინააღმდეგ მიმართული დეზინფორმაცია	8
აშშ-ის წინააღმდეგ მიმართული დეზინფორმაცია	11
ევროკავშირის წინააღმდეგ მიმართული დეზინფორმაცია	16
რუსეთის მხარდამჭერი პროპაგანდა.....	23
ანტითურქული დეზინფორმაცია და პროპაგანდა.....	27
საერთაშორისო მოვლენებზე გავრცელებული დეზინფორმაცია	30
დეზინფორმაცია ქვეყნის შიგნით მიმდინარე პროცესებზე.....	37
კორონავირუსთან დაკავშირებული დეზინფორმაცია	41
ვაქცინაციასთან დაკავშირებული დეზინფორმაცია	43
კორონავირუსთან დაკავშირებული სხვა დეზინფორმაციული გზავნილები	46
სტატისტიკური მონაცემები.....	51

NATO-ს წინააღმდეგ მიმართული დეზინფორმაცია/პროპაგანდა

ჩრდილოატლანტიკურ ალიანსში გაწევრიანება საქართველოს საგარეო და უსაფრთხოების პოლიტიკის დეკლარირებულ მიზანია, რასაც ქვეყნის მოსახლეობის უმრავლესობა უჭერს მხარს. ანტიდასავლური და პრორუსული დეზინფორმაციის აქტორების ძირითად ამოცანას, საზოგადოებრივი აზრის მანიპულირების გზით ალიანსში საქართველოს გაწევრიანების შეფერხება და გრძელვადიან პერსპექტივაში ქვეყნის საგარეო ვექტორის ცვლილება წარმოადგენს.

აღსანიშნავია, რომ NATO-ს წინააღმდეგ მიმართული დეზინფორმაცია/პროპაგანდის გზავნილები სტრატეგიულ დონეზე ძირითადად უცვლელია და წლების მანძილზე მუდმივად მეორდება, თუმცა, დეზინფორმაციის აქტორები ცდილობენ მათი მესიჯები მიმდინარე აქტუალურ საკითხებს მოარგონ. მაგალითად, მონიტორინგის ფარგლებში გამოიკვეთა, რომ მარტი-აპრილის პერიოდში NATO-ს კრიტიკა ძირითადად კორონავირუსის კონტექსტში ხდებოდა, ხოლო წინასაარჩევნო პერიოდში ნეიტრალიტეტის და სამხედრო მიუმხრობლობის პროპაგანდა იყო წინა პლანზე წამოწეული, რომლითაც, თავის მხრივ, ასევე ალიანსში საქართველოს გაწევრიანების დისკრედიტაციას ახდენდა.

NATO-ს წინააღმდეგ მიმართული დეზინფორმაცია/პროპაგანდა ძირითადად ოკუპირებული ტერიტორიების დაკარგვის შიშების ექსპლუატაციას ეყრდნობა. პრორუსული პოლიტიკური პარტიების, მედიების, საზოგადოებისთვის ცნობილი სახეებისა და სასულიერო პირების მხრიდან, წლების განმავლობაში, სისტემატურად ვრცელდება პროპაგანდისტული გზავნილები, რომ NATO-ში გაწევრიანება საქართველოსთვის ოკუპირებულ ტერიტორიებზე უარის თქმას ნიშნავს⁷. ამ დეზინფორმაციული ნარატივის მიხედვით, საქართველოს NATO-ში გაწევრიანება ოკუპირებულ ტერიტორიებთან ერთად ვერ მოხდება, რადგან ეს ავტომატურად ალიანსის მე-5 მუხლის ამოქმედებას და რუსეთთან ომს გამოიწვევს, რასაც დასავლეთი არასდროს დაუშვებს⁸. შესაბამისად, ანტიდასავლური აქტორები მცდარ დილემას უყენებენ მოქალაქეებს და NATO-ში ინტეგრაციას საქართველოს ტერიტორიულ მთლიანობასთან შეუთავსებლად წარმოადგენენ. ამის პარალელურად კი პრორუსული აქტორები ამტკიცებდნენ, რომ ჩვენი ქვეყნის ტერიტორიული მთლიანობის გასაღები მოსკოვში დევს, რომელთანაც პირდაპირი დიალოგის დაწყება (კრემლის პირობებით) ადრე თუ გვიან აუცილებლად მოგვიწევს.

პრორუსული მედიები მთელი წლის განმავლობაში აქტიურად ავრცელებდნენ პროპაგანდისტულ გზავნილებს ალიანსის დასუსტებასა და „გარდაუვალი“ დაშლის შესახებ⁹. ეს ნარატივი, ერთი მხრივ, მოიცავდა NATO-ს იდენტობის კრიზისის შეუქცევად პროცესად წარმოჩენას, რომ ცივი ომის შემდეგ ალიანსმა თავისი ფუნქცია დაკარგა და ახალ რეალობას ვერ ერგება, და მეორე მხრივ, NATO-ში მიმდინარე პოლიტიკური დაპირისპირებებით მანიპულაციას. პრორუსული და ანტიდასავლური წყაროები ამტკიცებდნენ, რომ ტრამპის ადმინისტრაციასა და ევროპის სახელმწიფოებს შორის NATO-ს ჭრილში მიმდინარე დაპირისპირება (2%-იანი საბიუჯეტო დაფინანსების თაობაზე) და ტრამპის ადმინისტრაციის გადაწყვეტილება გერმანიაში ამერიკული სამხედრო კონტინგენტის შემცირების თაობაზე, ალიანსის დაშლას გამოიწვევს. თურქეთის მიერ რუსული სარაკეტო სისტემების (S-400) შეძენას და აღმოსავლეთ ხმელთაშუაზღვისპირეთში თურქეთ-საბერძნეთის

დაპირისპირებას პრორუსული მედია NATO-ს დასუსტების, შიდა დაპირისპირების და შესაძლო დაშლის შესახებ პროპაგანდისტული გზავნილების გასავრცელებლად აქტიურად იყენებდა. ამ ყველაფრიდან გამომდინარე კი, დეზინფორმაციისა და პროპაგანდის გამავრცელებლები ამტკიცებდნენ, რომ საქართველომ უნდა გადახედოს მის საგარეო პოლიტიკურ კურსს და უსაფრთხოების გარანტიები სხვა მიმართულებით ეძებოს.

წინასაარჩევნო პერიოდში, NATO-სთან თანამშრომლობისა და გაწევრიანების პერსპექტივების დისკრედიტაციის პარალელურად, პრორუსული აქტორები, ნეიტრალიტეტის და მიუმხრობლობის პოლიტიკის, როგორც ქვეყნის განვითარებისა და ტერიტორიული კონფლიქტების მოგვარების უალტერნატივო მექანიზმის, პროპაგანდას ეწეოდნენ¹⁰. ამ იდეის მთავარი გამავრცელებელი და მხარდამჭერი პოლიტიკური მოძრაობა „საქართველოს პატრიოტთა ალიანსი“ და მისი ლიდერები, დავით თარხან-მოურავი და ირმა ინაშვილი იყვნენ. ნეიტრალიტეტის პოლიტიკას ამ პარტიის წინასაარჩევნო პროგრამასა და კამპანიაშიც მნიშვნელოვანი როლი ეკავა. „პატრიოტთა ალიანსის“ მიერ ნეიტრალიტეტის მხარდაჭერის და წინასაარჩევნო პროგრამაში აქტიური გამოყენების შესახებ წერდა „დოსიე ცენტრიც“ მის მიერ გამოქვეყნებულ ანგარიშებში. „დოსიე ცენტრის“ „პატრიოტთა ალიანსის“ რუსული კავშირების შესახებ გამოქვეყნებული მეორე ანგარიშის მასალების მიხედვით, რუსულმა მხარემ „პატრიოტთა ალიანსს“ საკომუნიკაციო ინსტრუქცია მიაწოდა, სადაც პარტიის ლიდერებს ნეიტრალიტეტი, როგორც კონფლიქტების მოგვარების და ომების თავიდან აცილების საშუალება უნდა შეეთავაზებინათ ქართული საზოგადოებისთვის და ამის უზრუნველსაყოფად მისი კონსტიტუციაში ასახვაც მოეთხოვათ, რათა მომავალში არცერთ ხელისუფლებას არ შესძლებოდა ამ პოლიტიკის გადახედვა ან შეცვლა. საქართველოში არსებული პრორუსული მედიებიც აქტიურად ცდილობდნენ სამხედრო მიუმხრობლობის მხარდამჭერი ტალღის აგორებას წინასაარჩევნო პერიოდში და ამ აქტივობამ პიკს ივლის-აგვისტოს პერიოდში მიაღწია.

ნოემბრის თვეში, ყარაბაღის მეორე ომის დასრულების და ადგილზე რუსი მშვიდობისმყოფელების განთავსების შემდეგ, გამოჩნდა ახალი ნარატივი, რომლის მიხედვითაც, რუსეთის სამხედრო წარმომადგენლობის და რეგიონში გავლენების კიდევ უფრო გაძლიერების შემდეგ, NATO-ში გაწევრიანების პერსპექტივა მინიმუმამდე დავიდა. ამავე ნარატივის მიხედვით, მაშინ როდესაც კავკასიაში კიდევ უფრო იზრდება რუსული სამხედრო კონტიგენტი და თბილისიდან 40 კილომეტრშიც რუსული ჯარი დგას, NATO-ში ინტეგრაციის პოლიტიკა ქვეყნის ეროვნულ ინტერესებს ეწინააღმდეგება და საფრთხეს უქმნის საქართველოს უსაფრთხოებას¹¹.

⁷ საქართველოს რეფორმების ასოციაცია, „დეზინფორმეტრის“ დეკემბერ-თებერვლის გამოცემა, გვ. 13. ხელმისაწვდომია: <https://grass.org.ge/uploads/other/2020-07-23/724.pdf>

⁸ საქართველოს რეფორმების ასოციაცია, „დეზინფორმეტრის“ ივლის-აგვისტოს გამოცემა, გვ. 11. ხელმისაწვდომია: <https://grass.org.ge/uploads/other/2020-10-27/791.pdf>

⁹ საქართველოს რეფორმების ასოციაცია, „დეზინფორმეტრის“ სექტემბერ-ოქტომბრის გამოცემა, გვ. 11. ხელმისაწვდომია: <https://grass.org.ge/uploads/other/2021-01-06/825.pdf>

¹⁰ საქართველოს რეფორმების ასოციაცია, „დეზინფორმეტრის“ სექტემბერ-ოქტომბრის გამოცემა, გვ. 14. ხელმისაწვდომია: <https://grass.org.ge/uploads/other/2021-01-06/825.pdf>

¹¹ ნასყიდაშვილი, ე. „თამარ კიკნაძე: ადამიანი, რომელიც ახლა ნატოზე დაიწყებს ლაპარაკს, ქვეყნის მტერია!“, *საქართველო და მსოფლიო*, 24 ნოემბერი, 2020. ხელმისაწვდომია: <https://bit.ly/3pUQGpP>

აღსანიშნავია, რომ ტერიტორიული კონფლიქტებისა და რუსული ოკუპაციის ფონზე, საქართველოში ღიად პრორუსული ნარატივების გავრცელება არც ისე პოპულარულია, და შესაბამისად, საზოგადოებრივი აზრის ფორმირებისა და ეტაპობრივი ცვლილებისთვის ნეიტრალიტეტის თუ სამხედრო მიუმხრობლობის პოლიტიკის პროპაგანდირება ერთგვარ გარდამავალ, შენიღბულ ტაქტიკას წარმოადგენს.

მთლიანობაში, ანტიდასავლური და პრორუსული დეზინფორმაციის ძირითად ამოცანას, ერთი მხრივ, NATO-ში გაწევრიანების და ზოგადად, ევრო-ატლანტიკური კურსის კრიტიკა და, მეორე მხრივ, სამხედრო მიუმხრობლობისა და რუსეთთან თანამშრომლობის უპირატესობის წარმოჩენა წარმოადგენს. ამ კონტექსტში, 2020 წლის განმავლობაში აქტიურად ვრცელდებოდა NATO-ს წინააღმდეგ მიმართული, ხშირად განმეორებადი, დეზინფორმაციულ-პროპაგანდისტული გზავნილები, რომლებიც ოთხ ძირითად კატეგორიაში ნაწილდება:

ოკუპირებული ტერიტორიების, როგორც ეროვნული ტრავმის NATO-ს წინააღმდეგ გამოყენების მცდელობა

- საქართველოს NATO-ში გაწევრიანება ოკუპირებულ აფხაზეთსა და ცხინვალზე ავტომატურად უარის თქმას ნიშნავს
- NATO-ში საქართველოს არასოდეს მიიღებენ, რადგან ალიანსის მკაფიო პოზიციაა, რომ კონფლიქტების მქონე ქვეყნები ვერ გაწევრიანდებიან NATO-ში
- NATO-ს არ შესწევს ძალა საქართველოს დაკარგული ტერიტორიები დაუბრუნოს, რადგან რუსეთი გაცილებით ძლიერია სამხედრო თვალსაზრისით

NATO-ში გაწევრიანების იდეა საქართველოს ეროვნულ ინტერესებს ეწინააღმდეგება - ყალბი ნეიტრალიტეტის პროპაგანდა

- ჩრდილოატლანტიკური კურსი, ვიწრო პოლიტიკური ელიტის მიერ საქართველოსთვის თავსმოხვეული უტოპიაა. მოსახლეობა ალიანსში გაწევრიანებას რეალურად მხარს არ უჭერს და NATO-ს მხარდაჭერის გასაზომად ჩატარებული გამოკითხვები მუდმივად ყალბდება
- NATO-ში საქართველოს წევრობის ცრუ დაპირებები 1994 წლიდან ისმის, მაგრამ დასავლეთში მუდმივად იმიზეზებენ სხვადასხვა კრიტერიუმს, რითიც ბლოკავენ საქართველოს წევრობას
- სამხედრო მიუმხრობლობის გამოცხადება ერთადერთი სწორი გამოსავალია საქართველოსთვის. სამხედრო მიუმხრობლობა საშუალებას მისცემს საქართველოს მოაგვაროს ტერიტორიული პრობლემები და მოახერხოს სწრაფი განვითარება
- NATO-სთან თანამშრომლობა საქართველოს აღარიბებს, რადგან აღებული ვალდებულებების შესასრულებლად ქვეყანას უწევს არასაჭირო სამხედრო ხარჯების გაწევა
- NATO რუსეთთან შედარებით სუსტი გაერთიანებაა, ამიტომ საქართველომ საკუთარი უსაფრთხოების უზრუნველსაყოფად სამხედრო მიუმხრობლობა უნდა გამოაცხადოს

- NATO-ს გეგმების ქართულ პორტებში შემოსვლა პანდემიის პირობებში იმაზე მეტყველებს, რომ საქართველოს კი არ სჭირდება NATO, არამედ NATO იყენებს საქართველოს თავისი საჭიროებებისთვის

NATO-სთან თანამშრომლობის, როგორც რუსეთთან გარდაუვალი სამხედრო დაპირისპირების წარმოჩენის მცდელობა

- საქართველოს NATO-ში არ მიიღებენ, რადგან გაწევრიანების შემთხვევაში რუსეთის აგრესია გარდაუვალია და ალიანსი საქართველოს დაცვას ვერ შეძლებს
- ჩრდილოატლანტიკური კურსი საქართველოს NATO-რუსეთის დაპირისპირების პოლიგონად გადააქცევს
- საქართველო NATO-სთან თანამშრომლობით რუსეთს “ალიზიანებს” და მისგან საპასუხო ქმედებებს იწვევს
- NATO შავ ზღვაში ძალთა ბალანსის შეცვლას ცდილობს, თუმცა რუსეთის სამხედრო ძალების დომინაცია უდავოა
- NATO-ს სწავლებები/წვრთნები საქართველოში „რუსეთის წინააღმდეგ მოქმედების რეპეტიცია“ და რუსეთი იძულებულია შესაბამისი სამხედრო პასუხი გასცეს

NATO-ს სუსტ და უფუნქციო ორგანიზაციად წარმოჩენა

- „ცივი ომის“ დასრულების შემდეგ NATO უფუნქციო ორგანიზაცია გახდა და თანამედროვე უსაფრთხოების გამოწვევებს თავს ვერ ართმევს
- NATO მისი არსებობის ისტორიაში ყველაზე მწვავე კრიზისს განიცდის, წევრებს შორის უთანხმოება და NATO - აშშ-ის მიმდინარე კრიზისი მას დაშლის რეალური საფრთხის წინაშე აყენებს
- დასუსტებული NATO-ს საშუალებით საქართველოს უსაფრთხოების გარანტირება ვერ მოხერხდება, ამიტომ უმჯობესია, საქართველო პოლიტიკურად მიემხროს ერთმორწმუნე ბირთვულ სახელმწიფოს, რუსეთს, რომლისაც დასავლეთსაც ემინია
- NATO-ს რუსეთის ემინია, რადგან რუსეთი საკუთარი ინტერესების სამხედრო გზით რეალურად დასაცავად მზად არის, NATO კი მხოლოდ ფულისთვის იბრძვის

აშშ-ის წინააღმდეგ მიმართული დეზინფორმაცია/პროპაგანდა

საქართველოს სტრატეგიული პარტნიორის, აშშ-ის მადისკრედიტირებელი ნარატივების გავრცელება ანტიდასავლური და პრორუსული დეზინფორმაციის აქტორების ერთ-ერთ ძირითად საქმიანობას წარმოადგენს. აღნიშნული აქტორები, სამონიტორინგო პერიოდში, მიზნის მისაღწევად სხვადასხვა ნარატივის შესაბამის გზავნილებს იყენებდნენ და აშშ-სა და საქართველოს შორის არსებული მეგობრული ურთიერთობების უკიდურესად ნეგატიურ კონტექსტში წარმოჩენას ცდილობდნენ.

ამ მხრივ, აღსანიშნავია მუდმივად განმეორებადი ნარატივი, რომლის მიხედვითაც, საქართველოს დამოუკიდებლობა სრული ფიქციაა, რადგან სინამდვილეში ქვეყანა აშშ-ის კოლონიას წარმოადგენს,

რომელსაც ამერიკელი პოლიტიკოსები აკონტროლებენ, ხოლო აშშ-ის ელჩი საქართველოში ამ პროცესში განსაკუთრებულ როლს თამაშობს. პროპაგანდის მიხედვით, რომელიც 2020 წლის დასაწყისში, საარჩევნო სისტემასთან დაკავშირებით შექმნილი პოლიტიკური კრიზისის დროს აქტიურად ვრცელდებოდა, ვაშინგტონს თბილისი დაქვემდებარებული ჰყავს, მის შიდა საქმეებში უხეშად ერევა და ეროვნული ინტერესების ხარჯზე, საკუთარი მიზნებით იყენებს. ამასთან, რუსული პროპაგანდის მიხედვით, აშშ-ის სამსახურში მყოფი საქართველო ვერ აცნობიერებს, რომ, რეალურად, ვაშინგტონისგან ის სარგებელს არ იღებს. ამ მხრივ, აღსანიშნავია ანაკლიის პორტის საკითხიც, რომელიც, პრორუსული მედიის თქმით, აშშ-ის მიერ საქართველოსთვის „თავსმოხვეულია“ და ქვეყნის ინტერესების საწინააღმდეგოაა მიმართული, რადგან ის რუსეთის გალიზიანებას იწვევს¹².

ანტიამერიკული კამპანიის ფარგლებში, პრორუსული ძალები ვაშინგტონის აგრესიულ საერთაშორისო აქტორად წარმოჩენას მთელი წლის განმავლობაში ცდილობდნენ. აღნიშნული ნარატივი მეზობელი სახელმწიფოების მიმართ კრემლის მტრული ქმედებების გასამართლებლად გამოიყენება. მისი მიხედვით, აშშ რუსეთის „NATO-ს რკალში მოქცევას“ ცდილობს, ხოლო საქართველო ამ პროცესში პროვოკაციების მოსაწყობად და სამხედრო მიზნით გამოსაყენებლად სჭირდება, რაც რუსეთს იძულებულს ხდის, რომ საპასუხო ზომები მიიღოს. პრორუსულმა სააგენტოებმა ვაშინგტონის „აგრესიულ ბუნებას“ ხაზი პანდემიის კონტექსტშიც არაერთხელ გაუსვეს და 2020 წლის განმავლობაში ამ კუთხით სხვადასხვა სახის დეზინფორმაციას ავრცელებდნენ. პრორუსული პროპაგანდის ამ მიმართულებით გააქტიურება მარტი-აპრილის პერიოდში, ანუ პანდემიის საწყის ეტაპზე გამოიკვეთა. ანტიამერიკული გზავნილების მიხედვით, კორონავირუსის წარმოშობა და მსოფლიოში გავრცელება აშშ-ის პასუხისმგებლობა იყო, ხოლო ვაშინგტონის ინტერესებში, გეოპოლიტიკური მიზნების მისაღწევად, მოწინააღმდეგე სახელმწიფოების დასუსტება შედიოდა¹³.

ისევე როგორც გასული წლის დასაწყისში, ანტიამერიკული განწყობების გამაღვივებელი ჯგუფები მაის-ივნისის პერიოდშიც ამტკიცებდნენ, რომ აშშ საქართველოს პარტნიორი სახელმწიფო არაა და რეალურად ვაშინგტონი ქვეყნის პოლიტიკურ ცხოვრებაში საკუთარი მიზნების მისაღწევად ერევა. კერძოდ, 2020 წლის მაისში, პრეზიდენტ სალომე ზურაბიშვილის მიერ პოლიტიკური პატიმრების, გიგი უგულავასა და ირაკლი ოქრუაშვილის შეწყალებას, რასაც წინ 8 მარტის შეთანხმების შესრულებასთან დაკავშირებით, საქართველოს დასავლელი პარტნიორების, მათ შორის ამერიკელი პოლიტიკოსების მოწოდებები უძღვოდა, პრორუსული გამოცემების მხრიდან ხისტი რეაქცია მოჰყვა. პრეზიდენტის ეს გადაწყვეტილება მათ მიერ ქართველი ხალხის ნების საწინააღმდეგო მოვლენად შეფასდა - პრორუსული ჯგუფების შეფასებით, „აშშ-ის იმპერიალიზმმა ქართველ ხალხზე, ქართველი ხალხის მიერ არჩეული პრეზიდენტის ხელით გაიმარჯვა“. ამავე პერიოდში, ანტიამერიკულმა ჯგუფებმა წარმომადგენელთა პალატის წევრი და საქართველოს მეგობართა ჯგუფის თანათავმჯდომარე, ადამ კინზინგერი, რომელიც საქართველოში არსებული პოლიტიკური

¹² საქართველოს რეფორმების ასოციაცია, „დეზინფორმეტრის“ იანვარ-თებერვლის გამოცემა, გვ. 15-16. ხელმისაწვდომია: <https://grass.org.ge/uploads/other/2020-07-23/724.pdf>

¹³ საქართველოს რეფორმების ასოციაცია, „დეზინფორმეტრის“ მარტი-აპრილის გამოცემა, გვ. 8-9. ხელმისაწვდომია: <https://grass.org.ge/uploads/other/2020-07-23/725.pdf>

კრიზისის დროს განცხადებებს ხშირად აკეთებდა, „საქართველოს მესამეხარისხოვან მმართველად“, ალტერნატიულად კი, „საქართველოს ფაქტობრივ მმართველად, პრეზიდენტად, მეფედ და პატრიარქად“ მოიხსენიეს. პარალელურად, ვრცელდებოდა გზავნილი, რომლის მიხედვითაც, ამერიკელი ხელისუფლების მიმართ პოლიტიკოსების მთავარი პრეტენზია ვაშინგტონისადმი თბილისის არასაკმარისი მორჩილებაა - პრორუსული აქტორები არჩევნების წინ ამტკიცებდნენ, რომ ვაშინგტონს საქართველოში იმაზე უფრო მეტად „მორჩილი“ ხელისუფლების ხილვა სურს, ვიდრე ეს „ქართული ოცნების“ პოლიტიკური ძალაა¹⁴.

აშშ-ის წინააღმდეგ მიმართული დეზინფორმაციის კონტექსტში, 2020 წლის ივლის-აგვისტოს საანგარიშო პერიოდიდან აღსანიშნავია აშშ-ის საელჩოსა და ელჩ კელი დეგნანთან დაკავშირებით გავრცელებული პროპაგანდა. ნარატივის მიხედვით, მიუხედავად იმისა, რომ აღნიშნული პერიოდისთვის აშშ-ში ჯერ კიდევ ტრამპის ადმინისტრაცია, ანუ „კონსერვატორული ხელისუფლება“ იყო, აშშ-ის საელჩო საქართველოში ლიბერალურ ოპოზიციას ლობირებდა და ელჩი დეგნანი სააკაშვილ-ბოკერიას სასარგებლოდ მოქმედებდა. აღნიშნულის პარალელურად, ანტიამერიკული აქტორების მიერ ვაშინგტონის დისკრედიტაციის მიზნით სხვადასხვა დეზინფორმაციული ნარატივი ვრცელდებოდა. მათი მიხედვით, აფხაზეთისა და სამხრეთ ოსეთის მოუგვარებელი კონფლიქტის არსებობა აშშ-ის ინტერესებშია, რათა საქართველომ და რუსეთმა ნორმალური ურთიერთობების აღდგენა ვერ შეძლონ. ამ გზავნილის მიხედვით, საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობის კუთხით არსებული სტატუს-კვოს შენარჩუნება აშშ-ისთვის ხელსაყრელია, რადგან ის საქართველოს აშშ-ზე დამოკიდებულს ხდის, ვაშინგტონი კი აღნიშნულით სარგებლობს და თბილისის საკუთარი მიზნებით იყენებს.

აშშ-ს საქართველოს საწინააღმდეგო ინტერესების მქონე აქტორად წარმოჩენის პარალელურად, ანტიამერიკული გამოცემები ხაზს საერთაშორისო პოლიტიკურ არენაზე ვაშინგტონის როლის დაკნინებასაც უსვამდნენ. ვაშინგტონის სისუსტეების წარმოსაჩენად პრორუსული მედია აქცენტს ქვეყნის საგარეო ვალსა და ამერიკული დოლარის კრიზისზე, ამასთან, სამხედრო-საჰაერო ძალების მოდერნიზაციის პროცესის გამოწვევებზე აკეთებდნენ. ამავე მიზნით, პრორუსულმა სააგენტოებმა პანდემიაც გამოიყენეს. კერძოდ, მათი ნარატივის თანახმად, პანდემიამ ამერიკული პოლიტიკური სისტემის სისუსტე და უუნარობა წარმოაჩინა. აღნიშნულის საპირისპიროდ კი, პანდემიასთან გამკლავების კონტექსტში, ხშირად ხდებოდა ისეთი ტოტალიტარული რეჟიმების ეფექტურობის წარმოჩენა როგორებიცაა: რუსეთი და ჩინეთი¹⁵.

წინასაარჩევნო პერიოდში, წინა თვეების მსგავსად, აშშ-ის საელჩოსა და ელჩის დისკრედიტაციის კამპანია კვლავ აქტიურად მიმდინარეობდა. პრორუსული ჯგუფები ამტკიცებდნენ, რომ აშშ-ის ელჩი კელი დეგნანი ქართულ პოლიტიკურ პარტიებს დღის წესრიგს უდგენს და სწორედ მან „უბრძანა“ პარტიებს წინასაარჩევნო „ქცევის კოდექსზე“ ხელმოწერა. ამ პერიოდში გავრცელებული გზავნილები როგორც ხელისუფლებას, ისე ოპოზიციას აშშ-ის მორჩილებაში მყოფ ძალებად წარმოადგენდა,

¹⁴ საქართველოს რეფორმების ასოციაცია, „დეზინფორმეტრის“ მაისი-ივნისის გამოცემა, გვ. 8-10. ხელმისაწვდომია: <https://grass.org.ge/uploads/other/2021-02-02/832.pdf>

¹⁵ საქართველოს რეფორმების ასოციაცია, „დეზინფორმეტრის“ ივლისი-აგვისტოს გამოცემა, გვ. 12-15. ხელმისაწვდომია: <https://grass.org.ge/uploads/other/2020-10-27/791.pdf>

რომლებიც ერთმანეთს „აშშ-ის ბრძანებების უფრო სწრაფად და უსიტყვოდ შესრულებაში ეჯიბრებოდნენ“. ანტიამერიკული ჯგუფები აცენს იმაზეც აკეთებდნენ, რომ აშშ-დან მიღებული დახმარება რუსეთიდან შემოსულ ფინანსებთან შედარებით უმნიშვნელოა და ის საქართველოში ძირითადად მესამე სექტორის მოსასყიდად, ასევე, რუსოფობიური მედიების დასაფინანსებლად გამოიყენება. ყველაფერ ამას კი, პრორუსული სააგენტოების მტკიცებით, აშშ-ის მიერ ქართველ ხალხთან შეუთავსებელი ლიბერალური ღირებულებების მხარდაჭერა ემატება. ანტიამერიკული ჯგუფების მიხედვით, ქვეყანამ ამერიკის 30 წლიანი პროტექტორატიდან „გვი პარადების გარდა“ ხელშესახები ვერაფერი მიიღო¹⁶.

წლის ბოლოს, ვაშინგტონი ანტიამერიკული ჯგუფების ობიექტივში, ძირითადად, აშშ-ში გამართული საპრეზიდენტო არჩევნების გამო მოექცა. ანტიამერიკული კამპანიის ფარგლებში გავრცელებული გზავნილების მიხედვით, აშშ-ში არჩევნების შედეგები გაყალბდა¹⁷, საარჩევნო სიებში გარდაცვლილი პირები დაფიქსირდა¹⁸ და პარტიული მიკერძოების მიხედვით, ლიბერალურმა მედიამ გამარჯვებული საჩქაროდ გამოაცხადა¹⁹. ადგილობრივი ანტიამერიკული ჯგუფები აშშ-ის საპრეზიდენტო არჩევნებში, როგორც წესი, დონალდ ტრამპს გულშემატკივრობდნენ, ხოლო ჯო ბაიდენის გამარჯვებას არასასურველ განვითარებად მიიჩნევდნენ, რადგან, მათი მტკიცებით, დემოკრატი ლიდერის გამარჯვების შემთხვევაში გლობალისტები „სახელმწიფოსთვის მავნე ლიბერალურ პროპაგანდას უფრო გააძლიერებენ“²⁰. ამასთან, მათი მტკიცებით, “მძინარე ჯოს პრეზიდენტობის პირობებში რუსოფობიური განწყობები გაიზრდება, და უკრაინასა და საქართველოს ახალი ანტირუსული ისტერიის ტალღა გადაუვლის”²¹. პარალელურად, იგივე ჯგუფები აცხადებდნენ, რომ ოპოზიცია ამერიკის არჩევნების შედეგებს ტყუილად ელოდა, რადგან დემოკრატიის შუქურად წოდებულ აშშ-ში მზარდი პოლიტიკური ქაოსის გამო საქართველოსთვის ვერავინ მოიცლიდა²². მთიან ყარაბაღში რუსეთის შუამავლობით გაფორმებული სამშვიდობო ხელშეკრულების გათვალისწინებით კი, კრემლისტური ძალები ხაზს „პოლარიზებული და კოლაფსის წინაშე მდგარი“ აშშ-ის როლის რეგიონში განუხრელ შემცირებასა და რუსეთის გავლენების ზრდას უსვამდნენ²³. ამასთან, უსაფრთხოებისა და საგარეო პოლიტიკის

¹⁶ საქართველოს რეფორმების ასოციაცია, „დეზინფორმეტრის“ სექტემბერ-ოქტომბრის გამოცემა, გვ. 14-17. ხელმისაწვდომია: <https://grass.org.ge/uploads/other/2021-01-06/825.pdf>

¹⁷ ჯანყარაშვილი, ი. „აშშ-ს არმიამ გერმანიაში ჩაატარა სპეცოპერაცია და ხელში ჩაიგდო სერვერი, რისი მეშვეობითაც გაყალბდა არჩევნები!“. თვალსაზრისი, 14 ნოემბერი, 2020. ხელმისაწვდომია: <https://bit.ly/2Pff5Ba>

¹⁸ ნასყიდაშვილი, ე. „ამერიკაშიც ხდება გაყალბება. იქაც ჰყოლიათ სიებში მკვდარი სულები, იქაც ტელევიზიები აცხადებენ გამარჯვებულს...“. TVM.GE, 12 ნოემბერი, 2020. ხელმისაწვდომია: <https://bit.ly/37HeHSr>

¹⁹ სანებლიძე, ა. „ირაკლი გოგავა: მედიის მიერ ბაიდენის გამარჯვებულად გამოცხადება მხოლოდ ვარაუდია, მილოცვა კი – ნაჩქარევი“. საქართველო და მსოფლიო, 10 ნოემბერი, 2020. ხელმისაწვდომია: <https://bit.ly/3pRgN8v>

²⁰ ჟვანია, ჯ. „გურამ ნიკოლაიშვილი: ამერიკაში დემოკრატიების გამარჯვება ნიშნავს, რომ კიდევ უფრო გააძლიერებენ ე.წ. ლიბერალურ პროპაგანდას“. საქართველო და მსოფლიო, 17 ნოემბერი, 2020. ხელმისაწვდომია: <https://bit.ly/3klfptn>

²¹ ჯანყარაშვილი, ი. „ბაიდენის განცხადებით მათ ინტერესის სფეროს წარმოადგენს ყირიმის ნახევარ კუნძული, რომელსაც უკრაინა აკონტროლებდა 2014 – წლამდე“. თვალსაზრისი, 10 ნოემბერი, 2020. ხელმისაწვდომია: <https://bit.ly/3aNCvWw>

²² ჯანყარაშვილი, ი. „დემოკრატიზაცია და “ჩაბჭუტული” დემოკრატიის შუქურა ამერიკის შეერთებული შტატები“. თვალსაზრისი, 6 ნოემბერი, 2020. ხელმისაწვდომია: <https://bit.ly/3uBkRgP>

²³ ნასყიდაშვილი, ე. „გიორგი მდივანი: “ჩვენ თვალწინ იცვლება მსოფლიო. ამერიკელები ერთპიროვნული ჟანდარმები ვეღარ იქნებიან, არ აქვს მნიშვნელობა, ბაიდენი გახდება პრეზიდენტი თუ ტრამპი“. საქართველო და მსოფლიო, 17 ნოემბერი, 2020. ხელმისაწვდომია: <https://bit.ly/2OYSEQq>

ქართველი ექსპერტების მიერ ამერიკის ყოფილი სახელმწიფო მდივნისადმი მიმართვას²⁴ და საქართველოში აშშ-ის სამხედრო ბაზის განთავსების თხოვნას პრორუსული ჯგუფების ყურადღების გარეშე არ ჩაუვლია. კერძოდ, კრემლის ადგილობრივმა სატელიტებმა საქართველოში ამერიკული სამხედრო ბაზის განთავსების შესაძლებლობა ოპოზიციურ ჯგუფებთან აფილირებული ექსპერტების ისტერიკად შეაფასეს²⁵. 2020 წლის განმავლობაში გავრცელებული აშშ-ის წინააღმდეგ მიმართული, ხშირად განმეორებადი, დეზინფორმაციულ-პროპაგანდისტული გზავნილები ხუთ ძირითად კატეგორიაში ნაწილდება:

პროპაგანდა აშშ-ს მიერ საქართველოს შიდა პოლიტიკაში ჩარევის შესახებ

- საქართველოს დამოუკიდებლობა სრული ბუტაფორიაა, რადგან ქვეყანა აშშ-ის კოლონიას წარმოადგენს
- ქართულ პოლიტიკას ამერიკის საელჩო მართავს - საქართველოში ორი ქალი პრეზიდენტი: სალომე ზურაბიშვილი და კელი დეგნანი
- ადამ კინზინგერი საქართველოს ფაქტობრივი მმართველი, პრეზიდენტი, მეფე და პატრიარქია

აშშ-ს აგრესიულ საერთაშორისო აქტორად წარმოჩენის მცდელობა

- აშშ, ისევე როგორც NATO, აგრესიული საერთაშორისო აქტორი და არასანდო მოკავშირეა, რომელიც საქართველოს რუსეთის წინააღმდეგ განაწყობს
- კორონავირუსი აშშ-ის მიერ ჩინეთთან სავაჭრო ომში გამარჯვებისთვის ხელოვნურად შექმნილი ბიოლოგიური იარაღია
- ლუგარის ცენტრი ამერიკის სამხედრო ინტერესებს ემსახურება, ხოლო საქართველოს ბიოლოგიური ომისთვის ამზადებენ
- ნოვიჩოკი დასავლეთში (აშშ-ში) შეიქმნა, ნავალნი კი ამერიკელებმა მოწამლეს, რათა ხელი შეუშალონ „ჩრდილოეთის ნაკადი 2“-ის დასრულებას

აშშ-ს დადმავალ პოლიტიკურ ძალად წარმოჩენის მცდელობა

- აშშ დასუსტდა და მისი გლობალური დომინანტობა დასასრულს უახლოვდება, როგორც სამხედრო, ისე ფინანსურ და იდეოლოგიურ კომპონენტებში
- პოლარიზებულ და ქაოსის წინაშე მდგარ აშშ-ის საქართველოსთვის არ სცალია და რეგიონში მისი როლი განუხრელად მცირდება. ეს კი მაშინ, როდესაც რუსეთმა კავკასიაში დიდ გეოპოლიტიკურ წარმატებას მიაღწია

აშშ-თან საქართველოს პარტნიორობის უსარგებლოდ წარმოჩენის მცდელობა

²⁴ რადიო თავისუფლება. „საქართველოს საექსპერტო საზოგადოება აშშ-ის ჯარის მუდმივი განთავსების თხოვნით მიმართავს მაიკლ პომპეოს“. 16 ნოემბერი, 2020. ხელმისაწვდომია: <https://bit.ly/37NyO18>

²⁵ ჯანყარაშვილი, ი. „საბოლოოდ კი არც ამერიკული სამხედრო ბაზები განთავსდება და ნაცემდიის და ნაცექსპერტების ეს ისტერიაც ისე ჩაივლის, როგორც ბევრი სხვა“. თვალსაზრისი, 17 ნოემბერი, 2020. ხელმისაწვდომია: <https://bit.ly/3pKeRys>

- ვაშინგტონისთვის საქართველოს ეროვნული ინტერესები მნიშვნელოვანი არაა - ის მხოლოდ საკუთარ ინტერესებსა და ლიბერალურ ღირებულებებს იცავს. შედეგად, საქართველომ აშშ-ის 30 წლიანი პროტექტორატიდან „გვი პარადების გარდა“ ხელშესახები ვერაფერი მიიღო
- აშშ-ში ექსპორტისგან მიღებული შემოსავლები საქართველოსთვის უმნიშვნელოა. ეს კი მაშინ, როდესაც რუსეთიდან მილიარდები შემოდის
- აშშ, ისევე როგორც ადრე, აფხაზეთის პრობლემის მოგვარების საკითხში ნეგატიურ როლს თამაშობს და საქართველოს რუსეთთან ურთიერთობების ნორმალიზების საშუალებას არ აძლევს. ამერიკელებმა 1997 წლისა და 2004 წლის ქართულ აფხაზური მოლაპარაკებები ჩაშალეს

პროპაგანდა აშშ-ის საპრეზიდენტო არჩევნების შესახებ

- დემოკრატიის შუქურად წოდებულ აშშ-ში არჩევნები გაყალბდა
- ბაიდენის ადმინისტრაციაში საკვანძო თანამდებობებზე ძველი სახეები მოიაზრებიან - ქორები და რუსოფობები

ევროკავშირის წინააღმდეგ მიმართული დეზინფორმაცია/პროპაგანდა

საქართველოს საგარეო პოლიტიკის ერთ-ერთი მთავარი მიზანი ევროკავშირში გაწევრიანებაა. საქართველოში რუსული პროპაგანდის ამოცანა კი მოსახლეობაში ევროკავშირისადმი უარყოფითი დამოკიდებულებების გაღვივებაა, რისი საბოლოო მიზანი საქართველოს საგარეო პოლიტიკის ცვლილება და ევროკავშირში ინტეგრაციაზე უარის თქმაა.

საქართველოს მოსახლეობაში ევროკავშირის საწინააღმდეგო განწყობების ფორმირებისთვის პროპაგანდისტული წყაროები ევროკავშირის დისკრედიტაციას ეწევიან და მასთან დაკავშირებით უსაფუძვლო შიშების დანერგვას ცდილობენ. ანტიდასავლური პროპაგანდა განსაკუთრებულ აქცენტს ფასეულობებსა და იდენტობასთან დაკავშირებული საკითხებზე აკეთებს. ანტიდასავლური წყაროები ცდილობენ ქართული და ევროპული კულტურების შეუსაბამობის ჩვენებას არგუმენტით, რომ ევროკავშირი საქართველოში მართლმადიდებლობასა და ტრადიციებს ებრძვის. პრორუსული და ანტიდასავლური დეზინფორმაცია მოქალაქეებს აქტიურად არწმუნებს, რომ დასავლეთში ინტეგრაციის სანაცვლოდ საქართველოს სხვადასხვა პირობაზე (ქართველობაზე), მათ შორის - ქვეყანაში ლგბტ პროპაგანდაზე დათანხმებას სთხოვენ.²⁶ ანტიდასავლური წყაროების თანახმად, საქართველოსთვის „მიუღებელი“ დასავლური ღირებულებების²⁷ დამკვიდრების ერთ-ერთი მექანიზმი უცხოეთიდან თავსმოხვეული დასავლური ტიპის განათლების სისტემაა,²⁸ ასევე

²⁶ საქართველოს რეფორმების ასოციაცია (GRASS). დეზინფორმირება: ანტიდასავლური დეზინფორმაცია და პროპაგანდა მაისი-ივნისი 2020. ბმული: <https://grass.org.ge/uploads/other/2021-02-02/832.pdf> გვ. 12-13

²⁷ ვალერი კვარაცხელია (2020). „ოქროს კვეთა“. საქართველო და მსოფლიო, ბმული: <https://bit.ly/3slyhv6>

²⁸ ომარ გოციძე (2020). საზღვარგარეთიდან თავსმოხვეულმა განათლების სისტემამ გამოათავყვანა, გაატუტუცა და გაათავებდა ახალგაზრდები. საქართველო და მსოფლიო, ბმული: <https://bit.ly/2ZNqIkX>

არასამთავრობო სექტორი და მედია.²⁹ რაც შეეხება სხვა პირობებს, პროპაგანდის მიხედვით, ევროკავშირის საქართველოსთვის ისეთი „მავნებლური“ კანონების თავს მოხვევაში ადანაშაულებდნენ, როგორებიცაა: „ანტიდისკრიმინაციული კანონი“, „იუვენალური იუსტიციის კანონი“ (ბავშვთა უფლებათა კოდექსი), რომელიც ოჯახებს ბავშვებს ართმევს, პარლამენტში ქალთა კვოტირების კანონი და ა.შ.³⁰ მეორე მხრივ, ანტიდასავლური წყაროები რუსეთსა და მის პრეზიდენტს ტრადიციული ფასეულობების დამცველად წარმოაჩენდნენ.³¹ შესაბამისად, ამტკიცებდნენ რომ ევროკავშირის ფასეულობების მიუღებლობის გამო საქართველოს ევროატლანტიკური კურსისთვის უნდა გადაეხედა.³²

2020 წლის განმავლობაში ანტიდასავლური პროპაგანდა ევროპასა და საქართველოში მიგრაციის საფრთხეებზე აქტიურად წერდა.³³ ამ კუთხით, განსაკუთრებული აქცენტი ევროპაში კრიმინოგენული სურათის გაუარესებაზე კეთდებოდა,³⁴ რაშიც დასავლეთში არსებული მულტიკულტურალიზმი და მიგრანტების სიმრავლე სახელდებოდა.³⁵ მიგრანტების შესახებ პროპაგანდით ევროკავშირის დისკრედიტაციას თან სდევდა გზავნილები, რომ ევროკავშირში საქართველოს გაწევრიანებას მიგრანტების მასობრივი შემოსვლა მოჰყვება.³⁶

ასევე, პრორუსული პროპაგანდა ევროინტეგრაციის ოკუპირებული ტერიტორიების დაბრუნების თემასთანაც აკავშირებდა და მცდარ დილემას აყენებდა. დეზინფორმაციის თანახმად, აფხაზები და ოსები ცხოვრებას ევროპული სტილის საქართველოსა და ევროკავშირში არ მოინდომებენ.³⁷ ამიტომ საქართველომ ევროპული ინტეგრაციის კურსი უნდა შეცვალოს და გეზი რუსეთთან ურთიერთობების დალაგებაზე აიღოს. აღნიშნულთან დაკავშირებით, ანტიდასავლური წყაროები აცხადებდნენ,³⁸ რომ რუსეთთან ურთიერთობის დალაგებაში საქართველოს სწორედ დასავლეთი

²⁹ ნიუსფრონტი (2020). დასავლეთმა ჩამოაყალიბა ე.წ. არასამთავრობო სექტორი და ამავე „კანტორებში“ დაფრთიანდა პოლიტიკური ელიტის დიდი ნაწილი!- მანანა უძილაური. ბმული: <https://bit.ly/3qXW014>

³⁰ საქართველოს რეფორმების ასოციაცია (GRASS). დეზინფორმეტრი: ანტიდასავლური დეზინფორმაცია წინასაარჩევნო პერიოდში - სექტემბერი-ოქტომბერი 2020. ბმული: <https://grass.org.ge/uploads/other/2021-01-06/825.pdf> გვ. 19-20

³¹ საქართველოს რეფორმების ასოციაცია (GRASS). დეზინფორმეტრი: რუსული დეზინფორმაციის ანგარიში - დეკემბერი 2019-თებერვალი 2020. ბმული: <https://grass.org.ge/uploads/other/2020-07-23/724.pdf> გვ. 10

³² საქართველოს რეფორმების ასოციაცია (GRASS). დეზინფორმეტრი: რუსული დეზინფორმაციის ანგარიში - ივლისი-აგვისტო 2020. ბმული: <https://grass.org.ge/uploads/other/2020-10-27/791.pdf> გვ. 19-20

³³ საქართველოს რეფორმების ასოციაცია (GRASS). დეზინფორმეტრი: რუსული დეზინფორმაციის ანგარიში - დეკემბერი 2019-თებერვალი 2020. ბმული: <https://grass.org.ge/uploads/other/2020-07-23/724.pdf> გვ. 9-10

³⁴ საქართველოს რეფორმების ასოციაცია (GRASS). დეზინფორმეტრი: რუსული დეზინფორმაციის ანგარიში - ივლისი-აგვისტო 2020. ბმული: <https://grass.org.ge/uploads/other/2020-10-27/791.pdf> გვ. 17-18

³⁵ საქართველოს რეფორმების ასოციაცია (GRASS). დეზინფორმეტრი: ანტიდასავლური დეზინფორმაცია წინასაარჩევნო პერიოდში - სექტემბერი-ოქტომბერი 2020. ბმული: <https://grass.org.ge/uploads/other/2021-01-06/825.pdf> გვ. 21-22

³⁶ საქართველოს რეფორმების ასოციაცია (GRASS). დეზინფორმეტრი: ანტიდასავლური დეზინფორმაცია და პროპაგანდა მაისი-ივნისი 2020. ბმული: <https://grass.org.ge/uploads/other/2021-02-02/832.pdf> გვ. 12-13

³⁷ საქართველოს რეფორმების ასოციაცია (GRASS). დეზინფორმეტრი: რუსული დეზინფორმაციის ანგარიში - დეკემბერი 2019-თებერვალი 2020. ბმული: <https://grass.org.ge/uploads/other/2020-07-23/724.pdf> გვ. 12-13

³⁸ საქართველოს რეფორმების ასოციაცია (GRASS). დეზინფორმეტრი: ანტიდასავლური დეზინფორმაცია წინასაარჩევნო პერიოდში - სექტემბერი-ოქტომბერი 2020. ბმული: <https://grass.org.ge/uploads/other/2021-01-06/825.pdf> გვ. 18-19

უმლის ხელს,³⁹ ეს კი იმის პარალელურად, რომ სწორედ რუსეთზე გადის აფხაზეთისა და ცხინვალის რეგიონის დაბრუნების გზა.⁴⁰

ანტიდასავლური პროპაგანდა ასევე ამტკიცებდა, რომ საქართველოსთვის ევროკავშირის სარგებელი არ მოაქვს. კონკრეტულად კი, ასოცირების ხელშეკრულებისა და ვიზალიბერალიზაციის დისკრედიტაციას ეწეოდა და არაფრის მომცემად, დამაზარალებლად და უფლებების შემზღუდავად ახასიათებდა.⁴¹ მთელი წლის განმავლობაში ყურადღება ასევე მახვილდებოდა საქართველოს არასახარბიელო ეკონომიკურ მდგომარეობაზე, რასაც ევროპულ კურსსა⁴² და ასოცირების ხელშეკრულებას⁴³ უკავშირებდნენ.⁴⁴ ამასთან, ცდილობდნენ მოქალაქეები დაერწმუნებინათ, რომ ევროკავშირში გაწევრიანება ან მისკენ სწრაფვა სხვა ქვეყნის ეკონომიკებს აზარალებდა, ხოლო ევრაზიულ კავშირში გაწევრიანება - პირიქით. აღნიშნულის მაგალითად სომხეთს ასახელებდნენ და წერდნენ, რომ სომხეთმა ეკონომიკა ევროკავშირზე უარის თქმითა და ევრაზიულ კავშირში გაწევრებით განავითარა. შესაბამისად, საქართველოსთან დაკავშირებით გამოჰქონდათ დასკვნა, რომ რუსული ბაზრის ევროპულით ჩანაცვლება დამაზიანებელი იქნებოდა.⁴⁵ პრორუსული დეზინფორმაციის მტკიცებით, ევროკავშირთან ასოცირების ხელშეკრულებისგან საქართველოს სარგებელი არ მიუღია, ისევე როგორც თავისუფალი ვაჭრობა და ევროპის ღია ბაზარი ფიქტიური უპირატესობაა და რეალური სარგებელი არ მოაქვს. აღნიშნული მტკიცების არგუმენტად პრორუსული პროპაგანდა აცხადებდა, რომ დასავლეთს საქართველოს განვითარება არ სურს, რადგან ეკონომიკური განვითარების შემთხვევაში საქართველო დასავლეთის მონად აღარ დარჩება; ამიტომ ევროკავშირი საქართველოში ექსპორტის განვითარებას ხელს არ უწყობს და ევროპული ბაზარი საქართველოსთვის უსარგებლო რჩება. შესაბამისად, ევრაზიულ კავშირს, ფაქტობრივად, ევროკავშირის უკეთეს ალტერნატივად სახავენ.

პრორუსული პროპაგანდა ევროკავშირთან დაკავშირებით ნიჰილიზმის გაღვივებასაც ცდილობდა და ამტკიცებდა საქართველოს ევროკავშირში გაწევრიანების არარეალურობას. დეზინფორმაციის თანახმად, ევროკავშირისკენ სწრაფვამ, რომელში გაწევრიანების რეალური პერსპექტივა საქართველოს არ აქვს, ქვეყანა კი არ განავითარა, პირიქით - დაასუსტა. აღნიშნული ნარატივი განსაკუთრებით აქტიური იყო ბრექსიტის კონტექსტშიც 2020 წლის იანვარ-თებერვლის პერიოდში,

³⁹ საქართველოს რეფორმების ასოციაცია (GRASS). დეზინფორმეტრი: ანტიდასავლური დეზინფორმაცია და პროპაგანდა მაისი-ივნისი 2020. ბმული: <https://grass.org.ge/uploads/other/2021-02-02/832.pdf> გვ. 12

⁴⁰ საქართველოს რეფორმების ასოციაცია (GRASS). დეზინფორმეტრი: რუსული დეზინფორმაციის ანგარიში - ივლისი-აგვისტო 2020. ბმული: <https://grass.org.ge/uploads/other/2020-10-27/791.pdf> გვ. 6, 17

⁴¹ საქართველოს რეფორმების ასოციაცია (GRASS). დეზინფორმეტრი: რუსული დეზინფორმაციის ანგარიში - დეკემბერი 2019-თებერვალი 2020. ბმული: <https://grass.org.ge/uploads/other/2020-07-23/724.pdf> გვ. 11-12

⁴² საქართველოს რეფორმების ასოციაცია (GRASS). დეზინფორმეტრი: ანტიდასავლური დეზინფორმაცია და პროპაგანდა მაისი-ივნისი 2020. ბმული: <https://grass.org.ge/uploads/other/2021-02-02/832.pdf> გვ. 12

⁴³ საქართველოს რეფორმების ასოციაცია (GRASS). დეზინფორმეტრი: ანტიდასავლური დეზინფორმაცია წინასაარჩევნო პერიოდში - სექტემბერი-ოქტომბერი 2020. ბმული: <https://grass.org.ge/uploads/other/2021-01-06/825.pdf> გვ. 20

⁴⁴ საქართველოს რეფორმების ასოციაცია (GRASS). დეზინფორმეტრი: COVID-19-თან დაკავშირებული რუსული დეზინფორმაციის ანგარიში - მარტი-აპრილი 2020. ბმული: <https://grass.org.ge/uploads/other/2020-07-23/725.pdf> გვ. 10

⁴⁵ საქართველოს რეფორმების ასოციაცია (GRASS). დეზინფორმეტრი: რუსული დეზინფორმაციის ანგარიში - ივლისი-აგვისტო 2020. ბმული: <https://grass.org.ge/uploads/other/2020-10-27/791.pdf> გვ. 16

რაზეც რუსული პროპაგანდა აღვივებდა აზრს, რომ საქართველო ფუჭად ცდილობს ევროკავშირში გაწევრებას, რის დატოვებასაც ბრიტანეთი ზეიმობს.⁴⁶

ევროკავშირის საწინააღმდეგო მუდმივად განმეორებადი ნარატივების გარდა, რომლებიც ზემოთაა მიმოხილული, პროპაგანდისტული მესიჯები 2020 წლის განმავლობაში სხვადასხვა მოვლენასთან დაკავშირებითაც ვრცელდებოდა. რუსულმა პროპაგანდამ მარტი-მაისის (და შემდგომაც) პერიოდში პანდემიის საკითხი აქტიურად გამოიყენა,⁴⁷ ევროკავშირი სუსტ და არასანდო გაერთიანებად წარმოეჩინა. აღნიშნულის საპირისპიროდ კი რუსეთის და ჩინეთის პანდემიის წინააღმდეგ ბრძოლას ეფექტურობას წარმოაჩენდა.⁴⁸ ამავე პერიოდში, აქტიურად ვრცელდებოდა მესიჯი, რომ ევროკავშირმა იტალია და ესპანეთი მიატოვა და მათ მხოლოდ რუსეთი და ჩინეთი დაეხმარნენ.⁴⁹ ამავე კონტექსტში, საქართველოსთან დაკავშირებით ანტიდასავლური წყაროები იმეორებდნენ მესიჯს, რომ დასავლეთი პანდემიასთან გასამკლავებლად საქართველოს არ ეხმარებოდა.⁵⁰

კრემლისტური პროპაგანდა პანდემიას ასევე იყენებდა იმ ნარატივის გასავრცელებლად, რომ ევროკავშირი დაშლის პირასაა და ის პანდემიის მერეც ვერ აღდგება და დაიშლება.⁵¹ ანტიდასავლური წყაროები ევროკავშირიდან სხვადასხვა სახელმწიფოს გასვლის საფრთხესთან დაკავშირებით უსაფუძვლოდ იუწყებოდნენ.⁵² 2020 წლის მეორე ნახევარში ევროკავშირის დაშლის მთავარი გზავნილი შეიცვალა და ის დასავლეთ და აღმოსავლეთ ევროპას შორის დაპირისპირებას დაუკავშირეს. კონკრეტულად, ანტიდასავლური პროპაგანდა ამტკიცებდა, რომ დასავლეთ და აღმოსავლეთ ევროპას შორის იდეოლოგიური განხეთქილება არსებობდა, რაც შესაძლოა აშშ-ს ევროკავშირისთვის ცენტრალური და აღმოსავლეთი ევროპის ჩამოცილებისთვის გამოეყენებინა და პოლონეთის გარშემო აშშ-ის პროტექტორატით ცენტრალური და აღმოსავლეთ ევროპული ანტიდასავლური ქვეყნების გაერთიანება შეექმნა.⁵³

ნოემბერ-დეკემბრის სამონიტორინგო პერიოდში პრორუსული მედია ევროკავშირის მიერ ბიუჯეტისა და COVID-19-ისგან მოყვებული ზიანის აღდგენის გეგმის დამტკიცების საკითხთან დაკავშირებით აქტიურობდა. კონკრეტულად, პრორუსული პროპაგანდის სამიზნეში პოლონეთ-უნგრეთსა და დანარჩენ ევროკავშირს შორის არსებული წინააღმდეგობა მოხვდა, რაც ევროკავშირის

⁴⁶ საქართველოს რეფორმების ასოციაცია (GRASS). დეზინფორმირების ანგარიში - დეკემბერი 2019-თებერვალი 2020. ბმული: <https://grass.org.ge/uploads/other/2020-07-23/724.pdf> გვ. 11

⁴⁷ საქართველოს რეფორმების ასოციაცია (GRASS). დეზინფორმირების ანტიდასავლური დეზინფორმაცია და პროპაგანდა მაისი-ივნისი 2020. ბმული: <https://grass.org.ge/uploads/other/2021-02-02/832.pdf> გვ. 12

⁴⁸ საქართველოს რეფორმების ასოციაცია (GRASS). დეზინფორმირების ანგარიში - მარტი-აპრილი 2020. ბმული: <https://grass.org.ge/uploads/other/2020-07-23/725.pdf> გვ. 10-13

⁴⁹ საქართველოს რეფორმების ასოციაცია (GRASS). დეზინფორმირების ანგარიში - ივლისი-აგვისტო 2020. ბმული: <https://grass.org.ge/uploads/other/2020-10-27/791.pdf> გვ. 7

⁵⁰ საქართველოს რეფორმების ასოციაცია (GRASS). დეზინფორმირების ანგარიში - მარტი-აპრილი 2020. ბმული: <https://grass.org.ge/uploads/other/2020-07-23/725.pdf> გვ. 15-16

⁵¹ საქართველოს რეფორმების ასოციაცია (GRASS). დეზინფორმირების ანგარიში - მარტი-აპრილი 2020. ბმული: <https://grass.org.ge/uploads/other/2020-07-23/725.pdf> გვ. 10

⁵² საქართველოს რეფორმების ასოციაცია (GRASS). დეზინფორმირების ანგარიში - ივლისი-აგვისტო 2020. ბმული: <https://grass.org.ge/uploads/other/2020-10-27/791.pdf> გვ. 18

⁵³ საქართველოს რეფორმების ასოციაცია (GRASS). დეზინფორმირების ანტიდასავლური დეზინფორმაცია წინასაარჩევნო პერიოდში - სექტემბერი-ოქტომბერი 2020. ბმული: <https://grass.org.ge/uploads/other/2021-01-06/825.pdf> გვ. 22-23

დაფინანსების მიღების წევრ სახელმწიფოებში კანონის უზენაესობასთან დაკავშირებას ეხებოდა. ანტიდასავლური პროპაგანდის მიხედვით, პოლონეთი და უნგრეთი ევროკავშირის ლგბტ დიქტატის დაუმორჩილებლობისთვის ისჯებოდნენ და ფინანსური სანქციები უწესდებოდათ⁵⁴. პროპაგანდამ ეს შეაფასა, როგორც ფულადი დახმარების შეწყვეტის მუქარა, რის მიუხედავადაც პოლონეთმა და უნგრეთმა დამოუკიდებლობის, იდენტობისა და ეროვნული კუთვნილების დაკარგვაზე უარი განაცხადეს.⁵⁵ აღნიშნული საკითხი აგრეთვე გამოიყენეს ევროკავშირის დაშლის საფრთხის ნარატივის გასაღვივებლად⁵⁶ - გაავრცელეს გზავნილები, რომ დაპირისპირებას ევროკავშირის დაეშალა შეიძლება გამოეწვია.⁵⁷

8 მარტის შეთანხმებამდე⁵⁸ და შემდგომ არჩევნების წინა პერიოდში (სექტემბერ-ოქტომბერში) განსაკუთრებით აქტიური იყო ნარატივი ევროკავშირის მიერ საქართველოს შიდა საქმეებში ჩარევასთან დაკავშირებით. ანტიდასავლური პროპაგანდა საქართველოს ევროკავშირის კოლონიად⁵⁹ და მთავრობას მის მარიონეტად მიიჩნევდა, რომელიც ევროპიდან გამოგზავნილი მითითებებით იმართება.⁶⁰ ამასთან, ანტიდასავლური წყაროები წერდნენ, რომ ევროპას „ქართული ოცნებისა“ და ბიძინა ივანიშვილის ხელისუფლებაში ხილვა აღარ სურდა, ხალხის მხარდაჭერის შემთხვევაშიც კი. მათი მტკიცებით, ევროპა ოპოზიციასა და „ერთიან ნაციონალურ მოძრაობას“ უჭერდა მხარს და სწორედ ოპოზიციის პარლამენტში შესაყვანად დააწევინა საქართველოს საარჩევნო ბარიერი. პრორუსული აქტორების თანახმად, ქვეყანაში არასტაბილურობის შესაქმნელად ევროპამ საქართველოს საარჩევნო სისტემა მეტად პროპორციული (120-30) გაახდევინა, რათა კოალიციური მთავრობის საჭიროება შექმნილიყო, რაც პოლიტიკურ კრიზისს გამოიწვევდა.⁶¹ 2020 წლის განმავლობაში ევროკავშირის წინააღმდეგ მიმართული, ხშირად განმეორებადი, დეზინფორმაციულ-პროპაგანდისტული გზავნილები რვა ძირითად კატეგორიაში ნაწილდება:

ევროკავშირის ფასეულობების დისკრედიტაციისა და იდენტობის დაკარგვის შიშის დათესვის მცდელობა

- დასავლეთში ინტეგრაციას თავისი წესები და პირობები აქვს, რაც ლგბტ პროპაგანდის დათანხმებას გულისხმობს

⁵⁴ დავით მხეიძე (2020). „ქათამი“ ხარ – ფულს მიიღებ, თუ არადა – სამი თითის კომბინაციას. საქართველო და მსოფლიო, ბმული: <https://bit.ly/2P6sVFL>

⁵⁵ არმაზ სანებლიძე (2020). ქართველობაზე უარის თქმით წინ – ევროკავშირის წევრობისკენ!

⁵⁶ ლუკა მაისურაძე (2020). პოლონეთში განაცხადეს, რომ ევროკავშირის დაშლის საფრთხე ემუქრება. საქართველო და მსოფლიო, ბმული: <https://bit.ly/3kIFPLP>

⁵⁷ ლუკა მაისურაძე (2020). პოლონეთისა და უნგრეთის პრემიერმინისტრები ევროკავშირის დაშლაზე ალაპარაკდნენ. საქართველო და მსოფლიო, ბმული: <https://bit.ly/3qV3iG9>

⁵⁸ საქართველოს რეფორმების ასოციაცია (GRASS). დეზინფორმეტრი: რუსული დეზინფორმაციის ანგარიში - დეკემბერი 2019-თებერვალი 2020. ბმული: <https://grass.org.ge/uploads/other/2020-07-23/724.pdf> გვ. 13

⁵⁹ საქართველოს რეფორმების ასოციაცია (GRASS). დეზინფორმეტრი: ანტიდასავლური დეზინფორმაცია და პროპაგანდა მაისი-ივნისი 2020. ბმული: <https://grass.org.ge/uploads/other/2021-02-02/832.pdf> გვ. 12

⁶⁰ საქართველოს რეფორმების ასოციაცია (GRASS). დეზინფორმეტრი: რუსული დეზინფორმაციის ანგარიში - ივლისი-აგვისტო 2020. ბმული: <https://grass.org.ge/uploads/other/2020-10-27/791.pdf> გვ. 17

⁶¹ საქართველოს რეფორმების ასოციაცია (GRASS). დეზინფორმეტრი: ანტიდასავლური დეზინფორმაცია წინასაარჩევნო პერიოდში - სექტემბერი-ოქტომბერი 2020. ბმული: <https://grass.org.ge/uploads/other/2021-01-06/825.pdf> გვ. 18-19

- დასავლური ფასეულობების დამკვიდრებით ევროკავშირი საქართველოში მართლმადიდებლობას, ტრადიციებსა და ტრადიციულ ფასეულობებს ებრძვის
- ევროკავშირმა საქართველოს აიძულა ისეთი „ანტიადამიანური კანონების“ მიღება, როგორებიცაა: „უცხოელისთვის ბინადრობის უფლება“, „ანტიდისკრიმინაციული კანონი“, „იუვენალური იუსტიციის კანონი“, პარლამენტში ქალთა კვოტირება და ა.შ.
- დასავლეთი ზნეობრივი დეგრადაციის წყაროა და ევროკავშირის ფასეულობები მიუღებელია, ამიტომ საქართველომ ევროინტეგრაციაზე უარი უნდა თქვას, ხოლო რუსეთი ტრადიციული ფასეულობების დამცველია

მიგრაციის, როგორც ევროკავშირის მთავარი პრობლემისა და საქართველოსთვის საფრთხედ წარმოდგენის მცდელობა

- ევროპაში მიგრანტების მაღალი რაოდენობის გამო დემოგრაფიული სურათი მკვეთრად შეიცვლება და მიგრანტების ტალღა ევროპას „წალეკავს“
- მიგრანტების ჩადენილი დანაშაულების გამო ევროპაში მძიმე კრიმინალური მდგომარეობაა, რაც ევროპის მულტიკულტურალიზმის შედეგია
- საქართველოს ევროკავშირში გაწევრება მიგრანტების მასიურ შემოსვლას გამოიწვევს ან შესაძლოა, თურქეთმა მიგრანტთა ნაკადების საბერძნეთის ნაცვლად საქართველოსკენ მიმართოს

ევროკავშირის, როგორც საერთაშორისო ასპარეზზე უარყოფითი აქტორის, წარმოჩენის მცდელობა

- ევროკავშირი არადემოკრატიული და არასამართლიანი გაერთიანებაა, სადაც სიტყვის თავისუფლება არაა
- დეზინფორმაციის პრობლემა დასავლეთმა შექმნა და თავად აქტიურად ავრცელებს დეზინფორმაციას
- პანდემიის პირობებში ევროკავშირის ქვეყნები მხოლოდ საკუთარ თავზე ზრუნავდნენ და ერთმანეთის მიმართ სოლიდარობა არ გამოიჩინეს
- ევროკავშირი იტალიას არ დაეხმარა და მიატოვა, ხოლო იტალიის მეგობრები მხოლოდ რუსეთი და ჩინეთი აღმოჩნდნენ
- კორონავირუსის პანდემიამ დაადასტურა, რომ ევროკავშირი არათუ საქართველოს, არამედ ევროკავშირის მომავალიც აღარაა

ევროკავშირი სუსტ და დაშლის პირას მყოფი გაერთიანების წარმოჩენის მცდელობა

- ევროკავშირი დღემდე ვერ უმკლავდება იმ კორონავირუსს, რომელიც ჩინეთმა რამდენიმე დღეში დაამარცხა, რის გამოც საქართველოს მოქალაქეების უმრავლესობის დამოკიდებულება ევროკავშირთან მიმართებით ნეგატიური ხდება, ამიტომ ევროკავშირში გაწევრების პოლიტიკა გადასახედია

- ევროკავშირი დაშლის პირასაა, რადგან ის შეიძლება დატოვონ იტალიამ, ესპანეთმა, ნიდერლანდებმა და ა.შ. აღმოსავლეთ და დასავლეთ ევროპას შორის დაპირისპირება შეიძლება აშშ-მა ევროკავშირის დასაშლელად გამოიყენოს

ევროკავშირის იმპერიალისტურ გაერთიანებად და საქართველოს შიდა საქმეებში არალეგიტიმური ჩარევის წარმოდგენის მცდელობა

- საქართველო ევროკავშირის კოლონია და მისი მარიონეტია, რომელიც მისი რეზოლუციებითა და რეკომენდაციებით იმართება, ხოლო ევროკავშირის საქართველოს დემოკრატია არ ადარდებას
- ევროკავშირი საქართველოს მთავრობას აშანტაჟებს და ოპოზიციას უჭერს მხარს, რადგან ამომრჩევლის მხარდაჭერის შემთხვევაშიც არ სურს ბიძინა ივანიშვილი და „ქართული ოცნება“ კვლავ ხელისუფლების სათავეში იხილოს
- ევროპამ საქართველოს დაბალი საარჩევნო ბარიერი დააწესებინა, რათა მათი მხარდაჭერილი ლიბერალური პარტიები პარლამენტში მოხვედრილიყვნენ
- ევროპამ საქართველოს საარჩევნო მოდელი - 120/30 და 1%-იანი ბარიერი - მიაღებინა, რადგან ის კოალიციური მთავრობის ჩამოყალიბებას ისახავს მიზნად, ხოლო კოალიციური მთავრობები არსად ამართლებს - ევროპას სწორედ პოლიტიკური არასტაბილურობის შექმნას ცდილობს, რათა უცხოური, კონკრეტულად კი რუსული, ინვესტიციების შემოსვლას ხელი შეუშალოს

ევროკავშირის, როგორც საქართველოსთვის არა სარგებლის, არამედ ზარალის მომტან ორგანიზაციად წარმოჩენის მცდელობა

- ევროკავშირთან ასოცირების ხელშეკრულების დადების შედეგად საქართველოს პარლამენტი უუფლებოა, ის საქართველოს მხოლოდ ცალმხრივ ვალდებულებებს აკისრებს და პრაქტიკული სარგებელი არ მოაქვს
- ევროპულ ეკონომიკურ სივრცეში საქართველოს ადგილი არაა, რის გამოც საქართველოს ეკონომიკა საბჭოთა კავშირის დროს უფრო ძლიერი იყო ვიდრე ევროკავშირთან ასოცირების პირობებში, ამიტომ რუსული ბაზრის ევროპულით ჩანაცვლება საზიანოა
- დასავლეთის მიერ საქართველოსთვის გაწეული ფინანსური დახმარება, გაცემული სესხები და ინვესტიციები საქართველოსთვის საფრთხეა
- ვიზალიბერალიზაცია არაფრისმომცემი და ანტიქართულია
- პანდემიის დროს საქართველომ სამედიცინო დამხმარება არა დასავლეთისგან, არამედ ჩინეთისგან მიიღო, ქართველ ექიმებს დახმარების იმედი რუსი კოლეგებისგანაც უნდა ჰქონდეთ

ევროკავშირის საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობის აღდგენის საწინააღმდეგო აქტორად წარმოდგენის მცდელობა

- აფხაზები და ოსები ქართველებთან ერთად კვლავ ცხოვრებას არა ევროპული, არამედ „ქართული საქართველოს“ მშენებლობის შემთხვევაში ისურვებენ

- ევროკავშირთან ასოცირების ხელშეკრულება რუსეთთან ურთიერთობების მოგვარებას არ ეხმარება, არამედ დასავლეთი საქართველოს რუსეთთან ურთიერთობის დალაგებაში ხელს უშლის, რაც ცხინვალის რეგიონისა და აფხაზეთის დაბრუნებისთვისაა საჭირო
- საქართველოსა და უკრაინის ტერიტორიები ევროკავშირის მიერ არის ოკუპირებული და დასავლეთი ცდილობს აღნიშნული ორი ქვეყანა რუსეთს ხელოვნურად დაამოშოს

ევროკავშირში გაწევრიანების შესახებ ნიჰილიზმის დანერგვის მცდელობა

- ბრიტანეთი ზეიმობს ევროკავშირიდან გამოსვლას, საქართველო კი გაწევრიანებას ფუჭად ცდილობს
- საქართველოს მთავრობა მოსახლეობას ატყუებს, რადგან ქვეყანა ევროკავშირის წევრი ვერ გახდება

რუსეთის მხარდამჭერი პროპაგანდა

საქართველოში რუსული პროპაგანდის მთავარ ამოცანას საზოგადოებრივ აზრზე ზემოქმედებით, ქვეყნის მიერ არჩეულ დასავლურ კურსთან დაკავშირებით მოსახლეობაში კითხვების გაჩენა, იდეალურ შემთხვევაში კი, რუსეთის მიმართ დადებითი დამოკიდებულების შექმნა წარმოადგენს. 2020 წლის განმავლობაში აღნიშნული მიზნის მისაღწევად პრორუსული აქტორების მიერ სხვადასხვა ნარატივის შესაბამისი გზავნილები ვრცელდებოდა.

წლის დასაწყისში, პანდემიის საწყის ეტაპზე, კერძოდ, რუსეთში ეპიდემიოლოგიური ვითარების გაუარესებამდე, კორონავირუსის გავრცელება ადგილობრივმა პრორუსულმა ჯგუფებმა საბჭოთა კავშირის გაიდეალებისა და თანამედროვე რუსეთის კრიზისებთან ეფექტურად მებრძოლ სახელმწიფოდ წარმოსაჩენად გამოიყენეს. მათ მიერ გავრცელებული გზავნილების მიხედვით, დასავლეთსა და რუსეთს შორის კორონავირუსით ინფიცირების შემთხვევათა რაოდენობის მხრივ არსებული განსხვავება საბჭოთა განათლების სისტემის დამსახურება იყო. ნარატივის მიხედვით, სსრკ-ში ჯანდაცვის სისტემა იმდენად მოწესრიგებული იყო, რომ მსგავსი დაავადებები, უბრალოდ, არ ვრცელდებოდა, რამაც გავლენა თანამედროვე რუსეთში კორონავირუსის მცირე მასშტაბით გავრცელებაზეც მოახდინა. საგულისხმოა, რომ რუსეთში კორონავირუსის ფართოდ გავრცელებასთან ერთად, რომელსაც ქვეყნის ჯანდაცვის სექტორში კრიზისიც მოჰყვა, აღნიშნული პროპაგანდისტული ნარატივი პრორუსული აქტორების არსენალიდან გაქრა და მოვლენების განვითარების პარალელურად ის სხვა გზავნილებით ჩანაცვლდა⁶².

მაის-ივნისის სამონიტორინგო პერიოდში, კრემლის ადგილობრივი სატელიტები რუსეთთან მოლაპარაკებების წარმოების აუცილებლობასთან დაკავშირებით გზავნილებს განსაკუთრებული ინტენსივობით ავრცელებდნენ. კერძოდ, პრორუსული წყაროები რუსეთის ფედერაციის საბჭოს საერთაშორისო ურთიერთობათა კომიტეტის თავმჯდომარის, კონსტანტინე კოსაჩოვის მიერ საქართველოსა და უკრაინისთვის საპარლამენტო დიალოგის აღდგენის იდეას გამოეხმაურნენ. მათ

⁶² საქართველოს რეფორმების ასოციაცია, „დეზინფორმეტრის“ მარტი-აპრილის გამოცემა, გვ. 11-12. ხელმისაწვდომია: <https://grass.org.ge/uploads/other/2020-07-23/725.pdf>

საქართველოს პარლამენტის მაშინდელი ვიცე-სპიკერის, გიორგი ვოლსკის მიერ წინადადების უარყოფა დასავლეთის - ევროპისა და აშშ-ის ზეწოლით ახსნეს. პრორუსი აქტორების მტკიცებით, რუსეთმა რამდენჯერმე გადმოდგა პირველი ნაბიჯი, თუმცა საქართველომ დიალოგის დაწყებაზე ყოველ ჯერზე უარი განაცხადა, რაშიც, აღნიშნული ჯგუფების მიხედვით, დამნაშავე საქართველოს დასავლელი „პარტნიორები“ არიან. მუდმივად განმეორებადი ამ ნარატივის მიხედვით, დასავლეთი საქართველოს რუსეთთან მოლაპარაკებებში ხელს სპეციალურად უშლის, რათა თბილისზე კონტროლი არ დაკარგოს⁶³.

მოსკოვთან ურთიერთობების აღდგენის აუცილებლობას კრემლის მხარდამჭერი აქტორები რუსეთის ძლიერ საერთაშორისო აქტორად წარმოჩენით ცდილობდნენ, რომელზე გავლენის მოხდენასაც დასავლეთი სანქციების დაწესებით, თუ სხვა ნებისმიერი ზომის მიღებით ვერ ახერხებს. ამის პარალელურად, პრორუსული ჯგუფები ამტკიცებდნენ, რომ სწორედ მოსკოვია ის ერთადერთი ძალა, რომელსაც საქართველოს ტერიტორიულ მთლიანობასთან დაკავშირებული პრობლემების გადაჭრა შეუძლია. აღნიშნულის გამო, ისინი კრემლთან ურთიერთობების დამყარებას საქართველოს პრიორიტეტად წარმოაჩენდნენ. ამავე ნარატივის მიხედვით, გარდა ტერიტორიულ მთლიანობასთან დაკავშირებული პრობლემებისა, რუსეთთან ალიანსი მნიშვნელოვანია ირანიდან და თურქეთიდან მომავალი საფრთხეების გასაჩივრებლად.⁶⁴

რუსეთის ძლევამოსილების პროპაგანდირების პარალელურად, პრორუსული აქტორები, როგორც წესი, ამტკიცებდნენ, რომ კრემლი უბრალოდ იძულებულია, დასავლეთისგან მომდინარე აგრესიას პასუხი გასცეს. აღნიშნული ჯგუფები ივლის-აგვისტოს სამონიტორინგო პერიოდში რუსეთის მიერ საქართველოს წინააღმდეგ განხორციელებული აგრესიის უგულებელყოფისკენ ძალისხმევის მიმართვას განაგრძობდნენ და ამტკიცებდნენ, რომ რუსეთთან ურთიერთობების არევაში დანაშაულის დიდი წილი საკუთრივ ქართველებზე მოდის - 2008 წლის ომის ბრალეულობას ისინი საქართველოს წინა ხელისუფლების ქმედებებში ხედავდნენ. თუმცა, პარალელურად, პრორუსული ჯგუფები დაჟინებით იმეორებდნენ, რომ რუსეთს საქართველოს ოკუპაცია მხოლოდ გეოპოლიტიკური ინტერესების გათვალისწინებით დასჭირდა, სინამდვილეში კი, სამხედრო დაპირისპირების მიუხედავად, კრემლი საქართველოს მიმართ კეთილგანწყობილია, ხოლო რუსეთის პრეზიდენტს ქართველი ხალხისადმი „განსაკუთრებული“ დამოკიდებულება აქვს.

პრორუსული კამპანიის ფარგლებში, საქართველოსა და რუსეთს შორის ურთიერთობების აღდგენის აუცილებლობის საჩვენებლად, დამატებითი არგუმენტის სახით, კრემლისტური ჯგუფები აქცენტს იმაზე აკეთებდნენ, რომ საქართველოს ეკონომიკა რუსულ ფულზეა დამოკიდებული და ქვეყნის „სასიცოცხლო არტერია რუსეთზე გადის“. მათივე მტკიცებით, დასავლეთისგან მიღებული დახმარებები რუსეთიდან შემოსულ ფინანსებთან შედარებით მიზერულია. ამ ნარატივის მიხედვით, საქართველოს ეკონომიკა რუსულ ფულზე იმდენადაა დამოკიდებული, რომ მოსკოვს შეუძლია ქართველებს შიმშილობა დააწყებინოს. კრემლისტური ძალები კიდევ ერთ მიზეზად, რის გამოც

⁶³ საქართველოს რეფორმების ასოციაცია, „დეზინფორმეტრის“ მაისი-ივნისის გამოცემა, გვ. 2020. ხელმისაწვდომია: <https://grass.org.ge/uploads/other/2021-02-02/832.pdf>, გვ: 14-16

⁶⁴ საქართველოს რეფორმების ასოციაცია, „დეზინფორმეტრის“ იანვარი-თებერვლის გამოცემა, გვ. 16-19. ხელმისაწვდომია: <https://grass.org.ge/uploads/other/2020-07-23/724.pdf>

თბილისის არა დასავლეთთან, არამედ მოსკოვთან დაახლოების პოლიტიკური დღის წესრიგი უნდა ჰქონდეს, რუსეთისა და საქართველოს კულტურულ-რელიგიურ სიახლოვეს ასახელებდნენ - ისინი გამუდმებით იმეორებდნენ, რომ რუსეთი მართლმადიდებლური სახელმწიფო და მსოფლიოში ტრადიციული ღირებულებების დამცველი ერთადერთი ძალაა⁶⁵.

ამასთან, კრემლის ადგილობრივი სატელიტები წლის განმავლობაში მუდმივად ცდილობდნენ მოსახლეობის იმაში დარწმუნებას, რომ საქართველო დღეს არა მხოლოდ რუსეთის, არამედ რამდენიმე სახელმწიფოს მიერაა ოკუპირებული, რომელთა შორის მას სამომავლოდ პარტნიორული ურთიერთობები, გეოპოლიტიკური ინტერესების თანხვედრის გამო, მხოლოდ რუსეთთან შეიძლება ჰქონდეს. აღნიშნულის გამო კი, მათ მიერ გავრცელებული მოწოდების მიხედვით, თბილისმა ნეიტრალიტეტი უნდა გამოაცხადოს, უკეთეს შემთხვევაში კი, საქართველო რუსეთთან სამხედრო-პოლიტიკურ ალიანსში უნდა შევიდეს⁶⁶.

წლის ბოლოს, ნოემბერ-დეკემბრის სამონიტორინგო პერიოდში, კრემლისტური ჯგუფები აქცენტს ტრადიციული, მუდმივად განმეორებადი გზავნილების გარდა^{67 68 69}, რუსეთის მიერ COVID-19-ის წინააღმდეგ შემუშავებული ვაქცინის წარმატების საკითხსა და მთიანი ყარაბაღის მეორე ომის გარშემო სამშვიდობო პროცესის წარმართვაში რუსეთის როლზე აკეთებდნენ. კერძოდ, გავრცელებული ნარატივის მიხედვით, რუსული ვაქცინის მიმართ დასავლეთში არსებული უარყოფითი დამოკიდებულება რუსოფობიის ერთ-ერთი გამოხატულებას წარმოადგენს⁷⁰. ამ მხრივ, პრურუსულმა აქტორებმა საქართველოს ხელისუფლებაც გააკრიტიკეს და აღნიშნეს, რომ მათთვის საზოგადოებრივ ინტერესზე მაღლა დასავლეთის კეთილგანწყობა დგას, რის გამოც, რუსულ ვაქცინას ბოიკოტს უცხადებენ⁷¹.

მთიანი ყარაბაღის საკითხზე კი, კრემლის მხარდამჭერი ჯგუფები აცხადებდნენ, რომ რუსეთის პრეზიდენტმა სომხეთისა და აზერბაიჯანის ცეცხლის დაუყოვნებლივ შეწყვეტაზე დათანხმება საკუთარი კაბინეტიდან გამოუსვლელად მოახერხა, ყველაფერი ეს კი ევროკავშირისა და აშშ-ის მონაწილეობის გარეშე მოხდა⁷². მსგავსი გზავნილების გავრცელებით, ადგილობრივი პრორუსული ჯგუფები საქართველოსა და რუსეთს შორის მოკავშირეობის უალტერნატივობას უსვამდნენ ხაზს და

⁶⁵ საქართველოს რეფორმების ასოციაცია, „დეზინფორმეტრის“ ივლის-აგვისტოს გამოცემა, გვ. 25-27. ხელმისაწვდომია: <https://grass.org.ge/uploads/other/2020-10-27/791.pdf>

⁶⁶ საქართველოს რეფორმების ასოციაცია, „დეზინფორმეტრის“ სექტემბერ-ოქტომბრის გამოცემა, გვ. 32-36. ხელმისაწვდომია: <https://grass.org.ge/uploads/other/2021-01-06/825.pdf>.

⁶⁷ ციკლურიშვილი, დ. „რუსეთი ჩვენი მტერია?!- გეორგიევსკის ტრაქტატამდე 800 000 ვიყავით, 1991 წელს- 5 მილიონი“. ნიუსფრონტი, 10 დეკემბერი, 2020. ხელმისაწვდომია: <https://bit.ly/2O0nbwP>

⁶⁸ საქართველო და მსოფლიო. „ჰომო სოვეტიკუსიდან ჰომო პედერასტიკუსამდე“. 22 დეკემბერი, 2020. ხელმისაწვდომია: <https://bit.ly/3kpeV5H>

⁶⁹ მხეიძე, დ. „ქათამი“ ხარ - ფულს მიიღებ, თუ არადა სამი თითის კომბინაციას“. საქართველო და მსოფლიო, 24 ნოემბერი, 2020. ხელმისაწვდომია: <https://bit.ly/3r9gjM8>

⁷⁰ კორინთელი, ნ. „რუსულმა ვაქცინამ ევროპული ბლოკადა გაარღვია“. საქართველო და მსოფლიო, 10 ნოემბერი, 2020. ხელმისაწვდომია: <https://bit.ly/37P683VL>

⁷¹ მხეიძე, დ. „ორფეხა ვირების დოლი“. საქართველო და მსოფლიო, 15 დეკემბერი, 2020. ხელმისაწვდომია: <https://bit.ly/3bIbuDi>

⁷² მხეიძე, დ. „არც ნიკოლ ფაშინიანის მეხოტბე ვარ და არც ილჰამ ალიევის მგალობელი“. საქართველო და მსოფლიო, 17 ნოემბერი, 2020. ხელმისაწვდომია: <https://bit.ly/37OXZ3y>

მოსკოვთან ურთიერთობების აღდგენის აუცილებლობის მხრივ, მოსახლეობის დარწმუნებას ცდილობდნენ. 2020 წლის განმავლობაში რუსეთის მხარდამჭერი პროპაგანდის დეზინფორმაციულ-პროპაგანდისტული გზავნილები ოთხ ძირითად კატეგორიაში ნაწილდება:

რუსეთის ტრადიციული ღირებულებების დამცველ სახელმწიფოდ წარმოჩენისა და საბჭოთა კავშირის გაიდელის მცდელობები

- საქართველოს არჩევანის გაკეთება „ლიბერასტ, უღმერთო“ დასავლეთსა და „ერთმორწმუნე, მართლმადიდებელ“ რუსეთს შორის უწევს - რუსეთი ეროვნული და ტრადიციული ღირებულებების ერთადერთი რეალური დამცველია
- საბჭოთა კავშირში ჰიგიენა დაცული იყო, ხოლო ჰომოსექსუალიზმი დაგმობილი, რაც პანდემიების გავრცელებას ხელს უშლიდა
- ევროპის საგანმანათლებლო სისტემის სისუსტის გამო ევროპული სახელმწიფოები პანდემიას თავს ვერ ართმევენ, ხოლო საქართველო და პოსტსაბჭოთა ქვეყნები, მათ შორის რუსეთიც, საბჭოთა მედიცინის წყალობით, კორონავირუსს წარმატებით უძლავდებიან
- საბჭოთა სოციალისტურ საქართველოში არ არსებობდა ტერიტორიული მთლიანობის პრობლემა და მოქალაქეები უკეთ ცხოვრობდნენ

მოსკოვთან (კრემლის პირობებით) პირდაპირი დიალოგის ადვოკატირება

- დასავლეთის სანქციები და ზეწოლა რუსეთზე ვერ მოქმედებს, საქართველოს ყველა პრობლემის გასაღები რუსეთშია, ამიტომ საქართველოს რუსეთის გარდა სხვა ალტერნატივა არ აქვს და ქართულ-რუსული ურთიერთობის აღდგენის გარეშე საქართველოს განვითარება წარმოუდგენელია
- მიუხედავად იმისა, რომ რუსეთმა საქართველოსთან დიალოგის დაწყების მიმართულებით რამდენჯერმე გადმოდგა ნაბიჯი, თბილისი, დასავლეთის ზეწოლით, მოსკოვთან ურთიერთობების ნორმალიზებაზე უარს აცხადებს
- ტერიტორიული მთლიანობის აღდგენა და ქვეყნის შემდგომი განვითარება ნეიტრალიტეტის გამოცხადების, ან რუსეთთან სამხედრო-სტრატეგიული კავშირის შექმნის შემთხვევაშია შესაძლებელი
- სომხეთსა და აზერბაიჯანს შორის არსებული საბრძოლო მოქმედებები რუსეთმა დასავლეთის ჩარევის გარეშე შეაჩერა

საქართველოს მიმართ რუსეთის კეთილგანწყობის პროპაგანდირება და მოსკოვის მიერ ძალის მხოლოდ აუცილებლობის შემთხვევაში გამოყენების მტკიცება

- დასავლურმა ნეოლიბერალიზმმა რუსეთსა და ყველა სხვა თავისუფლების მოყვარულ ერებს იდეოლოგიურ-პროპაგანდისტული ომი გამოუცხადა
- დასავლეთი აგრესიულად იქცევა, რუსეთი კი მხოლოდ თავს იცავს - ალექსეი ნავალნი არა რუსეთმა, არამედ დასავლეთმა მოწამლა, რათა რუსეთში არეულობა გამოეწვია
- რუსეთთან ურთიერთობაში პრობლემა საკუთრივ საქართველოში უნდა ვეძებოთ - 2008 წლის აგვისტოს ომში სააკაშვილს უფრო დიდი წვლილი მიუძღვის, ვიდრე მოსკოვს

- საქართველო-რუსეთის ურთიერთობებს, დასავლეთთან ერთად, საქართველოში მოქმედი არასამთავრობო ორგანიზაციები ამწვავებენ, რომელთა მიზანიც რუსეთთან მარადიული დაპირისპირების შენარჩუნებაა
- რუსეთი საქართველოს მიმართ კეთილგანწყობილია, ხოლო პრეზიდენტ პუტინს ქართველი ხალხისადმი „განსაკუთრებული“ დამოკიდებულება აქვს
- მიუხედავად კორონავირუსის საწინააღმდეგო რუსული ვაქცინის ეფექტურობისა, დასავლეთის ზეწოლის გამო, საქართველო მასზე უარს ამბობს

საქართველოს ეკონომიკისთვის რუსეთის ბაზრის მნიშვნელობის გაზვიადება

- საქართველოს სასიცოცხლო არტერია რუსეთზე გადის, ამიტომ მოსკოვს შეუძლია ქართველებს შიმშილობა დააწყებინოს
- პანდემიის დროს, საქართველოს ეკონომიკას მაშველი რგოლი ისევ რუსეთმა გადმოუგდო

ანტითურქული დეზინფორმაცია და პროპაგანდა

საქართველოში რუსეთის ერთ-ერთ სტრატეგიულ მიზანს რუსული ოკუპაციის საკითხის ნიველირება წარმოადგენს. აღნიშნულის მისაღწევად კი, რუსული პროპაგანდა წლებია აქტიურად იყენებს საქართველოს ისტორიული ტაო-კლარჯეთის საკითხს და თურქეთს ოკუპანტ ქვეყანად წარმოაჩენს. ანტითურქული პროპაგანდისა და მესიჯების გავრცელება სწორედ რუსული ოკუპაციისა და რუსეთისგან მომდინარე საფრთხიდან მოსახლეობის ყურადღების გადატანას ემსახურება. 2020 წლის განმავლობაში ანტითურქული პროპაგანდის გავრცელებაში პრორუსული და ანტიდასავლური მედიების, ჯგუფებისა თუ წყაროების გარდა, პოლიტიკური პარტიებიც იყვნენ ჩართულნი - „პატრიოტთა ალიანსი“ და „ქართული იდეა“.^{73 74 75 76}

რუსული საფრთხისა და ოკუპაციისგან ყურადღების გადატანის მცდელობას ემსახურება ნარატივის დამკვიდრება, რომლის მიხედვითაც, რუსეთის გარდა თურქეთიც ოკუპანტია. 2020 წლის განმავლობაშიც, კამპანიურად და რეგულარულად ხდებოდა აღნიშნული თემის გააქტიურება. დეზინფორმაციის მიხედვით, თუ რუსეთს საქართველოს ტერიტორიების 22% აქვს ოკუპირებული, თურქეთს 33-34% ოკუპირებული და უფრო მეტიც, ანექსირებული აქვს. შესაბამისად, თუ საქართველო რუსეთს ებრძვის, მაშინ თურქეთსაც უნდა ებრძოდეს, ან თუ თურქეთს არ ებრძვის, არც რუსეთს უნდა ებრძოდეს. პოლიტიკური პარტია „ქართული იდეა“ მაგალითად, პირდაპირ ამტკიცებდა, რომ საქართველოს მთავარი მტერი თურქეთია. ასევე ისმოდა მტკიცება, რომ თურქეთის მეგობრად, ხოლო რუსეთის ისტორიულ მტრად⁷⁷ განხილვა არასწორია, რადგან თურქეთის მიერ

⁷³ საქართველოს რეფორმების ასოციაცია (GRASS). დეზინფორმეტრი: რუსული დეზინფორმაციის ანგარიში - დეკემბერი 2019-თებერვალი 2020. ბმული: <https://grass.org.ge/uploads/other/2020-07-23/724.pdf> გვ. 19-20

⁷⁴ საქართველოს რეფორმების ასოციაცია (GRASS). დეზინფორმეტრი: ანტიდასავლური დეზინფორმაცია და პროპაგანდა - მაისი-ივნისი 2020. ბმული <https://grass.org.ge/uploads/other/2021-02-02/832.pdf> გვ. 16

⁷⁵ საქართველოს რეფორმების ასოციაცია (GRASS). დეზინფორმეტრი: რუსული დეზინფორმაციის ანგარიში - ივლისი-აგვისტო 2020. ბმული: <https://grass.org.ge/uploads/other/2020-10-27/791.pdf> გვ. 27-31

⁷⁶ საქართველოს რეფორმების ასოციაცია (GRASS). დეზინფორმეტრი: ანტიდასავლური დეზინფორმაცია წინასაარჩევნო პერიოდში - სექტემბერ-ოქტომბერი 2020. ბმული: <https://grass.org.ge/uploads/other/2021-01-06/825.pdf> გვ. 36-39

⁷⁷ Facebook-გვერდი “BS info” (2020), ბმული: <https://bit.ly/3rzfFYx>

წართმეული ტერიტორია საქართველოს სწორედ რუსეთის მეშვეობით დაუბრუნდა და დანაწევრებას ან გაქრობას საქართველო ასევე რუსეთმა გადაარჩინა.⁷⁸

პრორუსული და ანტიდასავლური პროპაგანდა თურქეთისგან მომდინარე საფრთხეზე აპელირებდა და მოსახლეობაში შიშის დათესვას ცდილობდა მთლიან საანგარიშო პერიოდში. აღნიშნული ამოცანის მისაღწევად, დეზინფორმაციული წყაროების მიერ ყარსის ხელშეკრულებით მანიპულირება ტრადიციად იქცა. აღნიშნულის კონტექსტში, მთავარი აქცენტი 2021 წელს ყარსის შეთანხმების ვადის გასვლაზე კეთდებოდა, რის შედეგადაც თითქოს თურქეთს აჭარის მიერთების სამართლებრივი საფუძველი გაუჩნდება. ანტითურქული პროპაგანდის მთავარი მესიჯი სწორედ თურქეთის მიერ აჭარის (აგრეთვე ოზურგეთისა და ახალქალაქის) მიტაცების საფრთხის პედალირებაა. ასევე, ვრცელდებოდა ყალბი ინფორმაცია, თითქოს ერდოდანმა ბათუმში თურქულ ტერიტორიად მოიხსენია.⁷⁹ ამასთან, ხისტი ძალით აჭარის მიტაცების - პირდაპირი ანექსია ან ოკუპაცია, გარდა, პროპაგანდა რბილი ძალის მეთოდებზეც ამახვილებდა ყურადღებას და ავრცელებდა მესიჯს, რომ აჭარაში თურქული ინვესტიციები ეკონომიკური, საგანმანათლებლო და კულტურული ექსპანსიის ნიშანია. ამასთან, ნოემბერში გავრცელდა მესიჯები, რომლებიც რიონის ხეობასა და წყალტუბოს მუნიციპალიტეტში ჰესების მშენებლობას ეწინააღმდეგებოდა და ამავედროულად თურქეთს ოკუპანტად წარმოაჩენდა. ჰესების მშენებლობა თურქეთის ექსპანსიის ნაწილად და „დიდ თურქობად“, ხოლო, აშენების ნებართვის გაცემის გამო, ხელისუფლება მოლაღატედ და გამყიდველად იყო შეფასებული.⁸⁰ ანტიდასავლური წყაროები ქართულ ინტერნეტ-სივრცეში ტროლების მეშვეობით თურქული ნარატივების გავრცელებაზე მიუთითებდნენ.⁸¹ პრორუსული წყაროების თანახმად, პანდემიამ საქართველოში თურქეთის ეკონომიკური ექსპანსია შეაჩერა, მაგრამ არ შეუჩერებია.⁸² ასევე ანტითურქული პროპაგანდა საზოგადოებრივი შიშების გაღვივებას ე.წ. „თურქი მესხების“ საკითხით ცდილობდა. აღნიშნულზე მთელი წლის განმავლობაში ვრცელდებოდა დეზინფორმაცია, თითქოს თურქეთი სამცხე-ჯავახეთში 100 ათასი „თურქი მესხის“ ჩამოსახლებას აპირებს, რაც თურქული ექსპანსიის კიდევ ერთი ბერკეტი გახდებოდა.⁸³

ანტითურქული პროპაგანდა რუსეთისგან ყურადღების გადატანის გარდა საქართველოს მოსახლეობის თვალში ევროკავშირისა და NATO-ს დისკრედიტაციასაც ახდენდა. თურქეთისგან მომდინარე საფრთხის წარმოჩენის შემდეგ, პროპაგანდისტული წყაროები აცხადებდნენ, რომ ევროკავშირი საქართველოს თურქეთისგან ვერ დაიცავს, რის მაგალითადაც კვიპროსის შემთხვევა

⁷⁸ ნიუსფრონტი, tv.m.ge, Facebook-გვერდი „სტალინი“ (2020); ვიდეო: თურქეთი- საქართველოს ისტორიული მტერი, თუ მეგობარი: „გურჯისტანის ვილაიეთი“ (ვილში), ბმულები: <https://bit.ly/30u93ip>; <https://bit.ly/3v9EQ6r>; <https://bit.ly/30ukTch>; <https://bit.ly/30vAR64>

⁷⁹ Facebook-გვერდი „თურქეთი ოკუპანტია“ (2020), ბმულები: <https://bit.ly/3epK1ch>; <https://bit.ly/3t74fM2>; დეტალურად იხილეთ: <https://factcheck.ge/ka/story/38683>

⁸⁰ Facebook-გვერდი „თურქეთი ოკუპანტია“ (2020), ბმულები: <https://bit.ly/2OCig5y>; <https://bit.ly/3bzNq6s>

⁸¹ Facebook-გვერდი „BS info“ (2020), ბმული: <https://bit.ly/3kZUhtg>

⁸² საქართველო და მსოფლიო, (2020) „დიადი თურანის“ თეორია – იმპერიული გეგმების ინფორმაციული მხარდაჭერა. ბმული: <https://bit.ly/3buKbfr>

⁸³ საქართველოს რეფორმების ასოციაცია (GRASS). დეზინფორმეტი: ანტიდასავლური დეზინფორმაცია წინასაარჩევნო პერიოდში - სექტემბერ-ოქტომბერი 2020. ბმული: <https://grass.org.ge/uploads/other/2021-01-06/825.pdf> გვ. 37

სახელდებოდა.⁸⁴ ამასთან, ანტიდასავლურმა პროპაგანდამ ივლისში გაავრცელა მესიჯი, თითქოს NATO-ში შესვლის შემთხვევაში თურქეთს საქართველოს ტერიტორიაზე ჯარის განთავსების კანონიერი საფუძველი გაუჩნდება, რის შემდეგაც ის საქართველოში ჯარს შემოიყვანს, ქვეყანას დაიკავებს და მის ოკუპირება-ანექსირებას მოახდენს.⁸⁵

პრორუსული პროპაგანდა თურქეთისგან მომდინარე საფრთხის წარმოჩენას ყარაბაღის კონფლიქტის კონტექსტშიც ცდილობდა. კონკრეტულად, ომში აზერბაიჯანის გამარჯვებასა და აზერბაიჯანსა და მთლიანად რეგიონში თურქეთის გავლენის ზრდას საქართველოსთვის საფრთხედ წარმოაჩენდნენ და საქართველოს თურქულ რკალში მოქცევაზე, თურქეთის ამბიციებზე - პანთურქიზმზე, ნეოსმანიზმსა და „დიადი თურანის“ პროექტზე - მიუთითებდნენ. დეზინფორმაციის ტანახმად, არსებულ ვითარებაში ევროინტეგრაციის კურსი და პროდასავლური ღირებულებები გამოსავალი არაა.^{86 87 88}

ანტითურქული პროპაგანდა განსაკუთრებით წინასაარჩევნო პერიოდში, ივლის-აგვისტოსა და სექტემბერ-ოქტომბრის საანგარიშო პერიოდებში, გააქტიურდა. თურქეთისგან მომდინარე საფრთხის „გამოაშკარავებისა“ და მის წინააღმდეგ ევროკავშირისა და NATO-ს უძღვრების/უმოქმედების იდეის განვითარების შემდეგ, პრორუსული პროპაგანდა საქართველოს მოსახლეობას პრობლემის გამოსავალს სთავაზობდა. „პატრიოტთა ალიანსი“ საქართველოს მოსახლეობას მოუწოდებდა, დაეცვა „მისი წილი აჭარა“.⁸⁹ თუმცა პრორუსული გამოცემები ირწმუნებოდნენ, რომ თურქეთისგან თავდაცვის ერთადერთი საშუალება რუსეთის დახმარებაა, რის გამოც საქართველომ რუსეთთან ურთიერთობები უნდა დააღაგოს, NATO-ზე კი უარი თქვას. პროპაგანდა მოსახლეობას ხისტი ძალის საფრთხეების გასაწეიტრალეზად აჭარაში რუსული სამხედრო ბაზის განთავსებას, ხოლო აჭარაში თურქული ინვესტიციების საპირისპიროდ რუსულ ინვესტიციებს სთავაზობდა.⁹⁰ 2020 წლის განმავლობაში თურქეთის წინააღმდეგ მიმართული, ხშირად განმეორებადი, დეზინფორმაციულ-პროპაგანდისტული გზავნილები რვა ძირითად კატეგორიაში ნაწილდება:

თურქეთის ოკუპანტ ძალად წარმოჩენის მცდელობა

⁸⁴ საქართველოს რეფორმების ასოციაცია (GRASS). დეზინფორმეტი: ანტიდასავლური პროპაგანდა წინასაარჩევნო პერიოდში - სექტემბერი-ოქტომბერი 2020. ბმული: <https://grass.org.ge/uploads/other/2021-01-06/825.pdf> გვ. 37-38

⁸⁵ საქართველოს რეფორმების ასოციაცია (GRASS). დეზინფორმეტი: რუსული დეზინფორმაციის ანგარიში - ივლისი-აგვისტო 2020. ბმული: <https://grass.org.ge/uploads/other/2020-10-27/791.pdf> გვ. 28

⁸⁶ ნიუსფრონტი, (2020). „საქართველო თურქულ რკალში - “ომი ჯერ არ დასრულებულა!” (ერდოღანი“. ბმული: <https://bit.ly/30o90og>

⁸⁷ არმაზ სანებლიძე (2020). „დიადი თურანის“ პროექტი რუსეთის ბოსფორითა და დარდანელით დასრულდება. საქართველო და მსოფლიო, ბმული: <https://bit.ly/2NpEWpC>

⁸⁸ თვალსაზრისი (2020). „აი, საფრთხე, რომელიც უახლოეს მომავალში საქართველოს თურქეთიდან დაემუქრება!“ - დიმიტრი ლორთქიფანიძე“. ბმული: <https://bit.ly/2OU1EpZ>

⁸⁹ საქართველოს რეფორმების ასოციაცია (GRASS). დეზინფორმეტი: რუსული დეზინფორმაციის ანგარიში - ივლისი-აგვისტო 2020. ბმული: <https://grass.org.ge/uploads/other/2020-10-27/791.pdf> გვ. 28

⁹⁰ საქართველოს რეფორმების ასოციაცია (GRASS). დეზინფორმეტი: რუსული დეზინფორმაციის ანგარიში - დეკემბერი 2019-თებერვალი 2020. ბმული: <https://grass.org.ge/uploads/other/2020-07-23/724.pdf> გვ. 20

- რუსეთის „დროებითი ოკუპაციის“ გარდა საქართველოს მიწები (33%) თურქეთსაც აქვს სამუდამოდ ოკუპირებული და თურქეთიც ოკუპანტია
- რუსეთის მსგავსად თურქეთიც ოკუპანტია, აზერბაიჯანი კი დავით გარეჯის მიტაცებას ცდილობს,⁹¹ ამიტომ მათზეც უნდა გავამახვილოთ ყურადღება და გავავრცელოთ მესიჯები - „თურქეთი ოკუპანტია“ და „დავითგარეჯა საქართველოა“
- თურქეთი არის საქართველოს ნომერ პირველი მტერი

თურქეთის აგრესორ სახელმწიფოდ წარმოჩენის მცდელობა

- თურქეთი ღიად აცხადებს პრეტენზიას აჭარაზე, გურიაზე და სამცხე-ჯავახეთზე
- ინვესტიორების საშუალებით თურქეთის საქართველოში ეკონომიკურ და კულტურულ ექსპანსიას ახორციელებს
- ყარსის ხელშეკრულებას 2021 წელს ვადა გაუვა და თურქეთი აჭარის მიერთებას შეეცდება
- თურქი მესხების საქართველოში დაბრუნების პოლიტიკა თურქეთისთვის გავლენის გაძლიერების ფარული იარაღია და 100 ათასი თურქი მესხის ჩასახლებით თურქეთი სამცხე-ჯავახეთის ოკუპაციას შეეცდება

თურქეთის გამოყენებით ანტი-NATO და ევროკავშირის საწინააღმდეგო დეზინფორმაციის გავრცელების მცდელობა

- თუ საქართველო NATO-ში გაწევრიანდება, თურქეთს საქართველოში ჯარის განთავსება და მთელი საქართველოს ოკუპაცია და ანექსია შეეძლება
- თურქეთის ექსპანსიონისტური პოლიტიკისგან საქართველოს ევროკავშირი და NATO ვერ დაიცავენ

თურქეთისგან მომდინარე საფრთხის დასაბალანსებლად რუსეთის უალტერნატივობის წარმოჩენის მცდელობა

- აჭარის თურქეთისგან დასაცავად რეგიონში რუსული ბაზები უნდა განთავსდეს
- აჭარაში თურქული ინვესტიციები თურქული ფინანსური ექსპანსიის ნაწილია და მისი დაბალანსება რუსული ინვესტიციებით უნდა მოხდეს
- სამხრეთ კავკასიას თურქეთისგან მხოლოდ რუსეთი დაიცავს

საერთაშორისო მოვლენებზე გავრცელებული დეზინფორმაცია/პროპაგანდა

საქართველოში პრორუსული პროპაგანდა საერთაშორისო საკითხებთან დაკავშირებით ცდილობს ინფორმაცია პრორუსული და ანტიდასავლური პრიზმით გააშუქოს. მიზანი კი, ხშირად, დასავლეთის დისკრედიტაცია, რუსეთის ქმედებების გამართლება და მისი აგრესიული ქმედებების დადებით კონტექსტში წარმოჩენაა.

⁹¹ საქართველოს რეფორმების ასოციაცია (GRASS). დეზინფორმეტრი: ანტიდასავლური დეზინფორმაცია და პროპაგანდა - მაისი-ივნისი 2020. ბმული <https://grass.org.ge/uploads/other/2021-02-02/832.pdf> გვ. 16

საერთაშორისო მასშტაბით 2020 წელს რუსული პროპაგანდის ერთ-ერთი მთავარი მიმართულება მეორე მსოფლიო ომთან დაკავშირებით ისტორიის საბჭოთა და თანამედროვე კრემლისტური ვერსიის პოპულარიზება იყო. აღნიშნული ტენდენცია საქართველოშიც გამოვლინდა. პრორუსული პროპაგანდა პოლონეთის ნაცისტურ გერმანიასა და ჰიტლერთან კავშირისა და 1919-1921 წლების პოლონეთთან ომში დაკარგული ტერიტორიების დაბრუნების არგუმენტებით სსრკ-ის პოლონეთში შეჭრის (1939 წლის 17 სექტემბერს) გამართლებას ცდილობდა. პროპაგანდა კრემლის გზავნილებს იმეორებდა - მეორე მსოფლიო ომის დაწყებაში მოლოტოვ-რიბენტროპის პაქტის მნიშვნელობას, გერმანიის პარალელურად საბჭოთა კავშირის პოლონეთში შეჭრას და, შესაბამისად, ომის გაჩაღებაში სსრკ-ს როლს უგულვებელყოფდა. ხოლო, მეორე მხრივ, კრემლისტური პროპაგანდა მეორე მსოფლიო ომის დაწყებას კოლექტიურ დასავლეთს აბრალებდა და ომის გაჩაღების მიზეზად დასავლური დემოკრატიების ქმედებებს ასახელებდა.⁹² ამავე კონტექსტში, ევროპარლამენტის მიერ მოლოტოვ-რიბენტროპის პაქტთან დაკავშირებით მიღებული რეზოლუცია პრორუსული აქტორების მიერ ისტორიის გადაწერის მცდელობად და დეზინფორმაციად შეფასდა.⁹³ რუსული პროპაგანდა მეორე ომის დასრულებასაც მხოლოდ საბჭოთა კავშირსა და მის ლიდერს მიაწერდა, ხოლო დანარჩენი მოკავშირეების როლს ნაცისტური გერმანიის დამარცხებაში უგულვებელყოფდა.⁹⁴ გარდა ამისა, 9 მაისის კონტექსტში პრორუსული პროპაგანდა მოსახლეობას 9 მაისის საზეიმოდ აღნიშვნისკენ მოუწოდებდა, ხოლო რუსული გავლენის აგენტები ქართველ ვეტერანებს რუსეთის მთავრობის ერთგვრად ფინანსურ დახმარებას სთავაზობდნენ.⁹⁵

რუსული პროპაგანდა ამტკიცებდა, რომ დასავლეთი/აშშ სუსტდებიან, მსოფლიო მრავალპოლუსიანი ხდება და ამ ფონზე რუსეთის გაძლიერებაზე მიუთითებდა. პროპაგანდის თანახმად, აღნიშნულის გამო სახელმწიფოები აშშ-ის ნაცვლად რუსეთთან თანამშრომლობას არჩევენ, რაც მათთვის ეკონომიკურ სარგებელში ითარგმნება. ქვეყნები კი, რომლებიც მოსკოვთან კონფრონტაციაში არიან, მათ თანახმად, აპრიორი ზარალდებიან.⁹⁶ ამ კონტექსტში, პრორუსული დეზინფორმაცია საქართველოსთვის ერთადერთ გამოსავლად რუსეთთან დაახლოებასა და თანამშრომლობაში ხედავდა, ნაცვლად დეკლარირებული დასავლური საგარეო პოლიტიკური კურსისა.

აღნიშნული განმეორებადი ნარატივების გარდა, რუსული პროპაგანდა წლის განმავლობაში, აქტუალობის მიხედვით, სხვადასხვა საკითხზე აკეთებდა აქცენტს. 2020 წლის დასაწყისში მთავარი ფოკუსი რუსეთის აგრესიული ქმედებების გამართლება იყო. მაგალითად, პრორუსული წყაროები

⁹² საქართველოს რეფორმების ასოციაცია (GRASS). დეზინფორმეტრი: რუსული დეზინფორმაციის ანგარიში - ივლისი-აგვისტო 2020. ბმული: <https://grass.org.ge/uploads/other/2020-10-27/791.pdf> გვ. 7

⁹³ აღნიშნულ საკითხთან დაკავშირებით დეტალურად გაეცანით „ფაქტ-მეტრის“ სტატიას: ვანიშვილი ცოტნე & იაკობ ლაჩაშვილი (2019). მოლოტოვ-რიბენტროპის პაქტი: დეზინფორმაცია და სიმართლე. ბმული: <https://factcheck.ge/ka/story/38239>

⁹⁴ საქართველოს რეფორმების ასოციაცია (GRASS). დეზინფორმეტრი: რუსული დეზინფორმაციის ანგარიში - დეკემბერი 2019-თებერვალი 2020. ბმული: <https://grass.org.ge/uploads/other/2020-07-23/724.pdf> გვ. 22

⁹⁵ საქართველოს რეფორმების ასოციაცია (GRASS). დეზინფორმეტრი: ანტიდასავლური დეზინფორმაცია და პროპაგანდა - მაისი-ივნისი 2020. ბმული: <https://grass.org.ge/uploads/other/2021-02-02/832.pdf> გვ. 15-16

⁹⁶ საქართველოს რეფორმების ასოციაცია (GRASS). დეზინფორმეტრი: რუსული დეზინფორმაციის ანგარიში - დეკემბერი 2019-თებერვალი 2020. ბმული: <https://grass.org.ge/uploads/other/2020-07-23/724.pdf> გვ. 23-24

უკრაინაში მალაიზიური ბოინგის ჩამოგდებაში, ხანგოშვილისა და სკრიპალების საქმეებში, სირიის ქალაქ დუმაზე 2018 წელს განხორციელებულ ქიმიურ თავდასხმაში რუსეთზე დადანაშაულებას ანტირუსულ ნარატივად და რუსოფობიად განიხილავდნენ. ასევე იმეორებდნენ კრემლის მესიჯს, რომ ხანგოშვილი ტერორისტი იყო.⁹⁷

იანვარში აქტუალური იყო აშშ-ირანის დაპირისპირება, რაც აშშ-ის მიერ ირანელი გენერლის, ყასემ სოლეიმანის, მკვლელობას მოჰყვა. პრორუსული წყაროები საკითხს ანტიამერიკული კუთხით აშუქებდნენ და ამერიკას დამნაშავედ, ტერაქტის მომწყობად, საერთაშორისო სამართლის დამრღვევად განიხილავდნენ.⁹⁸

პრორუსულმა პროპაგანდამ განსაკუთრებული ყურადღება ბელარუსში მიმდინარე პროცესებს დაუთმო.⁹⁹ მინსკში არჩევნების შემდეგ კრემლის საერთაშორისო პროპაგანდა საქართველოშიც გამოვლინდა, ყველაზე აქტიურად, ბუნებრივია, აგვისტო-სექტემბერში. პროპაგანდის მიხედვით, ბელარუსში დასავლეთი, ევროკავშირი და აშშ (და სოროსი), მარიონეტების გამოყენებით არეულობას აწყობდნენ, რათა ლეგიტიმური ხელისუფლება დაემხოთ. ანტიდასავლური წყაროების მიხედვით, ლუკაშენკო ევროპაში ტრადიციული ღირებულებების ბოლო დამცველად იყო წარმოდგენილი. პრორუსული პროპაგანდა საქართველოს ლუკაშენკოს მხარდაჭერისკენ მოუწოდებდა (შეიქმნა პეტიციაც), მიზეზად კი ბელარუსის მხრიდან აფხაზეთისა და ე.წ. „სამხრეთ ოსეთის“ „დამოუკიდებლობის“ აღიარება სახელდებოდა, მხარდაჭერის გამოუცხადებლობის შემთხვევაში. ლუკაშენკოს რეჟიმის შენარჩუნება დასავლეთის მოწყობილი რევოლუციების პირველ ჩავარდნად და ლიბერალიზმის მარცხად შეფასდა, რისთვისაც პრორუსული მედია მადლობას ლუკაშენკოსა და პუტინს უხდიდნენ.¹⁰⁰

პრორუსული პროპაგანდის სამიზნე ნოემბერ-დეკემბრის სამონიტორინგო პერიოდში მოლდოვის საპრეზიდენტო არჩევნები იყო, სადაც მხარს პრორუს კანდიდატს, იგორ დოდონს, უჭერდა, ხოლო პროდასავლურ კანდიდატს, მაია სანდუს, დისკრედიტაციას ეწეოდა - დასავლეთის მარიონეტად და სოროსის დაფინანსებულად მიიჩნევდა.¹⁰¹ პროპაგანდის მიხედვით, დასავლეთი სანდუს მხარს უჭერდა, რათა მოლდოვა რუსეთისგან ჩამოეშორებინა. ხოლო სანდუს გამარჯვების შემთხვევაში დნესტრისპირეთის საბოლოო დაკარგვის, ეკონომიკის ჩამოშლის, სახელმწიფოებრიობის დაკარგვის (რუმინეთთან შეერთებას) საშიშროებაზე წერდა.¹⁰² დეზინფორმაციის მიხედვით, დასავლეთის

⁹⁷ საქართველოს რეფორმების ასოციაცია (GRASS). დეზინფორმეტრი: რუსული დეზინფორმაციის ანგარიში - დეკემბერი 2019-თებერვალი 2020. ბმული: <https://grass.org.ge/uploads/other/2020-07-23/724.pdf> გვ. 21, 23-24

⁹⁸ საქართველოს რეფორმების ასოციაცია (GRASS). დეზინფორმეტრი: რუსული დეზინფორმაციის ანგარიში - დეკემბერი 2019-თებერვალი 2020. ბმული: <https://grass.org.ge/uploads/other/2020-07-23/724.pdf> გვ. 23-24

⁹⁹ საქართველოს რეფორმების ასოციაცია (GRASS). დეზინფორმეტრი: რუსული დეზინფორმაციის ანგარიში - ივლისი-აგვისტო 2020. ბმული: <https://grass.org.ge/uploads/other/2020-10-27/791.pdf> გვ. 21-22

¹⁰⁰ საქართველოს რეფორმების ასოციაცია (GRASS). დეზინფორმეტრი: ანტიდასავლური დეზინფორმაცია წინასაარჩევნო პერიოდში - სექტემბერი-ოქტომბერი 2020. ბმული: <https://grass.org.ge/uploads/other/2021-01-06/825.pdf> გვ. 23-24

¹⁰¹ გულბათ რცხილაძე, (2020). მოლდავეთში სოროსულ-ოლიგარქიული გადატრიალება მზადდება. საქინფორმი: <https://bit.ly/3t8e3W1>; Mediapress: <https://bit.ly/3qtOzAT>; ნიუსფრონტი: <https://bit.ly/38oLBrc>; TVM: <https://bit.ly/3qqYY05>; საქართველო და მსოფლიო: <https://bit.ly/3qKFkgF>

¹⁰² გულბათ რცხილაძე, (2020). დასავლეთი მოლდავეთის გაყოფას და გაქრობას უწყობს ხელს - რა დასკვნა კეთდება საქართველოსთვის? საქინფორმი: <https://bit.ly/2MlCf7V>; საქართველო და მსოფლიო: <https://bit.ly/3qPrk5b>; TVM:

ინტერესი სწორედ ამ საფრთხეების რეალიზება იყო,¹⁰³ რუსეთის ინტერესებად კი მოლდოვის სუვერენიტეტისა და ტერიტორიულ მთლიანობის მხარდაჭერას ასახელებდნენ.

ნოემბერ-დეკემბერში რუსული პროპაგანდის ყურადღების ქვეშ აშშ-ის არჩევნებიც მოექცა.¹⁰⁴ დეზინფორმაციის თანახმად, არჩევნები ტრამპის საწინააღმდეგოდ და ბაიდენის სასარგებლოდ გაყალბდა. პრორუსული წყაროები 2020 წლის არჩევნებს აშშ-ის ისტორიაში ყველაზე ცუდ არჩევნებად ხატავდნენ, რაც აშშ-ში სამოქალაქო ომის გამოწვევის მიზეზადაც კი სახელდებოდა.¹⁰⁵

მთიან ყარაბაღში აზერბაიჯან-სომხეთის დაპირისპირებასთან დაკავშირებით სექტემბერ-ნოემბერში დეზინფორმაცია ვრცელდებოდა, რომელიც საქართველოში მცხოვრებ ეთნიკურ უმცირესობებს შორის შუღლის გაღვივებას უწყობდა ხელს. საქართველოს აზერბაიჯანის მხარდაჭერაში, თურქეთიდან აზერბაიჯანში სამხედრო შეიარაღებისა და სირიელი მებრძოლების გატარებაში და, მეორე მხრივ, სომხეთში ჰუმანიტარული ტვირთის გაუტარებლობაში ადანაშაულებდნენ.¹⁰⁶ პრორუსულმა პროპაგანდამ სომხეთის დამარცხება სოროსის დახმარებით მოწყობილ¹⁰⁷ ფერად რევოლუციას, ფაშინიანის ლიბერალურ და დემოკრატიულ რეფორმებს, პროევროპულ კურსს¹⁰⁸ და რუსეთისგან დისტანცირებას დააბრალა. მეტიც, ანტიდასავლური წყაროები ფერადი რევოლუციების შემდეგ ტერიტორიების დაკარგვის კანონზომიერებაზე მიუთითებდნენ (საქართველო, უკრაინა, სომხეთი).¹⁰⁹ საპირისპიროდ, აზერბაიჯანის გამარჯვება მის არადემოკრატიულობით „გამართლდა“.¹¹⁰ ყარაბაღის კონფლიქტი პრორუსულმა ჯგუფებმა ასევე გამოიყენეს რუსეთის უძლეველობის და უპირატესობის ხაზგასასმელად, არგუმენტით, რომ პუტინმა ყარაბაღში ცეცხლის შეწყვეტის შეთანხმების მიღწევა ევროკავშირისა და აშშ-ის გარეშე შეძლო.¹¹¹

<https://bit.ly/3sWZRzc>; ნიუსფრონტი: <https://bit.ly/3ssEk1f>; თვალსაზრისი: <https://bit.ly/3utU7hR>; Mediapress: <https://bit.ly/3rAMwwg>;

¹⁰³ გულბათ რეზილაძე, (2020). სოროსისტული ძალები მოლდავეთის სახელმწიფოებრიობას უტევენ! თვალსაზრისი: <https://bit.ly/3by8ARj>; ნიუსფრონტი: <https://bit.ly/30ud3zv>

¹⁰⁴ საქართველო და მსოფლიოს სტატიები (2020): <https://bit.ly/3smocOH>; <https://bit.ly/3ss9tBZ>; <https://bit.ly/3so43b3>; <https://bit.ly/3uppSc2>; <https://bit.ly/3usl5FH>; <https://bit.ly/3aOXrMZ>; <https://bit.ly/3smoIMD>; TVM: <https://bit.ly/2N19oGh>; თვალსაზრისის სტატიები: <https://bit.ly/3qSHRFz>; <https://bit.ly/3khFw4F>; „პოლიტიკანო“: <https://bit.ly/3dIheiQ>; Isari.ge: <https://bit.ly/3vb7Udw>

¹⁰⁵ Facebook-გვერდი „მსოფლიო საოჯახო კონგრესი X / World Congress Of Families X Tbilisi“, (2020). აშშ სამოქალაქო ომის პირას. ბმული: <https://bit.ly/3v8wYC8>

¹⁰⁶ საქართველოს რეფორმების ასოციაცია (GRASS). დეზინფორმირება: ანტიდასავლური დეზინფორმაცია წინასაარჩევნო პერიოდში - სექტემბერი-ოქტომბერი 2020. ბმული: <https://grass.org.ge/uploads/other/2021-01-06/825.pdf> გვ. 24

¹⁰⁷ ბესო ბარბაქაძე (2020). პოლიტიკა – ფულის კეთების ინსტრუმენტი საქართველოში. საქართველო და მსოფლიო, ბმული: <https://bit.ly/3ux3eP6>

¹⁰⁸ თვალსაზრისი (2020). “პატრიოტთა ალიანსი” მოუწოდებ, მოითხოვონ იგორ გიორგაძეზე პოლიტიკური დევნის შეწყვეტა! – ირაკლი დოჭვირი. ბმული: <https://bit.ly/3qOW6eJ>

¹⁰⁹ თვალსაზრისი (2020). “როგორც მოსალოდნელი იყო, პოსტსაბჭოთა კიდეც ერთი ლიბერალური პროექტი სახელად ფაშინიანის ფერადი რევოლუცია, სრული კრაზით დასრულდა” – გიორგი ქარდავა. ბმული: <https://bit.ly/3pVscEo>

¹¹⁰ Facebook-გვერდი „მსოფლიო საოჯახო კონგრესი X / World Congress Of Families X Tbilisi“. ლევან ვასაძე – ტელემიმართვა #68: უტოპია, როგორც გამოსავალი (16.12.2020). ბმული: <https://bit.ly/3v1IsHs>

¹¹¹ დავით მხეიძე, (2020). არც ნიკოლ ფაშინიანის მეხოტბე ვარ და არც ილჰამ ალიევის მაგალობელი. საქართველო და მსოფლიო, ბმული: <https://bit.ly/3pOKqHm>

პრორუსული პროპაგანდა საქართველოს მოსახლეობას მრავალ საერთაშორისო საკითხთან დაკავშირებით აწვდიდა პროპაგანდისტულ ინფორმაციას, რომელიც შემდეგ 9 ძირითად ჯგუფში ერთიანდება:

რუსეთის აგრესიული ქმედებების გამართლების მცდელობა

- მაღაზიური ბოინგის ჩამოგდების რუსეთზე დაბრალება ანტირუსული ისტერიის ნაწილია
- ხანგოშვილისა და სკრიპალების საქმეებში რუსეთის დადანაშაულება რუსოფობიის ნაწილია და რეალური მტკიცებულებები არ არსებობს
- ზელიმხან ხანგოშვილი ტერორისტი და მოსკოვის ტერაქტების ერთ-ერთი ორგანიზატორი იყო
- სირიის ქალაქ დუმაზე ქიმიური შეტევა ფალსიფიკაციაა

მეორე მსოფლიო ომთან დაკავშირებული პროპაგანდა და ისტორიის გადაწერის მცდელობა

- დასავლეთი მეორე მსოფლიო ომის ისტორიის გადაწერასა და დიადი ლიდერების, სტალინისა და პუტინის დაკნინებას ცდილობს
- სსრკ-ის პოლონეთში შეჭრა გამართლებული იყო და ევროპარლამენტის მიერ მოლოტოვ-რიბენტროპის პაქტთან დაკავშირებით მიღებული რეზოლუცია სამარცხვინო ტყუილია
- დასავლეთმა მეოცე საუკუნეში კაცობრიობას ორი მსოფლიო ომი მოახვია თავს, მათ შორის მეორე მსოფლიო ომი დასავლური დემოკრატიის ნაკლოვანებების შედეგია
- ნაციზმსა და ფაშიზმზე გამარჯვებას არა აშშ-სა და დიდ ბრიტანეთს, არამედ სსრკ-სა, სტალინსა და წითელ არმიას უნდა ვუმადლოდეთ
- ვლადიმერ პუტინი ცდილობს მეორე მსოფლიო ომის შესახებ მსოფლიოს რეალური ისტორია გააცნოს, დასავლეთი კი ყალბ ინფორმაციას ავრცელებს

რუსეთთან თანამშრომლობის აუცილებლობაზე აპელირება

- რუსეთთან კარგი ურთიერთობები დიდ ეკონომიკურ სარგებელს მოგვითმს (მონღოლეთის მაგალითი), მასთან დაპირისპირება კი - ზარალს (ლატვიის მაგალითი)
- თურქეთს აშშ-ის სანქციები არ ადარდებს და რუსეთთან თანამშრომლობს, მაგალითად ენერგეტიკის სფეროში
- საქართველოს მიერ ვენესუელაში გუაიდოს (აშშ-სა და დასავლეთის მხარდაჭერილი) მხარდაჭერა, ნაცვლად მადუროსი (რუსეთის მხარდაჭერილი) ქართული დიპლომატიის მარცხია

დასავლეთის პოსტსაბჭოთა სივრცის დესტაბილიზაციაში დანაშაულების მცდელობა

- ევრომაიდანის ობამამ, ბაიდენმა და სააკაშვილმა მოაწყვეს, ხოლო მომიტინგეებს სააკაშვილის ჩაყვანილი ქართველი სნაიპერები ესროდნენ

- ამერიკელი და ევროპელი ლიბერალები ბელარუსში არეულობის მოწყობას და ლეგიტიმური ხელისუფლების ჩამოშორებას ცდილობენ
- სოროსი აღმოსავლეთ ევროპაში რევოლუციებს და არეულობებს აწყობს და საქართველოს ხელისუფლებაც მისი მოსყიდულია
- სოროსი და მასთან დაკავშირებული ჯგუფები კოორდინირებულად ებრძვიან ტრადიციულ ღირებულებებს მსოფლიოს ირგვლივ
- დასავლეთში შექმნილია სპეციალური ცენტრები, სადაც ამზადებენ აქტივისტებს სხვადასხვა ქვეყნებში რევოლუციების მოსაწყობად

ყასემ სოლეიმანის მკვლელობის შემდეგ აშშ-ირანის დაპირისპირების საკითხის პროპაგანდისტულად გამოყენება

- აშშ-ირანის დაპირისპირებაში დამნაშავე აშშ-ია, რომელმაც ირანელ გენერალს ტერაქტი მოუწყო
- აშშ საერთაშორისო სამართალს არღვევს და (ერაყის) ოკუპანტია
- ირანის პრეზიდენტი საქართველოს ირანის ტერიტორიად განიხილავს და მის დაბრუნებას აპირებს

ბელარუსის არჩევნების ლეგიტიმურად და დასავლეთის მადესტაბილიზირებელ ძალად წარმოჩენის მცდელობა

- ბელარუსის პროცესების უკან ევროკავშირის ინტერესები დგას - პროცესები ბელარუსში გარედან იმართება - დასავლეთი მარიონეტების, მაგალითად, სვეტლანა ტიხანოვსკაიას, და სოროსის დაფინანსებული ჯგუფებისა და ოპოზიციის გამოყენებით ბელარუსის შიდა საქმეებში უხეშად ერევა და ბელარუსი ხალხის არჩევანს ფეხქვეშ თელავს
- პოლონეთს და ლიეტუვას ბელარუსის დაშლა და გადანაწილება სურთ
- თუ ბელარუსის ხელისუფლება დაემხო, იქ უკრაინის სცენარი (არეულობა, რუსეთთან დაპირისპირება, ეკონომიკის გაჩერება და ა.შ) განვითარდება
- კათოლიკური სამყარო მართლმადიდებლურ ბელარუსს ებრძვის
- ლუკაშენკო და ბელარუსი ტრადიციული ღირებულებების ბოლო ბასტიონია ევროპაში და მათი დაცვის გამო დასავლელი ლიბერალები ებრძვიან
- თუ საქართველო მხარს არ დაუჭერს ლუკაშენკოს, მაშინ ბელარუსი აფხაზეთის და სამხრეთ ოსეთის დამოუკიდებლობას აღიარებს, რაც სხვა სახელმწიფოებსაც უბიძგებს მსგავსი ნაბიჯისკენ
- ლუკაშენკო ბელარუსის გადამრჩენელია, რომელსაც საკუთარი ქვეყნისა და ხალხის მსახურებაში პუტინმაც უნდა მიზამოს
- პუტინმა შეაჩერა კანონიერი ხელისუფლების დამხობისკენ მიმართული დასავლეთის „ბოროტი“ გეგმა ბელარუსში
- ბელარუსი პირველი შემთხვევაა, როდესაც დასავლეთს რევოლუციური სცენარი ჩაუვარდა და ლუკაშენკოს რეჟიმის შენარჩუნება ლიბერალიზმის მარცხია

მთიან ყარაბაღის კონფლიქტის ირგვლივ დეზინფორმაციული ნარატივები

- საქართველომ ღია მხარდაჭერა გამოუცხადა აზერბაიჯანს ყარაბაღის კონფლიქტში
- საქართველო არ ატარებს ჰუმანიტარულ ტვირთებს სომხეთის მიმართულებით მაშინ, როდესაც მის ტერიტორიაზე უპრობლემოდ გადაადგილდება აზერბაიჯანისკენ მიმავალი თურქული სამხედრო შეიარაღება
- აზერბაიჯანი ვერ მოიპოვებდა გამარჯვებას, რომ ჰქონოდა ცისფერ-ვარდისფერი ბუმტებიანი ევროპის გამაკვირვებელი დემოკრატია
- ფაშინიანის მბრძანებელი აშშ-ის ლიბერალური ძალებია და მისი დავალება ქვეყანაში რუსოფობიის გაღვივება და, აქედან გამომდინარე, რუსეთის გავლენის სფეროდან აშშ-ის სასარგებლოდ გასვლა იყო
- სომხეთში რევოლუცია სოროსის დახმარებით მოხდა და ფაშინიანი დასავლურ კურსს არ მალავს, შესაბამისად - რუსეთი სომხეთს ფაშინიანის გამო სჯის და ყარაბაღის კონფლიქტში ამიტომ არ ეხმარება
- სომხეთის მარცხი და წარუმატებლობა ფაშინიანის ფერადი რევოლუციის კრახია, რაც მისი პროევროპული ხედვებისა და დემოკრატიული რეფორმების ბრალია
- პუტინმა ფაშინიანი და ალიევი ყარაბაღში ცეცხლის დაუყოვნებლივ შეწყვეტაზე მარტივად დაითანხმა, ევროკავშირისა და აშშ-ის მონაწილეობის გარეშე

მოლდოვას საპრეზიდენტო არჩევნებთან გავრცელებული დეზინფორმაციული ნარატივები

- დასავლეთი და სოროსი სანდუს დაფინანსებით ქვეყანას ანტირუსულ ავანტიურებში ითრევს, რადგან დასავლეთს მოლდოვაში სიტუაციის არევა სურს
- სანდუს უკანონო ქმედებების განხორციელებაში ფინანსურად მხარს იგორ დოდონზე განაწყენებული ოლიგარქები, კორუფციონერები და კრიმინალები უჭერენ
- სანდუ ლგბტ და ფემინისტურ მოძრაობებთანაა დაკავშირებული, ხოლო დოდონი - „წესიერი და პატიოსანია“
- მოლდოვაში სოროსულ-ოლიგარქიული გადატრიალება მზადდება, რისთვისაც დასავლეთს არჩევნების შემდეგ საპროტესტო აქციები აქვს დაგეგმილი
- დასავლეთი მოლდავეთის გაყოფას და გაქრობას უწყობს ხელს
- რუსეთისგან ჩამოშორება მოლდოვის დანაწევრებას, ეკონომიკის დაზარალებასა და სახელმწიფოებრიობის დაკარგვას გამოიწვევს, როგორც ეს საქართველოს და უკრაინის შემთხვევებში მოხდა
- „სოროსისტები“ მოლდოვის სახელმწიფოებრიობას უტევენ, რათა რუსეთთან დაპირისპირება გამოიწვიონ, თუნდაც ქვეყნის დაშლის ფასად
- დოდონის დამარცხებისა და სანდუს გამარჯვების შემთხვევაში დნესტრისპირეთი მოლდოვას საბოლოოდ ჩამოსცილდება
- სანდუ მოლდავეთს რუმინეთთან გააერთიანებს
- რუსეთი ყველა ამ ეთნოსის, მათ შორის, მოლდაველების ინტერესებს ითვალისწინებს და დასავლეთს მოუწოდებს, არ ჩაერიოს მოლდოვის, როგორც სუვერენული სახელმწიფოს, საშინაო საქმეებში

- გავრცელებული აზრის საწინააღმდეგოდ, თითქოს რუსეთი მოლდოვაში სეპარატიზმს უჭერს მხარს, რუსეთი სინამდვილეში მოლდოვას სუვერენიტეტსა და ტერიტორიული მთლიანობის შენარჩუნებისთვის იღწვის
- რუსეთი ნეიტრალიტეტისა და რუმინეთთან არ შეერთების სანაცვლოდ მოლდოვას ტერიტორიული პრობლემის მოგვარებას სთავაზობდა
- დოდონი გამარჯვებას პირველივე ტურში მოიპოვებდა, ხმები მხოლოდ ქვეყნის მასშტაბით რომ დათვლილიყო, დიასპორის ხმების გაუთვალისწინებლად - დოდონს მხარი დაუჭირეს ქვეყნის ყველა რაიონში, მაია სანდუს კი - უცხოეთში მცხოვრებმა მოქალაქეებმა, რომლებმაც ადგილობრივებზე ნაკლებად იციან, რა ხდება ქვეყანაში¹¹²

აშშ-ის არჩევნებთან დაკავშირებული დეზინფორმაციული ნარატივები

- აღმოჩნდა, რომ „ზედემოკრატიულ ზესახელმწიფოში“, ამერიკაშიც, ყალბდება არჩევნები სიაში მკვდარი სულების ყოლით და გამარჯვებულს ამერიკაშიც ტელევიზიები აცხადებენ
- ბაიდენმა ბევრი არალეგალურად მცხოვრებთა და გარდაცვლილთა ხმა მიიღო
- ტრამპის წინააღმდეგ ლიბერალურმა ძალებმა არაკეთილსინდისიერად გაილაშქრეს, რაც დემოკრატიის ნიშნებს არ შეიცავს
- ტრამპს ტელევიზიებმა ეთერები გაუწყვიტეს, ხოლო სოციალურმა მედიებმა მანევრირების საშუალება არ მისცეს - დაუბლოკეს Twitter-ის ანგარიში ან მის ინფორმაციას აწერდნენ, რომ სიმართლეს არ შეესაბამება
- ამერიკული მოჩვენებითი დემოკრატია, სიცრუეზე ნაშენები ამერიკული დიდება, ადამიანის უფლებების დაცვის ამერიკული მითი, ბედნიერი ცხოვრების ამერიკული ბუტაფორია, თავისუფალი სამყაროს შესახებ ნიჭიერად დადგმული ამერიკული ოთხსაუკუნოვანი შოუ დამარცხდა და შეიძლება ომი დაიწყოს
- “ანტიფას” განზრახული აქვს დარბევებისა და არეულობების მოწყობა, რათა შეაშინოს პოლიცია, არმია, მასმედია, კონგრესი და აიძულოს ისინი, არჩევნებში გამარჯვებულად ბაიდენი აღიარონ

დეზინფორმაცია/პროპაგანდა ქვეყნის შიგნით მიმდინარე პროცესებზე

ქვეყნის შიგნით მიმდინარე მოვლენები ანტიდასავლური ძალებისა და ღიად პრორუსული მედიის მიერ საკუთარი მიზნების შესაბამისად ინტერპრეტაციის საგანი ხშირად ხდება. მსგავსი აქტორების მიზანს, ერთი მხრივ, საზოგადოების პოლარიზაციის ზრდა და ინსტიტუტებისადმი ნდობის შემცირება, ხოლო, მეორე მხრივ, მათთვის ხელსაყრელი ჯგუფების გაძლიერება წარმოადგენს. საგულისხმოა, რომ 2020 წლის განმავლობაში, რიგ შემთხვევებში, აღნიშნულს ხელს ცალკეულ საკითხებზე სახელისუფლებო გუნდის პოზიციონირებაც უწყობდა, რა დროსაც, მმართველი პოლიტიკური ძალა, რადიკალური მემარჯვენე მოძრაობები და კრემლის მიერ მხარდაჭერილი პროპაგანდისტული მედია ქვეყნის შიგნით მიმდინარე მოვლენებს მსგავს შეფასებას აძლევდნენ.

¹¹² ლუკა მასისურაძე, (2020). მოლდოვის არჩევნებში დოდონის გამარჯვებისთვის ხელის შეშლის მიზნით უცხოეთში მცხოვრები დიასპორა გამოიყენეს. საქართველო და მსოფლიო, ბმული: <https://bit.ly/37Imdfw>

საანგარიშო პერიოდის დასაწყისში, სრულად პროპორციულ საარჩევნო სისტემაზე გადასვლის პირობის დარღვევით გამოწვეული ანტისამთავრობო აქციების დროს, პრორუსული მედია გაერთიანებულ ოპოზიციას მწვავედ აკრიტიკებდა და მათ წინააღმდეგ შავ პიარ კამპანიას აწარმოებდა. აღნიშნული აქტორები საქართველოს საერთაშორისო პარტნიორებს ბრალს, საკითხთან დაკავშირებით ხელისუფლებისადმი კრიტიკული პოზიციების დაფიქსირების გამო, საქართველოს სამინაო საქმეებში ჩარევაში სდებდნენ¹¹³. ამ მხრივ, წლის განმავლობაში პრორუსული და ანტიდასავლური ჯგუფების სამიზნეში მოექცნენ როგორც ევროპარლამენტარები, ისე ამერიკელი კონგრესმენები, რომელთა შორის განსაკუთრებული აქცენტი წარმომადგენელთა პალატის წევრსა და საქართველოს მეგობართა ჯგუფის თანათავმჯდომარე, ადამ კინზინგერზე გაკეთდა. იმავე აქტორებმა ქართველი ხალხის ნების საწინააღმდეგო ქმედებებში აშშ-ის ელჩი, კელი დეგნანიც დაადანაშაულეს.

2020 წლის მარტიდან, ისევე როგორც მთელ მსოფლიოში, კორონავირუსის პანდემიას ინფოდემია საქართველოშიც მოჰყვა, რომლის ფარგლებშიც დეზინფორმაცია ინტერნეტ სივრცეში არაერთი მიმართულებით გავრცელდა. ამ კუთხით, განსაკუთრებით აღსანიშნავია, ოფიციალური მოსკოვისა და კრემლის ადგილობრივი სატელიტი აქტორების ერთობლივი ძალისხმევა, რომელიც მიზნად აშშ-ის მხარდაჭერით აშენებული ლუგარის ლაბორატორიის დისკრედიტაციას ისახავდა. ლუგარის ლაბორატორიის საფრთხედ წარმოჩენას კამპანიური ხასიათი ჰქონდა და ის მთელი წლის განმავლობაში მიმდინარეობდა¹¹⁴.

2020 წლის მაის-ივნისში საინფორმაციო სივრცეში აზერბაიჯანის რუსეთის მსგავს ოკუპანტ სახელმწიფოდ წარმოჩენისკენ მიმართული ძალისხმევა განსაკუთრებით გამოიკვეთა, რაც მარნეულში აზერბაიჯანელი ბოლშევიკის, ნარიმან ნარიმანოვის ძეგლის დადგმის ირგვლივ განვითარებული მოვლენების ულტრამემარჯვენე ჯგუფების მიერ შოვინიზმისა და ეთნიკური შუღლის გასაღვივებლად გამოყენების პარალელურად მიმდინარეობდა. კერძოდ, პრორუსული აქტორები დავიდ გარეჯის სამონასტრო კომპლექსის ნაწილის მდებარეობის შესახებ ორ პარტნიორ ქვეყანას შორის საკითხთან დაკავშირებით შეუთანხმებლობის გამოყენებით, საზოგადოებაში ავრცელებდნენ ნარატივს, რომ აზერბაიჯანი საქართველოს მიმართ მტრულად განწყობილი სახელმწიფო და ოკუპანტია¹¹⁵.

აღსანიშნავია, რომ აზერბაიჯანის წინააღმდეგ მიმართულმა კამპანიამ გაცილებით დიდი მასშტაბი ოქტომბერში, წინასაარჩევნო პერიოდის პიკზე შეიძინა, როდესაც დავით გარეჯის თემაზე საჯარო დისკუსია დაიწყო და ქართველი ბიზნესმენის, დავით ხიდაშელის მიერ სამონასტრო კომპლექსის ამსახველი რუკის რუსეთიდან ჩამოტანის შემდეგ საკითხით საგამოძიებო ორგანოები დაინტერესდნენ. ამასთან, პრორუსულმა და ულტრანაციონალისტურმა ჯგუფებმა, მმართველი

¹¹³ საქართველოს რეფორმების ასოციაცია, „დეზინფორმეტრის“ იანვარ-თებერვლის გამოცემა, გვ. 24-25. ხელმისაწვდომია: <https://grass.org.ge/uploads/other/2020-07-23/724.pdf>

¹¹⁴ საქართველოს რეფორმების ასოციაცია, „დეზინფორმეტრის“ მარტი-აპრილის გამოცემა, გვ. 13-14. ხელმისაწვდომია: <https://grass.org.ge/uploads/other/2020-07-23/725.pdf>

¹¹⁵ საქართველოს რეფორმების ასოციაცია, „დეზინფორმეტრის“ მაისი-ივნისის გამოცემა, გვ. 16-19. ხელმისაწვდომია: <https://grass.org.ge/uploads/other/2021-02-02/832.pdf>

ძალის წარმომადგენლების პარალელურად, ორ ქვეყანას შორის არსებულ შეუთანხმებელი სასაზღვრო მონაკვეთის საკითხზე საქართველოს ინტერესების საწინააღმდეგო ქმედებაში ბრალი წინა ხელისუფლების წარმომადგენლებს დასდეს, რასაც კამპანიური ხასიათი ჰქონდა.

2020 წლის ივლის-აგვისტოში, არჩევნებისწინა პერიოდში, ღიად პრორუსული სააგენტოების მიერ ოპოზიციური პარტიების საწინააღმდეგო საინფორმაციო კამპანია მიმდინარეობდა. აღნიშნული კამპანიის ფარგლებში, წინა ხელისუფლებას 2008 წლის რუსეთ-საქართველოს ომის დაწყებაში, ალტერნატიულად კი, რუსეთის მიერ დაგებულ მახეში გაბმასა და პროვოკაციაზე წამოგებაში ადანაშაულებდნენ. ამავდროულად, პრორუსული სააგენტოები რუსი ოპოზიციონერისა და ბიზნესმენის, მიხაილ ხადარკოვსკის მიერ დაფუძნებულ ცენტრ „დოსიეს“ მიერ გამოქვეყნებულ იმ ანგარიშებსაც გამოეხმაურნენ, რომლებშიც საუბარი „პატრიოტთა ალიანსის“ საარჩევნო კამპანიის კრემლის მიერ დაფინანსებაზეა და ბრალდებებს უსაფუძვლო უწოდეს. ამავე პერიოდში, ულტრამემარჯვენე ძალების მიერ არასამთავრობო სექტორის კრიტიკა კვლავ მკაფიოდ გამოიკვეთა - პოლიტიკური პარტია „ქართული მარშის“ მიერ 30 ივლისს „ფონდ ღია საზოგადოების“ ოფისთან გამართულ აქციაზე, პრორუსული პარტიის აქტივისტებმა ჯორჯ სოროსის ფიტული დაწვეს, ხოლო არასამთავრობო სექტორს ქართველი ერის წინააღმდეგ მოქმედი უცხოეთიდან დაფინანსებული ძალა უწოდეს¹¹⁶.

2020 წლის სექტემბერ-ოქტომბერში, არჩევნებისწინა პერიოდში, პრორუსული გვერდებისა და ანტიდასავლური აქტორების მიერ დავით გარეჯის საკითხისადმი განსაკუთრებული ძალისხმევის მიმართვა გამოიკვეთა. ამ კუთხით, საგულისხმოა, რომ დავით გარეჯის საკითხზე პრორუსული/ანტიდასავლური აქტორებისა და „ქართული ოცნების“ ხელისუფლების პოზიციები ერთმანეთს დიდწილად ემთხვეოდა. კერძოდ, საქართველოს იმ დროისთვის თავდაცვის მინისტრის პოსტზე მყოფმა (ამჟამად, პრემიერ-მინისტრმა) ირაკლი ღარიბაშვილმა დავით გარეჯის დელიმიტაცია-დემარკაციაზე საუბრისას პროსახელისუფლებო ტელეკომპანია „იმედის“ ეთერში აღნიშნა, რომ ღალატი ჩაიდინა, ვინც 2006-2007 წლებში საზღვრის თემაზე მუშაობდა და ისინი "კოლექტიური სააკაშვილები არიან". ხაზგასასმელია ის ფაქტიც, რომ წინასაარჩევნო პერიოდში და არჩევნების დღეს, ტელეკომპანია „იმედის“ პირდაპირ ეთერში მუდმივად ჩანდა წარწერა „გარეჯი საქართველოა“¹¹⁷.

2020 წლის საპარლამენტო არჩევნების შემდგომ პერიოდში, ოპოზიციის მიერ არჩევნების ლეგიტიმურობის საკითხის კითხვის ნიშნის ქვეშ დაყენების პარალელურად, პრორუსული მედიის მიერ არჩევნებთან დაკავშირებით ხელისუფლების პოზიციის მხარდამჭერი გზავნილები ვრცელდებოდა¹¹⁸. ანტიდასავლური სააგენტოების საინფორმაციო ბადეში არჩევნების შემდეგ ისინი საოლქო საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარის გარდაცვალებაც მოხვდა, რაზეც მათ

¹¹⁶ საქართველოს რეფორმების ასოციაცია, „დეზინფორმეტრის“ ივლისი-აგვისტოს გამოცემა, გვ. 22-25. ხელმისაწვდომია: <https://grass.org.ge/uploads/other/2020-10-27/791.pdf>

¹¹⁷ საქართველოს რეფორმების ასოციაცია, „დეზინფორმეტრის“ სექტემბერ-ოქტომბრის გამოცემა, გვ. 27-31. ხელმისაწვდომია: <https://grass.org.ge/uploads/other/2021-01-06/825.pdf>

¹¹⁸ თვალსაზრისი. „ლადო ბოჭაძე: არცერთი დახარვეზებული ოქმი, რომელსაც დაარბენინებენ Facebook-ზე კედელ-კედელ, არ არის ასახული ოფიციალურ შედეგებში“. 2 ნოემბერი, 2020. ხელმისაწვდომია: <https://bit.ly/3bwJ4vT>

პასუხისმგებლობა ოპოზიციას დააკისრეს.^{119 120} ამასთან, აღნიშნულმა ჯგუფებმა ოპოზიციის მიერ ცენტრალურ საარჩევნო კომისიასთან ცესკოს თავმჯდომარის, თამარ ჟვანიას გადადგომისა და ხელახალი არჩევნების ჩატარების მოთხოვნით გამართულ აქციას წინასწარ დაგეგმილი პროვოკაცია უწოდეს და რადგან აქციის „საბოლოო მიზანი სახელმწიფო გადატრიალება“ იყო, ხელისუფლების მიერ მომიტინგეების წყლის ჭავლით დარბევაც ერთადერთ სწორ ქმედებად შეაფასეს¹²¹. აღსანიშნავია, რომ ოპოზიციის მიერ არჩევნების შემდეგ გამართულ აქციებს პრორუსული მედიისგან კრიტიკა პანდემიის კონტექსტშიც მოჰყვა. კერძოდ, რუსული ნარატივის გამავრცელებელი სააგენტოების მიერ ხაზი აქციების შედეგად ეპიდემიოლოგიური სიტუაციის დამძიმების შესაძლებლობას გაესვა¹²².

არჩევნების შემდეგ პრორუსული ჯგუფების ნაწილი იმასაც ამტკიცებდა, რომ, მართალია, არჩევნები გაყალბდა, თუმცა შედეგების გაყალბება არა „ლიბერალური ოპოზიციის“, არამედ ისეთი პოლიტიკური პარტიების საწინააღმდეგოდ მოხდა, როგორებიცაა: „პატრიოტთა ალიანსი“, „ქართული მარში“, „ქართული დასი“ და „ქართული იდეა“¹²³. საგულისხმოა, რომ პრორუსული აქტორები ხშირად „ქართულ ოცნებას“ ისეთივე მიუღებელ პოლიტიკურ ძალად წარმოაჩენენ¹²⁴¹²⁵, როგორც სხვა პარტიებს, თუმცა მათთვის „ცუდსა და უარესს შორის“ უარესი¹²⁶, როგორც წესი, ოპოზიცია, უფრო კონკრეტულად კი, „ნაციონალური მოძრაობა“ და სხვა პროდასავლური, ლიბერალური ღირებულებების მხარდამჭერი პარტიებია. 2020 წლის განმავლობაში შიდა პოლიტიკურ საკითხებზე გავრცელებული დეზინფორმაციულ-პროპაგანდისტული გზავნილები რვა ძირითად კატეგორიაში ნაწილდება:

პროპაგანდა საარჩევნო სისტემის ცვლილებებისა და 8 მარტის შეთანხმების შესახებ

- საქართველოს საშინაო საქმეებში ამერიკელი სენატორების, ელჩებისა და ევროპელი დეპუტატების ჩარევა მიუღებელია
- საარჩევნო ცვლილებების ჩავარდნაში დამნაშავე ოპოზიციას, ხოლო მაჟორიტარული სისტემა პროპორციულზე უკეთესია

¹¹⁹ თვალსაზრისი. „გია გაბრიჭიძე: ისნის საოლქოს თავმჯდომარეს არ ვიცნობდი, მაგრამ ნამდვილად გულიანი კაცი ყოფილა“. 7 ნოემბერი, 2020. ხელმისაწვდომია: <https://bit.ly/3snQit2>

¹²⁰ თვალსაზრისი. „ლადო ბოჟაძე: „ნაცმოძრაობის ბულინგს და ზეწოლას ისნის საოლქოს თავმჯდომარე ემსხვერპლა“. 7 ნოემბერი, 2020. ხელმისაწვდომია: <https://bit.ly/2ZME1Ca>

¹²¹ საქართველო და მსოფლიო. „ყველაფერში დამნაშავე შენა ხარ!“. 10 ნოემბერი, 2020. ხელმისაწვდომია: <https://bit.ly/3bCYmz0>

¹²² ბარბაქაძე, ბ. „ხელისუფლებას დემოკრატია ლობიოს ჭამაში აერია“. საქართველო და მსოფლიო, 10 ნოემბერი, 2020. ხელმისაწვდომია: <https://bit.ly/3aM0Bkn>

¹²³ სტალინი. „არჩევნები გაყალბდა, მაგრამ ლიბერალისტებს არ გაუყალბეს. ხმები მოპარეს სხვა პარტიებს“. 10 ნოემბერი, 2020. ხელმისაწვდომია: <https://bit.ly/3brQsII>

¹²⁴ ჟვანია, ჯ. „ნანა კაკაბაძე: დარწმუნებული ვარ, შემდეგ არჩევნებამდე არაერთ ანტიქართულ, ანტისახელმწიფოებრივ კანონს მიიღებენ“. საქართველო და მსოფლიო, 3 ნოემბერი, 2020. ხელმისაწვდომია: <https://bit.ly/3bBgXvs>

¹²⁵ სტალინი. „სანამ ამ ნაგავს: პოზიცია-ოპოზიცია, მედია-ასოებს, ზოგ ელჩს არ გავიტანთ არაფერი გვეშველება“. 9 ნოემბერი, 2020. ხელმისაწვდომია: <https://bit.ly/3bxGLc2>

¹²⁶ ბარბაქაძე, ბ. „ცოცხის სინდრომი და არჩევნების დასავლური ლეგიტიმაცია“. საქართველო და მსოფლიო, 3 ნოემბერი, 2020. ხელმისაწვდომია: <https://bit.ly/3qQtsKa>

- საქართველო დასავლეთის კოლონიაა, ადამ კინზინგერი კი, საქართველოს ფაქტობრივი მმართველი, პრეზიდენტი, მეფე და პატრიარქია

წინასაარჩევნო პერიოდში დავით გარეჯის საკითხის გამოყენებით ოპოზიციური ძალის კრიტიკისა და აზერბაიჯანის მტრად წარმოჩენის კამპანია

- „ნაციონალური მოძრაობის“ ხელისუფლებამ დავით გარეჯი აზერბაიჯანს მიჰყიდა, რაშიც მონაწილეობა მიხეილ სააკაშვილმა, თემურ ალასანიამ, გრიგოლ ვაშაძემ და გიგა ბოკერიამ მიიღეს
- 2006-2007 წლებში საზღვრის თემაზე მომუშავე პირებმა სახელმწიფო ღალატი ჩაიდინეს
- აზერბაიჯანელები გარეჯისა და ქვემო ქართლის მიტაცებას ცდილობენ

სხვა საკითხები:

- 2008 წლის ომი „ნაციონალური მოძრაობის“ ხელისუფლებამ და პრეზიდენტმა სააკაშვილმა დაიწყეს
- ომის განმავლობაში სააკაშვილის მიერ გადადგმული ყველა ნაბიჯი რუსული დაზვერვის სცენარით იყო გაწერილი
- ცენტრი „დოსიეს“ მიერ გამოქვეყნებული ანგარიშები „პატრიოტთა ალიანსის“ საწინააღმდეგოდ შეთხზული ცილისწამებაა და „პატრიოტთა ალიანსსა“ და კრემლს შორის კავშირი არ არსებობს
- თუ ოპოზიცია არჩევნებში ვერ გაიმარჯვებს, ისინი რევოლუციის მოწყობას გეგმავენ
- ოპოზიციურ პარტიებს ხელისუფლებაში მოსვლის შანსი არ აქვთ, რის გამოც მათ რევოლუციის განხორციელების მცდელობა ექნებათ
- არასამთავრობო ორგანიზაციები გლობალისტებისგან ფინანსდებიან და ისინი ქართველი ერის წინააღმდეგ მოქმედებენ
- ლუგარის ცენტრში ამერიკის შეიარაღებული ძალების საიდუმლო ლაბორატორია მდებარეობს, რომელშიც საშიში პათოგენებისა და ბიოლოგიური იარაღის შექმნაზე მუშაობენ
- ლაბორატორია საიდუმლო საქმიანობას ეწევა და ის ამერიკელების ინტერესებს ემსახურება
- მომიტინგეების წყლის ჭავლით დარბევა გამართლებული იყო, რადგან ოპოზიციის აქცია წინასწარ დაგეგმილ პროვოკაციას წარმოადგენდა

კორონავირუსთან დაკავშირებული დეზინფორმაცია/პროპაგანდა

კორონავირუსის პანდემიის კვალდაკვალ მთელ მსოფლიოში მასთან დაკავშირებული დეზინფორმაციული ტალღები არ წყდება, რომელსაც მისი გავრცელებისა და ზიანის მასშტაბების გამო „ინფოდემია“ უწოდეს. კორონავირუსთან დაკავშირებულმა დეზინფორმაციამ პრაქტიკულად მთლიანად დაიპყრო საინფორმაციო სივრცე.

კრიზისულ სიტუაციებში ადამიანები ყალბი ამბებისა და შეთქმულების თეორიების მიმართ გაცილებით მოწყვლადები ხდებიან და შესაბამისად, ის შიში, დაბნეულობა და გაურკვეველობა რაც თან ახლდა ახალი კორონავირუსის გავრცელებას, ნოყიერი ნიადაგი აღმოჩნდა დეზინფორმაციის გავრცელებისთვის. COVID-19 დეზინფორმაციის გასავრცელებლად გამოიყენეს როგორც ავტორიტარულმა და ტოტალიტარულმა რეჟიმებმა (როგორებიცაა: რუსეთი და ჩინეთი), ასევე ცალკეულმა მავნე საზოგადოებრივმა ჯგუფებმა (მაგალითად, ანტივაქსერებმა).

კორონავირუსის პანდემიის ფონზე, რუსეთი დასავლეთის დემოკრატიულ საზოგადოებებში დაბნეულობის გამოწვევის და მათი შეცდომაში შეყვანის მიზნით, დეზინფორმაციას აქტიურად იყენებდა. ევროკავშირმა¹²⁷ და ამერიკის შეერთებულმა შტატებმა¹²⁸ კრემლი დეზინფორმაციის გამოყენებით პანიკის დათესვასა და მოსახლეობის შეცდომაში შეყვანის მცდელობაში ოფიციალურად დაადანაშაულეს. 2020 წლის განმავლობაში კორონავირუსის ირგვლივ დეზინფორმაცია საქართველოშიც აქტიურად ვრცელდებოდა.

კორონავირუსთან დაკავშირებული დეზინფორმაცია სხვა დეზინფორმაციული ნარატივებისგან წყაროების მრავალფეროვნებითა და გავრცელების მასშტაბებით გამოირჩეოდა. აღნიშნული დეზინფორმაციის გავრცელებაში აქტიურად იყვნენ ჩართულნი როგორც ტრადიციული და ონლაინ მედიები, ასევე სოციალური ქსელების ანგარიშები (გვერდები, ჯგუფები და ინდივიდუალური პროფილები), ცნობილი ადამიანები (ე.წ. ინფლუენსერები), სასულიერო პირები¹²⁹ და თავად ექიმებიც კი.

კორონავირუსზე დეზინფორმაციების გამავრცელებლები გამოირჩეოდნენ ორგანიზებისა და აუდიტორიის მოზიდვის განსხვავებული მიდგომებით. პანდემიის საწყის ეტაპზე (მარტის თვეში) გაჩნდა შეთქმულების თეორიების გამავრცელებელი ჯგუფები, სადაც მომხმარებლების მასიური მობილიზება და მათი აზრით მანიპულირება ხდებოდა. მსგავსი ჯგუფებისა და ვირუსთან დაკავშირებული მცდარი და ხშირად ჯანმრთელობის რისკების შემცველი ინფორმაციის მზარდი გავრცელების გამო, Facebook-მა მკაცრი პოლიტიკა შეიმუშავა მსგავსი მასალის პლატფორმიდან წაშლის შესახებ¹³⁰. შესაბამისად, რამდენიმე მსგავსი ჯგუფი (Stop 5G Georgia!!!, არა კორონა აფიორას!) Facebook-მა საქართველოშიც წაშალა, თუმცა ამ ჯგუფების ადმინისტრატორები შეცვლილი სახელწოდებებით ქმნიდნენ იმავე შინაარსის ახალ ჯგუფებს და თავიდან ახდენდნენ მომხმარებლების მობილიზაციას. ამას გარდა, გამოჩნდნენ ახალი ტიპის ე.წ. „კორონაინფლუენსერები“ (კობა კუპრაშვილი, შორენა შანიძე, ნონა აღდგომელაშვილი, ნინა მარჯი, სხვ.), რომლებმაც სოციალურ ქსელში სწორედ კორონავირუსის შესახებ შეთქმულების თეორიებისა

¹²⁷ Emmo, R. "Russia deploying coronavirus disinformation to sow panic in West, EU document Says", *Reuters*, March 18, 2020. Available at: <https://reut.rs/3sgDPHw>

¹²⁸ Seldin, J. "US Accuses Russia of Spreading Fear, Panic on Coronavirus", *Voice of America*, March 5, 2020. Available at: <https://bit.ly/2NLzX2i>

¹²⁹ საქართველოს რეფორმების ასოციაცია, „დეზინფორმეტრის“ მაისი-ივნისის გამოცემა, გვ. 21-22. ხელმისაწვდომია: <https://grass.org.ge/uploads/other/2021-02-02/832.pdf>

¹³⁰ Rosen, G. "An Update on Our Work to Keep People Informed and Limit Misinformation About COVID-19", *Facebook*, April 16, 2020. Available at: <https://about.fb.com/news/2020/04/covid-19-misinfo-update/>

და ყალბი ინფორმაციის გავრცელებით მოიპოვეს პოპულარობა. თუ თავდაპირველად მსგავსი აქტორები ეჭვქვეშ აყენებდნენ თავად ვირუსის არსებობის ფაქტს ან მას ნაკლებად საშიშ გრიპის ვირუსად წარმოაჩენდნენ, მოგვიანებით საქართველოში ეპიდემიოლოგიური სიტუაციის გაუარესების კვალდაკვალ ეს ნარატივი ვაქცინების საწინააღმდეგო ნარატივით ჩანაცვლდა, რაც თავის მხრივ, მსოფლიოში ვაქცინების დამტკიცების პერიოდსაც დაემთხვა.

კორონავირუსის გავრცელების საწყის ეტაპზე ვრცელდებოდა დეზინფორმაციები მისი ხელოვნური წარმოშობის შესახებ. დეზინფორმაციული აქტორები ამტკიცებდნენ, რომ ვირუსი SARS-CoV-2, ლაბორატორიაში შექმნილ ბიოლოგიურ იარაღს წარმოადგენდა და რომ ის ამერიკელებმა ჩინეთის წინააღმდეგ სავაჭრო-ეკონომიკურ ომში გამარჯვების მისაღწევად შექმნეს. პრორუსული გამოცემები, ჩინეთის საგარეო საქმეთა სამინისტროს სპიკერზე დაყრდნობით, ავრცელებდნენ დაუსაბუთებელ ბრალდებას, თითქოს ამერიკელმა ჯარისკაცებმა კორონავირუსი ჩინეთში 2019 წლის ოქტომბერში, უჰანში გამართული წვრთნების დროს ჩაიტანეს. რუსულ წყაროებზე დაყრდნობით, საქართველოში ვრცელდებოდა კიდევ ერთი ყალბი ვერსია, რომ კორონავირუსი ამერიკელების მიერ მექსიკურ ყურეში ჩაღვრილი ნავთობის გასაწმენდად ლაბორატორიაში შექმნილი ხელოვნური ბაქტერიის - „სინტიას“ ადამიანების ორგანიზმში მოხვედრის შედეგად მუტირებული ვირუსია. პანდემიის საწყის ეტაპზე კორონავირუსი ასევე აქტიურად გამოიყენებოდა პრორუსული ჯგუფების მხრიდან იმის საჩვენებლად, რომ დასავლური ტიპის ლიბერალური დემოკრატიები არაეფექტურები არიან ვირუსთან ბრძოლაში, რის საპირწონედაც მოჰყავდათ ჩინეთისა და რუსეთის, როგორც პანდემიით გამოწვეულ კრიზისთან უფრო ეფექტურად მებრძოლი მოდელების მაგალითები.

ვაქცინაციასთან დაკავშირებული დეზინფორმაცია/პროპაგანდა

2020 წლის განმავლობაში კორონავირუსთან დაკავშირებული დეზინფორმაციის მთავარი და ყველაზე მნიშვნელოვანი სამიზნე ვაქცინაცია და მასთან დაკავშირებული საკითხები აღმოჩნდა. ვაქცინებთან დაკავშირებით ყალბი ინფორმაციისა და შეთქმულების თეორიების გავრცელება, ჯერ კიდევ მაშინ დაიწყო როდესაც კორონავირუსის საწინააღმდეგო ვაქცინის შექმნის პროცესი საწყის ეტაპზე იყო და სამედიცინო თვალსაზრისით ხელშესახები შედეგები არ არსებობდა.

ვაქცინებთან დაკავშირებული ერთ-ერთი პირველი ყალბი ამბავი მარტის თვეში გავრცელდა, რომლის მიხედვითაც ადამიანებს, რომლებსაც გაკეთებული ქონდათ „ბე-ცე-ჟე“-ს აცრა, კორონავირუსის მიმართ გაცილებით მდგრადი იმუნიტეტი ექნებოდათ¹³¹, რასაც თან ერთვისდა პროპაგანდა საბჭოთა მედიცინის გაიდეალების შესახებ. აპრილის თვიდან, მას შემდეგ რაც რამდენიმე კომპანიამ დაიწყო კორონავირუსის ვაქცინის კლინიკური ცდების I ფაზა და ყველასთვის ცხადი გახდა რომ პანდემიის დასრულების ერთადერთი გასაღები სწორედ მოსახლეობის მასობრივი ვაქცინაცია იქნებოდა, უკვე უშუალოდ კოვიდის საწინააღმდეგო ვაქცინებზე დაიწყო საინფორმაციო შეტევა. ამ პროცესში აქტიურად მონაწილეობდნენ საზოგადოებისთვის ცნობილი სახეები. მაგალითად, მაისის დასაწყისში ინტერნეტში გავრცელდა ვიდეო მიხეილ ცაგარელის მონაწილეობით, სადაც იგი ბილ გეიტსის და მასთან დაკავშირებული ჯგუფების მსოფლიო

¹³¹ ლაჩაშვილი, ი. „გვიცავს თუ არა „ბე-ცე-ჟე“-ს (BCG) ვაქცინა ახალი კორონავირუსისგან?“, *Factcheck.ge*, 3 აპრილი, 2020. ხელმისაწვდომია: <https://bit.ly/2NF52V9>

მოსახლეობის 1 მილიარდამდე შემცირების გეგმებზე საუბრობდა და ამ პროცესის მთავარ იარაღად სწორედ კორონავირუსის წინააღმდეგ შემოღებულ სამომავლო ვაქცინაციას განიხილავდა. მსგავს ინფორმაციას ცაგარელი მომდევნო თვეებშიც ავრცელებდა¹³² და მოსახლეობას მოუწოდებდა, უარი ეთქვათ ვაქცინების მიღებაზე. ე.წ. ინფლუენსერების მხრიდან გავრცელებული დეზინფორმაცია, ბუნებრივია, გაცილებით უფრო დიდი საფრთხის შემცველია, მათი პოპულარობისა და მოსახლეობის მათ მიმართ არსებული ნდობის გათვალისწინებით.

ზაფხულის თვეებში, როდესაც საქართველოში ეპიდემიოლოგიური სიტუაცია შედარებით სტაბილური იყო, პრორუსული წყაროები ძირითადად რუსული ვაქცინის პროპაგანდირებით შემოიფარგლებოდნენ. მას შემდეგ, რაც Pfizer-მა და Moderna-მ, ივლისსა და აგვისტოში, ვაქცინის კლინიკური ტესტირების I/II ფაზის შედეგები გამოაქვეყნეს, პრორუსული დეზინფორმაციული მანქანა რუსული ვაქცინის უპირატესობებისა და ეფექტიანობის წარმოჩენას ცდილობდა.¹³³ პრორუსული გამოცემები კამპანიურად ამტკიცებდნენ, რომ რუსულმა ვაქცინამ სატესტო რეჟიმი და კლინიკური ცდები დაასრულა და ოქტომბრის თვეში უკვე დაიწყებოდა მოსახლეობის მასობრივი ვაქცინაცია რუსეთში.¹³⁴ პრორუსული გამოცემები ამტკიცებდნენ, რომ რუსული ვაქცინა "Sputnik - V" მსოფლიოში პირველი რეგისტრირებული ვაქცინა იყო და რომ რუსეთს 50 ქვეყნის გრძელი რიგი ედგა, რომლებსაც ვაქცინის შეძენა სურდათ.¹³⁵

პრორუსული გამოცემები ასევე თავს ესხმოდნენ ჯანდაცვის მსოფლიო ორგანიზაციის (ჯანმო) მიერ შექმნილი ვაქცინების საყოველთაო ხელმისაწვდომობის პლატფორმას COVAX-ს და თავად ჯანმოს კრიმინალურ ორგანიზაციად მოიხსენიებდნენ, რომლის მიზანიც თითქოს მსოფლიოს მოსახლეობის შემცირება იყო.¹³⁶

სექტემბრის თვეში, საქართველოში ეპიდემიოლოგიური სიტუაციას გაუარესების პარალელურად, აქტიურად დაიწყო ევროკავშირისა და აშშ-ში შემუშავებული ვაქცინების შესახებ ნეგატიური საინფორმაციო კამპანიის ამოქმედება. პრორუსული გამოცემები ირწმუნებოდნენ რომ დასავლეთში ვაქცინების შექმნის პროცესი სათანადო კლინიკური ცდებისა და ტესტირების ფაზების გავლის გარეშე, საერთაშორისო სტანდარტების დარღვევით მიმდინარეობდა და რომ მსგავსი სახიფათო ვაქცინების დატესტვას საქართველოს მსგავს განვითარებად ქვეყნებში გეგმავდნენ.¹³⁷

ვაქცინის მოწინააღმდეგეები (ანტივაქსერები) ცდილობდნენ საზოგადოება დაერწმუნებინათ ვაქცინების შესაძლო ნეგატიურ ეფექტსა და ამ პროცესის უკან მდგარი ჯგუფების სხვადასხვა

¹³² ლაჩაშვილი, ი. „COVID-19-ის ჯერ შეუქმნელ ვაქცინაზე შეთქმულების თეორიები გრძელდება“, *Factcheck.ge*, 5 აგვისტო, 2020. ხელმისაწვდომია: <https://bit.ly/3u97JiF>

¹³³ ლაჩაშვილი, ი. „COVID-19-ის საწინააღმდეგო რუსულ ვაქცინა და ქართული პრორუსული წყაროების რეაქცია ნაწილი I“ *Factcheck.ge*, 10 სექტემბერი, 2020. ხელმისაწვდომია: <https://bit.ly/3kciE6E>

¹³⁴ ლაჩაშვილი, ი. „COVID-19-ის საწინააღმდეგო რუსულ ვაქცინა და ქართული პრორუსული წყაროების რეაქცია ნაწილი II“ *Factcheck.ge*, 16 სექტემბერი, 2020. ხელმისაწვდომია: <https://bit.ly/2NBZdrz>

¹³⁵ ლაჩაშვილი, ი. „COVID-19-ის საწინააღმდეგო რუსულ ვაქცინა და ქართული პრორუსული წყაროების რეაქცია ნაწილი IV“ *Factcheck.ge*, 1 ოქტომბერი, 2020. ხელმისაწვდომია: <https://bit.ly/3dA3SFz>

¹³⁶ ხუციბერიძე, ლ. „დეზინფორმაცია: კორონავირუსი და მისი საწინააღმდეგო ვაქცინა მოსახლეობის რაოდენობის შემცირებას ისახავს მიზნად“, *Factcheck.ge*, 20 ოქტომბერი, 2020. ხელმისაწვდომია: <https://bit.ly/3k5XHtY>

¹³⁷ ლაჩაშვილი, ი. „პრორუსული მედიის მორიგი მანიპულაცია COVID-19-ის ვაქცინის შესახებ“ *Factcheck.ge*, 3 სექტემბერი, 2020. ხელმისაწვდომია: <https://bit.ly/3s7AoTk>

აბსურდული მოტივის არსებობაში. სოციალურ ქსელებში გააქტიურებული ანტივაქსერები ამტკიცებდნენ, რომ კორონავირუსი დადგმული აფიორა, ხოლო მის წინააღმდეგ შემოთავაზებული ვაქცინები მოსახლეობის „დაჩიპვის“ და მათი კონტროლის მექანიზმს წარმოადგენს. სამედიცინო სფეროს წარმომადგენლები, ასევე ავრცელებდნენ დაუსაბუთებელ მოსაზრებებს იმასთან დაკავშირებით, თითქოს ვაქცინების შექმნა სათანადო კვლევებისა და პროცედურების გავლის გარეშე მიმდინარეობს და რომ გენეტიკური ინჟინერიით შექმნილი მსგავსი ვაქცინები ადამიანის დნმ-ს ცვლის და შესაძლოა ლეტალური შედეგიც კი გამოიწვიოს.¹³⁸ ვაქცინაციის შესახებ ყალბი ინფორმაციების გავრცელების პროცესში ანტივაქსერები ხშირად იმოწმებდნენ ე.წ. „ექიმთა მსოფლიო ალიანსს“, როგორც სამედიცინო საკითხებზე მომუშავე სანდო ექსპერტთა ჯგუფს. თუმცა, მსოფლიოს არაერთმა გავლენიანმა გამოცემამ და ფაქტების გადამმოწმებელმა ორგანიზაციამ ამხილა¹³⁹ ეს ჯგუფი და მათ მიერ გავრცელებული დეზინფორმაცია გამოაშკარავეს¹⁴⁰.

ასევე, ვრცელდებოდა ყალბი ინფორმაცია, თითქოს თანამდებობის პირები დასავლურ სახელმწიფოებში ვაქცინებს ტესტირების ეტაპების დასრულებამდე იკეთებდნენ.¹⁴¹ ამავე ნარატივის მიხედვით, ეს ადამიანები კორონავირუსის ვაქცინების ნაცვლად სხვა ნივთიერებებს იღებდნენ, ან საერთოდ დადგმული კადრების საშუალებით ატყუებდნენ საზოგადოებას, რათა „ცრუ ვაქცინაციის“ ამ კამპანიით შეცდომაში შეყვანათ ადამიანები და მათთვის მოტყუებით კორონავირუსის საწინააღმდეგო ვაქცინის მიღება ეძულებინათ.

რამდენიმე დასავლური ვაქცინის კლინიკური ცდების დასრულების და შესაბამისი ჯანდაცვის უწყებების მხრიდან ავტორიზაციის მინიჭების შემდეგ, განსაკუთრებით გააქტიურდნენ ანტივაქსერები საქართველოში. დეკემბრის თვეში დაიწყო დეზინფორმაციის ახალი ტალღა ვაქცინების წინააღმდეგ, სადაც ძირითადი აქცენტი ვაქცინების გვერდით მოვლენებსა და მისგან გამოწვეულ უკუჩვენებებზე იყო. ინტერნეტში ვრცელდებოდა ყალბი სურათები ვაქცინის შედეგად დაზიანებული ადამიანების ორგანოების თაობაზე. ანტივაქსერები ამტკიცებენ, რომ კორონავირუსის ვაქცინები უფრო მძიმე დაავადებებსა და გართულებებს იწვევს, ვიდრე თავად კორონავირუსი - მაგალითად, აუტიზმსა და ბელის დამბლას. ასევე ვრცელდებოდა მცდარ ფაქტებზე დაფუძნებული მოსაზრებები, რომ კორონავირუსის ვაქცინა ადამიანის დნმ-ის ცვლილებას და მათ სტერილიზაციას იწვევს. კიდევ ერთი დეზინფორმაციული ნარატივის მიხედვით ვაქცინა შეიცავს ლუციფერაზას ან ლუციფერინს (ბიოქიმიური ნაერთი), რითაც მიაწვდნენ მის უკან მდგარ ბოროტ ძალებზე. ეკლესიის ზოგიერთი წარმომადგენელი კი მას ანტიქრისტეს გეგმის ნაწილად და სატანურ იარაღად კი მოიხსენიებდა.¹⁴²

¹³⁸ ლაჩაშვილი, ი. „საერთო გაზეთის“ დეზინფორმაცია კორონავირუსის საწინააღმდეგო ვაქცინებზე“ *Factcheck.ge*, 23 სექტემბერი, 2020. ხელმისაწვდომია: <https://bit.ly/3qOymaF>

¹³⁹ Dupuy, B. Joffe-block, J. „Video contains a litany of false claims about COVID-19 and vaccines“, *Associated Press*, December 10, 2020. Available at: <https://bit.ly/37zGKDi>

¹⁴⁰ Health Feedback, „COVID-19 vaccine candidates show high efficacy and a safe profile in clinical trials, contrary to claims in viral video“, December 7, 2020. Available at: <https://bit.ly/3uoXWF2>

¹⁴¹ ლაჩაშვილი, ი. „დეზინფორმაცია: ავსტრალიის ქალაქების და ლონდონის მერის ვაქცინაცია არ მომხდარა“ *Factcheck.ge*, 6 ოქტომბერი, 2020. ხელმისაწვდომია: <https://bit.ly/2ZtyOyO>

¹⁴² ჩოხელი, ნ. „დეზინფორმაცია: ვაქცინა ნანოჩიპითა და ლუციფერინით“, *Factcheck.ge*, 14 დეკემბერი, 2020. ხელმისაწვდომია: <https://bit.ly/3azZBQe>

კორონავირუსთან დაკავშირებული სხვა დეზინფორმაციული გზავნილები

ანტიდასავლური და პრორუსული აქტორები კორონავირუსთან დაკავშირებული დეზინფორმაციითა და პროპაგანდით დასავლეთის დისკრედიტაციასაც ცდილობდნენ. მარტის თვეში როდესაც ვირუსის პირველი ტალღა მძვინვარებდა ევროპაში, საქართველოში ვრცელდებოდა ინფორმაცია, რომ ევროკავშირი ვირუსით გამოწვეული კრიზისის ფონზე შენგენის ზონას აუქმებს, რომელიც კრიზისის შემდეგაც ვეღარ აღდგება და საბოლოოდ ევროკავშირის დაშლას გამოიწვევს. პრორუსული აქტორები ევროკავშირის კრიტიკის პარალელურად, რუსეთისა და საბჭოთა კავშირის გაიდელბასს ახდენდნენ. ამტკიცებდნენ, რომ საბჭოთა ჯანდაცვის სისტემა გაცილებით ძლიერი იყო ვიდრე ევროპული ან ამერიკული. აღნიშნულის დასტურად კი რუსეთსა და პოსტსაბჭოთა ქვეყნებში (მათ შორის საქართველო) პანდემიის საწყის ეტაპზე ინფიცირებულთა მცირე რაოდენობაზე მიუთითებდნენ.

ამას გარდა, ანტიდასავლური აქტორები ამტკიცებდნენ, რომ ჩინური და რუსული პოლიტიკური სისტემები ბევრად ეფექტურად უმკლავდებოდნენ კრიზისს ვიდრე დასავლური სახელმწიფოები. აღნიშნულს კი დემოკრატიისა და კაპიტალიზმის სისუსტით ხსნიდნენ. ამ ყველაფრის ფონზე ხშირად გაისმოდა მოწოდებები, რომ საქართველომ ევროატლანტიკური ინტეგრაციის პროცესი უნდა შეაჩეროს და გადახედოს მის საგარეო პოლიტიკურ კურსს.

დეზინფორმაციული აქტორების სამიზნეში, კორონავირუსის კონტექსტში, ლუგარის ლაბორატორიაც მოექცა. ლუგარის ლაბორატორია წლების განმავლობაში, რუსული სამთავრობო დეზინფორმაციის სამიზნეს წარმოადგენს (მათ შორის თავად ვლადიმერ პუტინიც მონაწილეობდა ლუგარის ცენტრის საწინააღმდეგო პროპაგანდაში¹⁴³). პრორუსული გამოცემების მიერ ლუგარის ცენტრის შესახებ შეთქმულებების და ყალბი ამბების გავრცელება პანდემიის დროს განსაკუთრებით აქტუალური გახდა. პრორუსული გამოცემები ამტკიცებდნენ, რომ ლუგარის ლაბორატორიაში კორონავირუსზე ცდები წლების განმავლობაში მიმდინარეობდა. ლუგარის ლაბორატორიის თანამშრომლებს კორონავირუსის ცხინვალის კონტროლირებად ტერიტორიაზე ხელოვნურად შეტანის მცდელობაში ადანაშაულებდა ცხინვალის ე.წ. უშიშროების სამსახური¹⁴⁴.

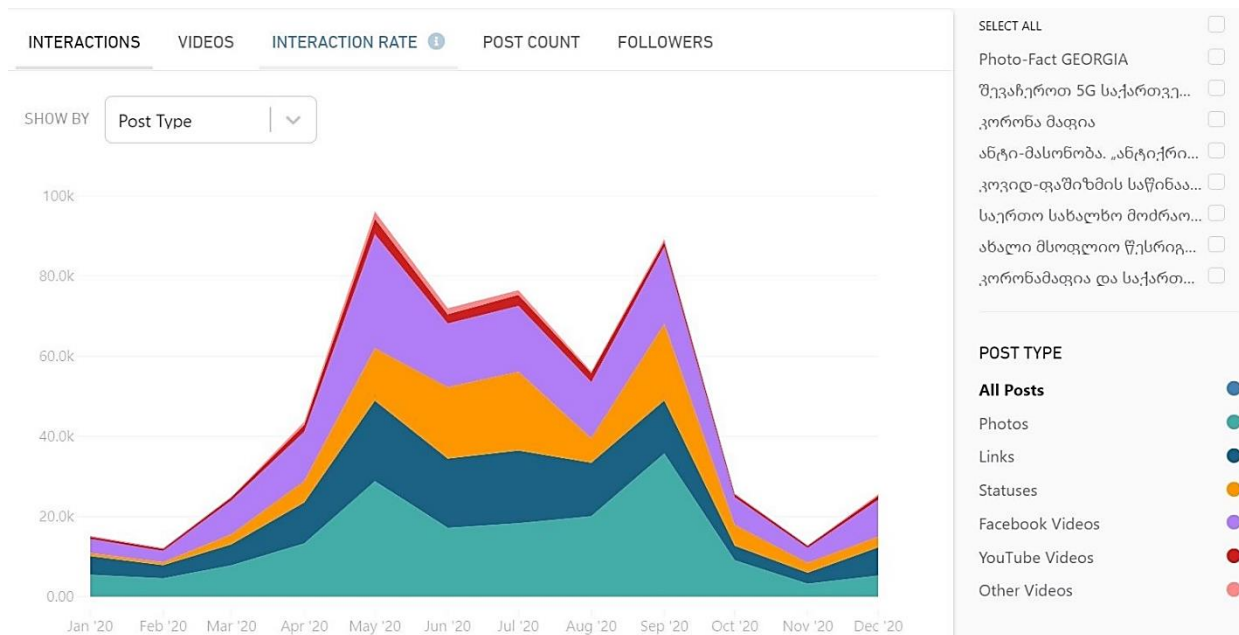
პანდემიის პერიოდში განსაკუთრებით მასობრივად ვრცელდებოდა შეთქმულების თეორიები. გავრცელებულ შეთქმულების თეორიებს შორის შეხვდებოდათ ისეთ დაუსაბუთებელ ინფორმაციებს, თითქოს დედამიწას ებრაული წარმოშობის დინასტიები მართავენ და მათი ერთ-ერთი უმთავრესი მიზანი კაცობრიობის 50%-ით შემცირებაა, რისთვისაც მომაკვდინებელ დაავადებებს და ვირუსებს ქმნიან. პრორუსული მედიის გავრცელებული გზავნილების თანახმად, კორონავირუსი ხელოვნურად შექმნეს, რაც მიზნად ისახავს: მსოფლიოს დეპოპულაციას, ტოტალურ კონტროლს, მსოფლიო ეკონომიკური კრიზისის შექმნას, მსოფლიო მთავრობის შექმნას, მოსახლეობისა და სახელმწიფოებისთვის ვალების გაზრდას, ნაღდი ფულის გაუქმებას, სხვადასხვა აქციის ფასებით მანიპულირებას, ქაოსის და შიშის გამოწვევას, მედიკამენტების ბიზნესის ხელშეწყობას, საყოველთაო ვაქცინაციის საშუალებით მოსახლეობის რვა მილიარდიდან ერთ მილიარდამდე შემცირებას, რელიგიების დამორჩილებას, ადამიანების „ჩიპიზაციას“ და ა.შ. ასევე, ვრცელდებოდა ინფორმაცია, თითქოს კორონავირუსის ტესტებით (იგულისხმება PCR ტესტები)

ადამიანების გენეტიკურ მასალას აგროვებდნენ, რომლებზეც შემდეგ სხვადასხვა ცდას ატარებდნენ გენეტიკურად ტარგეტირებული ბიოლოგიური იარაღის შესაქმნელად.

შეთქმულების თეორიებში ცალკე აღნიშვნას იმსახურებს ამერიკელი მილიარდელისა და ფილანტროპის, ბილ გეიტსის წინააღმდეგ აგორებული დეზინფორმაციული კამპანია. ბილ გეიტსს სხვადასხვა ეტაპზე აბრალეზდნენ როგორც კორონავირუსის შექმნას ან შექმნის პროცესის დაფინანსებას, ასევე ვაქცინაციის გზით მოსახლეობის შემცირებისა თუ „დაჩიპვისა“ და კონტროლის გეგმის ავტორობას. ამასთანავე, ჯანდაცვის მსოფლიო ორგანიზაციაც ბილ გეიტსისა და სხვა უმდიდრესი ელიტების მორჩილად ცხადდებოდა.

კორონავირუსთან დაკავშირებული დეზინფორმაციის პარალელურად, ვრცელდებოდა ყალბი სამედიცინო რჩევები. გავრცელებული ყალბი სამედიცინო რჩევებისგან, აღსანიშნავია: ცხელი წყლის ან ალკოჰოლის ხშირი მიღება გვიცავს კორონავირუსით ინფიცირებისგან, წყალში გაზავებული „პერეკისი“ (წყალბადის ზეჟანგი) სწრაფად და მარტივად დაგვცხმარება კორონავირუსის დამარცხებაში, ლიმონი, ძმრიანი წყალი, აზოინდა ან ნიორი კურნავს კორონავირუსს და ა.შ.

როგორც ქვემოთ მოცემულ გრაფაზე ჩანს, კორონავირუსთან დაკავშირებული დეზინფორმაციის გავრცელებით გამორჩეული ჯგუფების აქტივობამ მკვეთრი მატება 2020 წლის თებერვლის თვიდან დაიწყო და პირველ პიკს აპრილ-მაისის თვეებში მიაღწია. შემდეგ, ზაფხულის თვეებში, როდესაც საქართველოში შედარებით სტაბილური ეპიდემიოლოგიური სიტუაცია იყო, ჯგუფების აქტივობასაც კლებითი დინამიკა ჰქონდა და მომდევნო პიკური ზრდა სექტემბრის თვეში დაფიქსირდა, როდესაც ქვეყანას კორონავირუსის ე.წ. მეორე ტალღამ შემოუტია.

¹⁴³ Civil.ge, “პუტინი სააკაშვილზე და „ლუგარის ლაბორატორიაზე“ საუბრობს”, 19 ოქტომბერი, 2019. ხელმისაწვდომია: <https://civil.ge/ka/archives/259891>

¹⁴⁴ ბროლაძე, ა. „ბრალდებები ლუგარის ლაბორატორიის წინააღმდეგ“, საზოგადოებრივი მაუწყებელი, 17 ივლისი, 2020. ხელმისაწვდომია: <https://1tv.ge/video/braldebebi-lugaris-laboratoriis-winaaghmdeg/>

წყარო: CrowdTangle Intelligence - კორონავირუსის მონიტორინგის ჯგუფების სტატისტიკა 2020 წლის 1 იანვრიდან 31 დეკემბრამდე პერიოდში

2020 წლის განმავლობაში კორონავირუსთან დაკავშირებული დეზინფორმაცია რვა ძირითად კატეგორიაში თავსდება

კორონავირუსის აშშ-ს მიერ შექმნილ ბიოლოგიურ იარაღად წარმოჩენის მცდელობა

- ბილ გეიტსმა დააფინანსა კორონავირუსის შექმნა უჰანის ლაბორატორიაში, რათა შემდეგ სავალდებულო ვაქცინაციით მსოფლიოს მოსახლეობა შეამციროს
- კორონავირუსი აშშ-ის მიერ ჩინეთთან სავაჭრო ომში გამარჯვებისთვის ხელოვნურად შექმნილი ბიოლოგიური იარაღია და ის უჰანში მყოფმა ამერიკელმა ჯარისკაცებმა ჩინეთში ჯერ კიდევ 2019 წლის ოქტომბერში გაავრცელეს
- ვირუსი ამერიკელების მიერ შექმნილი „ბაქტერიოლოგიური იარაღია“ და ის იმ ქვეყნების წინააღმდეგ გამოიყენეს, რომლებიც, პენტაგონის დასკვნის თანახმად, აშშ-თვის საფრთხეს წარმოადგენენ, ესენია: საფრთხე №1 - ჩინეთი, საფრთხე №2 - რუსეთი და საფრთხე №3 - ირანი
- კორონავირუსის წარმოქმნა ამერიკელების მიერ ზღვაში ჩაღვრილი ნავთობის გასანადგურებლად შექმნილი ხელოვნური ბაქტერიის - „სინტიას“ „დამსახურებაა“

ვაქცინების წინააღმდეგ მიმართული დეზინფორმაცია

- ბილ გეიტსი, ილონ მასკი და მასონური ჯგუფები მოსახლეობის 1 მილიარდამდე შემცირებას გეგმავენ და ამისთვის მასკის მიერ გამოგონილ მიკროჩიპებს გამოიყენებენ, რომლებსაც კორონავირუსის ვაქცინის საშუალებით შეიყვანენ ადამიანების ორგანიზმში
- ვაქცინაცია სავალდებულო იქნება ყველასთვის და ვინც მასზე უარს იტყვის, სახელმწიფო მათ ხელოვნურად პრობლემებს შეუქმნის
- დასავლეთში ვაქცინებს სათანადო ტესტირებისა და კლინიკური ცდების გარეშე ამტკიცებენ და შემდეგ მის გამოცდას მესამე სამყაროს ქვეყნებზე გეგმავენ. ექსპერიმენტული ვაქცინების ტესტირება საქართველოს მსგავს განვითარებად ქვეყნებში მოხდება.
- ამერიკაში ვაქცინების ტესტირება პირდაპირ ადამიანებზე ხდება, ცხოველებზე ტესტირების ეტაპების გავლის გარეშე
- კორონავირუსის ვაქცინებით ადამიანების გენეტიკას შეცვლიან - ბილ გეიტსი გენური ინჟინერიით შექმნილი ვაქცინით კაცობრიობის მოსპობას აპირებს
- რუსულ ვაქცინას “სპუტნიკ V“-ს მსურველთა გრძელი რიგი უდგას ამერიკის და ევროკავშირის ქვეყნების ჩათვლით - რუსული ვაქცინის ეფექტიანობა 100%-ია და მას არავითარი გვერდითი მოვლენები არ გააჩნია

ლუგარის ლაბორატორიის დისკრედიტაციის მცდელობა

- ლუგარის ცენტრში ამერიკის შეიარაღებული ძალების საიდუმლო ლაბორატორია მდებარეობს, რომელშიც საშიში პათოგენებისა და ბიოლოგიური იარაღის შექმნაზე მუშაობენ
- ლუგარის ლაბორატორიის ქართული ხელმძღვანელობა არაკომპეტენტურია და მას ვირუსთან დაკავშირებით რეალურ ინფორმაციას ამერიკული მხარე არ აწვდის
- ლუგარის ლაბორატორიაში კორონავირუსებზე გასაიდუმლოებული კვლევები 2012 წლიდან ტარდება და ამერიკელებმა სპეციალურად არ დაუშვეს საქართველოში კორონავირუსის გავრცელება, რათა ამაში ლუგარის ლაბორატორია არ დაედანაშაულებინათ [ვრცელდებოდა პანდემიის პირველ ეტაპზე, როდესაც საქართველოს კორონავირუსის დაბალი მაჩვენებლები ჰქონდა]

დასავლური პოლიტიკური სისტემის ნაკლოვანებებისა და სისუსტეების წარმოჩენის მცდელობა

- ევროკავშირი იტალიას კორონავირუსის წინააღმდეგ ბრძოლაში არ დაეხმარა და გასაჭირში მიატოვა - იტალიის მეგობრები მხოლოდ რუსეთი და ჩინეთი აღმოჩნდნენ
- კორონავირუსმა შენგენის ზონა მოსპო, რაც ევროკავშირის დაშლას ნიშნავს. ევროკავშირი ვერც პანდემიის შემდეგ აღდგება, ამიტომაც საქართველომ ევროკავშირსა და NATO-ში შესვლისკენ აღარ უნდა ისწრაფოს
- კორონავირუსის მიმართ ევროკავშირის უსუსურობის გამო, საქართველოს მოქალაქეების უმრავლესობის დამოკიდებულება ევროკავშირთან მიმართებით ნეგატიური ხდება.
- საბჭოთა კავშირში ჰიგიენა დაცული იყო, ხოლო ჰომოსექსუალიზმი დაგმობილი, რაც პანდემიების გავრცელებას ხელს უშლიდა
- პანდემიის შეჩერებაში სოციალისტური და ჩინური მოდელი ეფექტურია, ხოლო დასავლური, დემოკრატიული და კაპიტალისტური სისტემები წარუმატებელი აღმოჩნდა
- ევროპის საგანმანათლებლო სისტემის სისუსტის გამო ევროპული სახელმწიფოები პანდემიას თავს ვერ ართმევენ, ხოლო საქართველო და პოსტსაბჭოთა ქვეყნები, მათ შორის რუსეთიც, საბჭოთა მედიცინის წყალობით, კორონავირუსს წარმატებით უმკლავდებიან
- რუსეთისა და ირანისთვის დაწესებული სანქციებით, ევროკავშირი ამ ქვეყნებს პანდემიასთან ბრძოლაში ხელს უშლის

დასავლეთის დისკრედიტაციის ფონზე რუსეთის პოზიტიურად წარმოჩენის მცდელობა

- კორონავირუსის პერიოდში აშშ-ის დახმარება საქართველოსთვის მიზეზულია
- საქართველომ სამედიცინო დამხმარება არა დასავლეთისგან, არამედ ჩინეთისგან მიიღო. ქართველ ექიმებს დახმარების იმედი რუსი კოლეგებისგანაც უნდა ჰქონდეთ
- საქართველოს ევროპა და ამერიკა არ სჭირდება, რადგან საქართველოს „სასიცოცხლო არტერია“ რუსეთზე გადის და კორონავირუსი გვჩვენებს, რომ საქართველოს რუსეთის გარეშე ცხოვრება არ შეუძლია

COVID-19-ის ნაკლებად საშიშ დაავადებად წარმოჩენის მცდელობა

- კორონავირუსი სეზონური გრიპის მსგავსი ვირუსია და არც ისეთი სახიფათოა
- COVID-19-ის შესახებ სტატისტიკები გაყალბებულია და რეალურად ბევრი გარდაცვლილი არ არსებობს
- კორონავირუსის ლეტალობა იგივე ან ნაკლებია, რაც სეზონურ გრიპს აქვს

ყალბი სამედიცინო რჩევები და შეთქმულების თეორიები

- პირბადეების ტარება საზიანოა ადამიანის ჯანმრთელობისთვის და ისინი არათუ გვიცავენ კორონავირუსისგან, არამედ ზრდიან ინფიცირების რისკს. პირბადეები იდეოლოგიური იარაღია და მისი ტარებით ადამიანებს მონურ მორჩილებას აჩვენებენ
- თერმოსკრინინგი იწვევს ჯანმრთელობის დაზიანებას
- ტესტირების საშუალებით ადამიანების შესახებ გენეტიკურ ინფორმაციას აგროვებენ, რომელზეც შემდეგ ცდებს ატარებენ და შემდეგ შესაძლოა ბიოლოგიური იარაღის შესაქმნელად გამოიყენონ
- პანდემიის უკან გლობალური ძალები და ბილ გეიტსთან დაკავშირებული ჯგუფები დგანან
- 5G ანტენები კორონავირუსის გავრცელებას უწყობს ხელს
- ქოქოსის ზეთი, წყალში გახსნილი პერეკისი, ცხელი ორთქლის ინჰალაცია, აბზინდა თუ ნიორი, კურნავს კორონავირუსს
- იტალიაში გარდაცვლილ მოხუცთა დიდი ნაწილი სპეციალური ინექციით დაამძინეს, რათა საპენსიო და ჯანდაცვის ხარჯები დაეზოგათ

კორონავირუსის კონტექსტში დასავლეთისა და ლიბერალიზმის ეკლესიის მტრებად წარმოჩენის მცდელობა

- არასამთავრობო ორგანიზაციები კორონავირუსის გამოყენებით ეკლესიებში წირვა-ლოცვის აკრძალვასა და პატრიარქის დისკრედიტაციას ცდილობენ
- დასავლელი ლიბერალური ძალები კორონავირუსის საბაბით ქართულ მართლმადიდებელ ეკლესიას ებრძვიან. დასავლეთი საქართველოს „ეკლესიასთან ბრძოლის“ სანაცვლოდ ეხმარება. მმართველ ლიბერალურ ელიტებს ანტიეკლესიური კურსი აქვთ და ეკლესიას ებრძვიან
- მთავრობა აღდგომის შემდეგ მასობრივი ტესტირებების დაწყებას გეგმავდა, რათა ინფიცირებულთა გაზრდილ რიცხვი ეკლესიისთვის გადაებრალეზინა
- აღდგომის ღამეს 5G ანტენების ტესტირება იგეგმებოდა, რაც ეკლესიაში მყოფი ადამიანების ჯანმრთელობას დააზიანებდა და ეს საბოლოოდ ეკლესიას დაბრალდებოდა

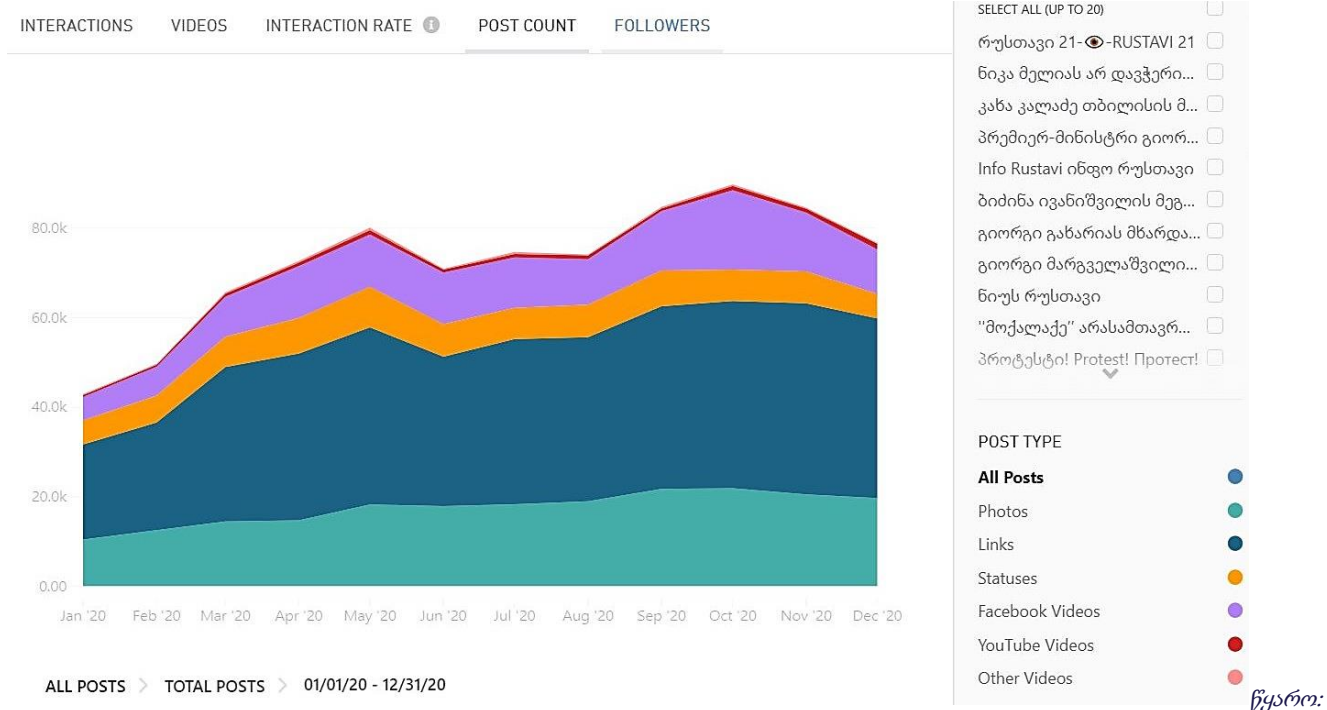
სტატისტიკური მონაცემები

2020 წლის განმავლობაში ანტიდასავლური და პრორუსული აქტორები ყველაზე მეტად გაზაფხულზე, კორონავირუსის პანდემიის დასაწყისში და ოქტომბერში, საქართველოს საპარლამენტო არჩევნების წინ აქტიურობდნენ. კორონავირუსის საკითხმა მარტის თვიდან მაისის ჩათვლით თითქმის მთლიანად მოიცვა საინფორმაციო სივრცე, მათ შორის დეზინფორმაციული ეკოსისტემები. აღსანიშნავია, რომ ანტიდასავლური თუ პრორუსული დეზინფორმაციის ტრადიციული ნარატივები კორონავირუსის თემატიკას მოერგო და დასავლეთის კრიტიკა თუ ღიად რუსეთის მხარდამჭერი მესიჯების გავრცელება უკვე COVID-19-ის კონტექსტში ხორციელდებოდა.

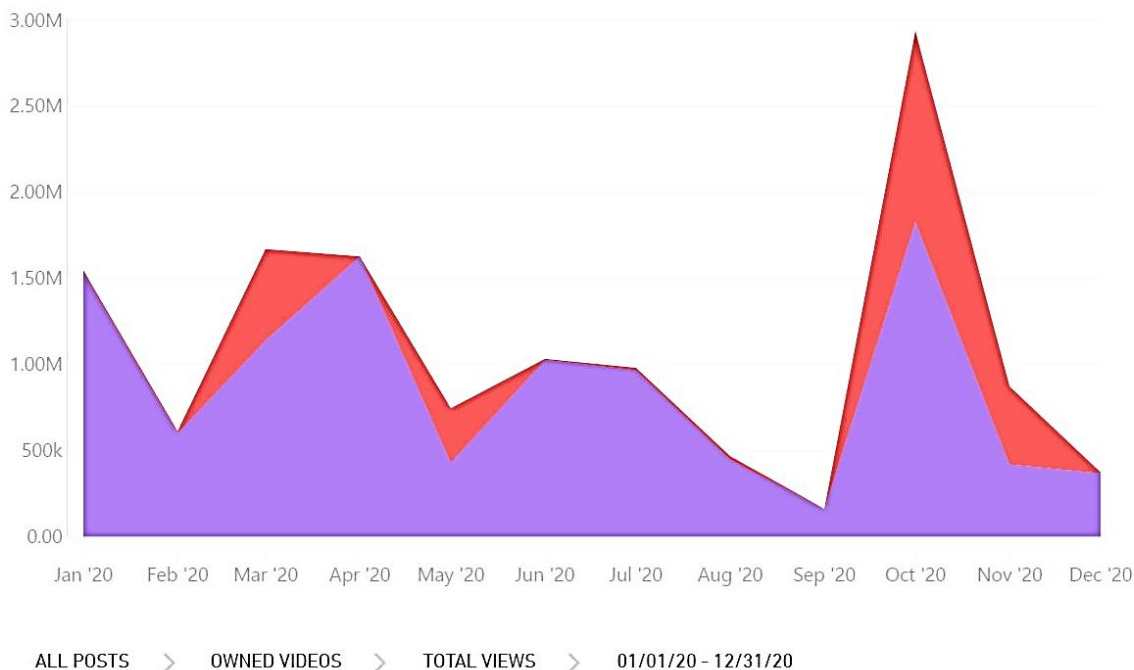
მეორე მნიშვნელოვანი მოვლენა, რომელსაც მათ შორის დეზინფორმაციული პლატფორმების აქტიურობა სდევდა თან, საქართველოს 2020 წლის ოქტომბრის საპარლამენტო არჩევნები იყო. ამ პერიოდში, სოციალურ ქსელებში მკვეთრად გააქტიურდა ხელისუფლებისა თუ ოპოზიციის მხარდამჭერი გვერდები¹⁴⁵. ამ ჯგუფების აქტივობა მაისის თვიდან სტაბილურად მზარდი იყო (არჩევნებამდე 6 თვის პერიოდში), თუმცა განსაკუთრებულად მკვეთრი ზრდა აგვისტოს თვიდან (არჩევნებამდე სამი თვის პერიოდში), წინასაარჩევნო პროცესის აქტიურ ფაზაში შესვლის პარალელურად, ფიქსირდება. აქტიურობა ყველაზე მაღალ ნიშნულზე 2020 წლის ოქტომბერში იყო, როდესაც ამ ჯგუფების გამოქვეყნებულმა მასალებმა (პოსტების, ვიდეოების და ლაივების რაოდენობა) და ასევე მათ კონტენტზე გამოხმაურებამ (Facebook ინტერაქცია - მოწონებები, კომენტარები, გაზიარებები) პიკს მიაღწია (იხილეთ ქვემოთ მოცემული ორი გრაფა). პოლიტიკურ პარტიებთან აფილირებული Facebook გვერდების გარდა, ანტიდასავლური და პრორუსული დეზინფორმაციული პლატფორმების მხრიდანაც ასევე დაფიქსირდა მზარდი აქტიურობა წინასაარჩევნო პერიოდში. გარდა მათი ტრადიციული ანტიდასავლური გზავნილებისა, აღნიშნული მედია პლატფორმები პროდასავლური პოლიტიკური პარტიების დისკრედიტაციით, პრორუსული პარტიებისა და მათი საგარეო პოლიტიკური კურსის მხარდაჭერით გამოირჩეოდნენ. ასევე, მათი გამოკვეთილი სამიზნე გახდა აშშ და მისი წარმომადგენლობა საქართველოში, რომელსაც კამპანიურად ესხმოდნენ თავს და საქართველოს შიდა საქმეებში არალეგიტიმურ ჩარევაში ადანაშაულებდნენ.

¹⁴⁵ ISFED-ის სოციალური მედიის მონიტორინგი, 2020 წლის საპარლამენტო არჩევნების შუალედური შედეგები:

- პირველი შუალედური ანგარიში <https://bit.ly/3kHKnfW>
- მეორე შუალედური ანგარიში <https://bit.ly/307AJJQ>
- მესამე შუალედური ანგარიში <https://bit.ly/3baLuBo>

CrowdTangle Intelligence - მონიტორინგის ჯგუფების სტატისტიკა 2020 წლის 1 იანვრიდან 31 დეკემბრამდე პერიოდში

წყარო: CrowdTangle Intelligence - ანტიდასავლური გვერდების Facebook ვიდეოების და ლაივების სტატისტიკა 2020 წლის 1 იანვრიდან 31 დეკემბრამდე პერიოდში

წყარო: CrowdTangle - ანტიდასავლური გვერდების მიერ Facebook-ზე გამოქვეყნებული პოსტებისა და მათზე მომხმარებლების გამოხმაურების (ინტერაქციის) სტატისტიკა 2020 წლის 1 იანვრიდან 31 დეკემბრამდე პერიოდში

დეზინფორმაციის გამავრცელებელი წყაროები

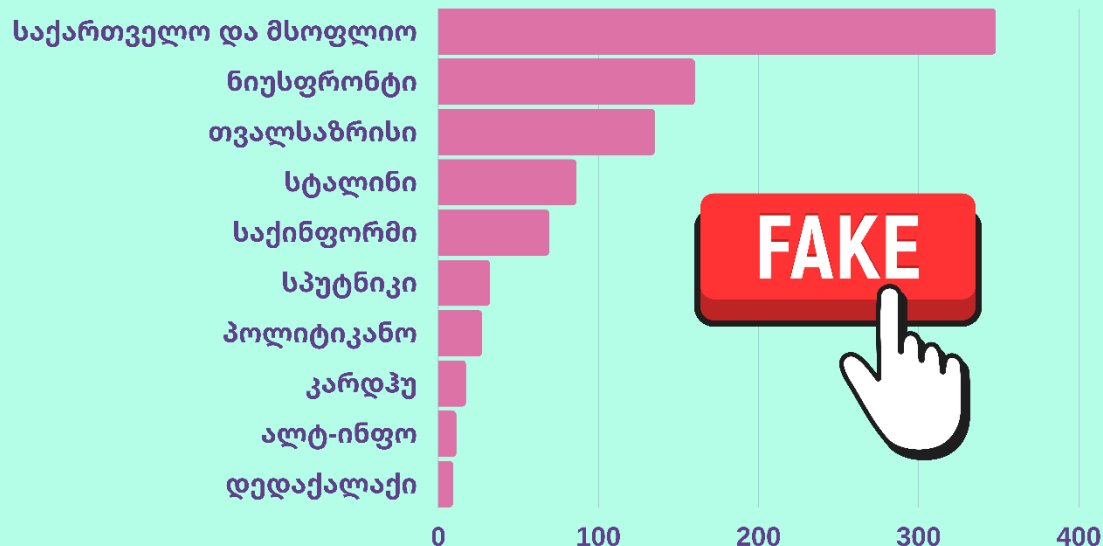
„დეზინფორმეტრის“ 2020 წლის ორთვიან ანგარიშებში ჯამურად ყველაზე ხშირად მოხვედრილი დეზინფორმაციისა და პროპაგანდის გამავრცელებელი წყაროებიდან აღსანიშნავია ონლაინ გამოცემები „საქართველო და მსოფლიო“, „ნიუსფრონტი“, „თვალსაზრისი“, „საქინფორმი“ და „სპუტნიკი“, ხოლო Facebook აქტივებიდან - „სტალინი“, „პოლიტიკანო“, „კარდპუ“, „ალტ-ინფო“ და „დედაქალაქი“ (აღსანიშნავია, რომ 2020 წლის 23 ოქტომბერს „ალტ-ინფოს“ გვერდი და მასთან დაკავშირებული არავთენტური ქსელი Facebook-დან წაიშალა და „დეზინფორმეტრის“ ივლის-აგვისტოს და სექტემბერ-ოქტომბრის მონიტორინგში მოხვედრილი „ალტ-ინფოს“ მასალები საბოლოოდ ანგარიშებში აღარ ასახულა).¹⁴⁶

ქვემოთ მოცემულ გრაფაზე იხილეთ 2020 წლის განმავლობაში „დეზინფორმეტრის“ ანგარიშებში მოხვედრილი დეზინფორმაცია/პროპაგანდის გამავრცელებელი 10 ყველაზე აქტიური წყაროს დაჯამებული სტატისტიკა.

¹⁴⁶ გივი გიგიტაშვილი, ჯინ ლე რუ, „Facebook removes inauthentic assets connected to Georgian far-right group Alt-Info“, *მედიუმი*, 6 ნოემბერი, 2020, ხელმისაწვდომია: <https://bit.ly/30Mwgwh>

ტოპ 10

დეზინფორმაციული წყარო

წყარო: „დეზინფომეტრის“ ორთვიანი ანგარიშები, ავტორების გამოთვლა

საქართველოს რეფორმების ასოციაცია (GRASS) არის მრავალპროფილური ანალიტიკური ცენტრი, რომელიც დაარსდა 2012 წლის ოქტომბერში. GRASS-ის საქმიანობის ძირითადი მიმართულებები მოიცავს საქართველოს საგარეო, უსაფრთხოების, დეზინფორმაცია/პროპაგანდის საკითხების, საჯარო პოლიტიკისა და საჯარო ადმინისტრირების სფეროს კვლევასა და მის სიღრმისეულ ანალიზს.